

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM

„FAINA TLEHUCI”

Ediția a VII-a
23 februarie 2019

(COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM

„FAINA TLEHUCI”, 7th Edition, 23 February 2019)

Bălți, 2020

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM

„FAINA TLEHUCI”

Ediția a VII-a
23 februarie 2019

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM

„FAINA TLEHUCI”, 7th Edition, 23 February 2019

Bălți, 2020

CZU 02+01(082)=135.1=161.1
C 62

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Colloquia bibliothecariorum “Faina Tlehuci”, colloquia bibliothecariorum (7 ; 2019 ; Bălți). Colloquia bibliothecariorum “Faina Tlehuci”, Ediția a 7-a, 23 februarie 2019 / redactor responsabil: Elena Harconița ; colegiul de redacție: Lina Mihaluța, Elena Stratan ; rezumate în limba engleză: Valentina Topalo. – Bălți : US “Alec Russo” din Bălți, 2020. – 137 p. : fig., fot., tab.

Antetit.: Univ. de Stat “Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. – Texte : lb. rom., rusă. – Rez.: lb. engl. – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 10 ex.

ISBN 978-9975-50-253-5.

Redactor responsabil: Elena HARCONIȚA
Colegiul de redacție: Lina MIHALUȚA
Elena STRATAN

Rezumate în limba engleză: Valentina TOPALO

Design/coperta/tehnoredactare: Silvia CIOBANU

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2020

str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova

tel/fax: (0231) 52445

e-mail: libruniv@usarb.md

web: <http://libruniv.usarb.md>

blog: <http://bs-usarb.blogspot.md/>

Open LIBRARY: <http://openlibrary.org/people/librunivusarb>

Calameo: <http://ru.calameo.com/publish/books/>

ISBN 978-9975-50-253-5.

SUMAR

SECȚIUNEA COLECȚIILE BIBLIOTECII - GRIJA ȘI MÂNDRIA UNUI ADEVĂRAT BIBLIOTECAR

- Adela CUCU, Lilia UCRAINEȚ
**DONAȚIILE - CALE DE ÎMBOGĂȚIRE A PATRIMONIULUI
BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB (STUDIU 2018) / DONATIONS -
WAY FOR ENRICHING THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY HERITAGE (STUDY
2018)** 7
- Elena CRISTIAN, Svetlana CECAN
**PERLE VALOROASE ÎN COLECȚIILE PARTICULARE / THE VALUABLE
PEARLS IN PARTICULAR COLLECTIONS** 14
- Angela GHEORGHÎȚA
**MEDICINA ESTE ARTA VINDECĂRII / MEDICINE IS THE ART OF HEAL-
ING. RICHARD KOCH** 24
- Elena ȚURCAN, Silvia CIOBANU
**PATRIMONIUL CULTURAL BȘ USARB: GALERIE DE TABLOURI /
SL USARB CULTURAL HERITAG: PAINTING GALLERY** 29
- Margarita IULIC, Valentina VACARCIUC
**SCRIITOR PENTRU TOATE GENERAȚIILE ERICH KĂSTNER,
SCRIITOR GERMAN (1899-1974) – 120 DE ANI DE LA NAȘTERE /
ERICH KĂSTNER, GERMAN WRITER FOR ALL GENERATIONS
(1899 - 1974) - 120 YEARS FROM BIRTHDAY** 37
- Marina ȘULMAN
**ИЗДАНИЯ А. С. ПУШКИНА ИЗ РЕДКОГО ФОНДА НАУЧНОЙ
БИБЛИОТЕКИ USARB: К 220-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ
ПОЭТА И ДРАМАТУРГА / A. S. PUSHKIN PUBLICATIONS FROM THE
RARE COLLECTION OF USARB SCIENTIFIC LIBRARY: TO THE 220TH
ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF A POET AND PLAYWRIGHT** 43

SECȚIUNEA BIBLIOTECILE VIITORULUI: POSIBILITĂȚI INFINITE

- Valentina TOPALO
**INVESTIȚII EUROPENE ÎN USARB: CENTRUL DE INFORMARE AL
UNIUNII EUROPENE / EUROPEAN INVESTMENT IN USARB:
INFORMATION CENTER OF THE EUROPEAN UNION** 61

Tatiana PRIAN SERVICIILE ELECTRONICE DE PE SITE-UL BŞ USARB: STUDIU STATISTIC / ELECTRONIC SERVICES ON SL USARB SITE: STATISTICAL SURVEY	67
Mariana GORE MANAGEMENTUL INOVAȚIONAL – FACTOR DECISIV ÎN EFICIENTIZAREA ACTIVITAȚII BIBLIOTECII / INOVATION MANAGEMENT- FACTOR DECISIVE IN EFFICIENCY OF LIBRARY ACTIVITY	87
Angela HĂBĂȘESCU, Olga DASCAL FACILITĂȚILE PLATFORMEI RESEARCH4LIFE PENTRU FORMAREA CONTINUĂ A BIBLIOTECARULUI LA DISTANȚĂ / RESEARCH4LIFE PROGRAMMES FACILITIES FOR DISTANCE LEARNING FOR CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF LIBRARIAN	95
Olga DASCAL, Snejana ZADAINOVA SISTEMUL ELECTRONIC BIBLIOTECAR IPR BOOKS - O PLATFORMĂ DE NOUĂ GENERAȚIE ÎN AJUTORUL TÂNĂRULUI SPECIALIST / IPR BOOKS ELECTRONIC LIBRARY SYSTEM - A NEW GENERATION PLATFORM TO HELP THE YOUNG SPECIALIST	100
Tatiana POGREBNEAC OPORTUNITĂȚI EDUCAȚIONALE ALE PORTALULUI OPENEDITION / EDUCATIONAL OPPORTUNITIES OF THE OPENEDITION PORTAL	106
Elena CRISTIAN CONTRIBUȚII PERSONALE ALE ANGAJAȚILOR ÎN DEZVOLTAREA BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB: ANALIZA ȘI SINTEZA CHESTIONARULUI DE AUTOEVALUARE / PERSONAL CONTRIBUTIONS OF EMPLOYEES IN THE DEVELOPMENT OF THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY: ANALYSIS OF THE SELF-ASSESSMENT QUESTIONNAIRE	109
Lilia ABABIL CERCETĂTORII USARB ÎN CEEOL / USARB Researchers in CEEOL	117

Diana GĂINĂ LECTURA ȘI CALCULATORUL ÎN VIAȚA UTILIZATORILOR USARB / <i>READING AND COMPUTER IN THE LIFE OF USARB USERS</i>	121
Mihaela STAYER PROMOVAREA VIRTUALĂ A BIBLIOTECII ȘI BIBLIOTECARILOR USARB: PREZENTARE FILME VIDEO, SPOTURI VIDEO, TUTORIALE VIDEO / VIRTUAL PROMOTION OF THE USARB LIBRARY AND <i>LIBRARIANS: VIDEO PRESENTATION, VIDEO SPOTS, VIDEO TUTORIALS</i>	127
AUTORII / AUTHORS	132
GALERIE-FOTO / PHOTO-GALLERY	135

**DONAȚIILE - CALE DE ÎMBOGĂȚIRE A PATRIMONIULUI
BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB (STUDIU 2018)**

DONATIONS - WAY FOR ENRICHING
THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY HERITAGE (STUDY 2018)

Adella CUCU, Lilia UCRAINEȚ

Abstract: *Donations is a source of current acquisition. Annually in SLUSARB are purchased from 6 000 to 8 000 units. About 75% - 80% of these resources are the donations received from teachers, librarians, USARB scientists, institutions, foundations, associations, organizations, libraries, private individuals in the country and abroad. The treasures offered by SL USARB include: old books, rare books, precious, edited with special graphics, luxury editions, autograph books and dedications, ex-libris and supralibros books, presenting an exceptional cultural treasure.*

Keywords: *collection, donation, book, library, heritage*

Cartea a reprezentat, dintotdeauna, calea în căutarea adevărului și a aspirației către desăvârșire. Doar prin lectură se dezvoltă miracolul universului uman la nivel global. A citi o carte, înseamnă a te cunoaște pe tine însuși, a dăruia o carte, semnifică a oferi și altora din cea ce cunoști și ai acumulat.

Secolul al XXI-lea a demonstrat umanității că prin tehnologiile moderne s-au schimbat nu numai viziunile, ideile, dar și necesitățile. Astfel, s-au produs metamorfoze ce țin de activitățile tradiționale și de cercetare în diverse domenii. Modificările au generat noi oportunități inovatoare și în serviciile de bibliotecă prin apariția tendințelor moderne de deservire ale utilizatorilor.

În pofida transformărilor, Bibliotecile rămân, în continuare, a fi principalele instituții de depozitare și conservare a resurselor informaționale în format tradițional, de aceea Măria Sa Cartea (tipărită) își menține încă ferm întâietatea, chiar dacă cartea electronică pretinde a fi solicitată tot mai frecvent.

Biblioteca Științifică USARB a aderat, de asemenea, la aceste tehnologii informaționale și continuă să contribuie la susținerea și dezvoltarea învățământului universitar, reprezentând instituția de bază de a satisface cerințele documentare și informaționale, oferind cele mai noi resurse și servicii.

Orizontul tematic și lingvistic al colecțiilor BȘ USARB este universal și reflectă diversitatea și bogăția patrimoniului academic: cărți, publicații în serie, documente de muzică tipărită, manuscrise, documente grafice, audiovizuale, electronice peste 1 mln. de documente în 57 de limbi ale lumii.

Conform *Legii cu privire la Biblioteci*, nr.160 din 20.07.2017, *Capitolul 5 Patrimoniul de bibliotecă*, Articolul 30(2) *Dezvoltarea colecțiilor de bibliotecă: Colecțiile de bibliotecă se constituie și se dezvoltă prin achiziționare, abonare, transfer, schimb interbibliotecar național și internațional, precum și prin **donății**, depozit legal și digitizare.*

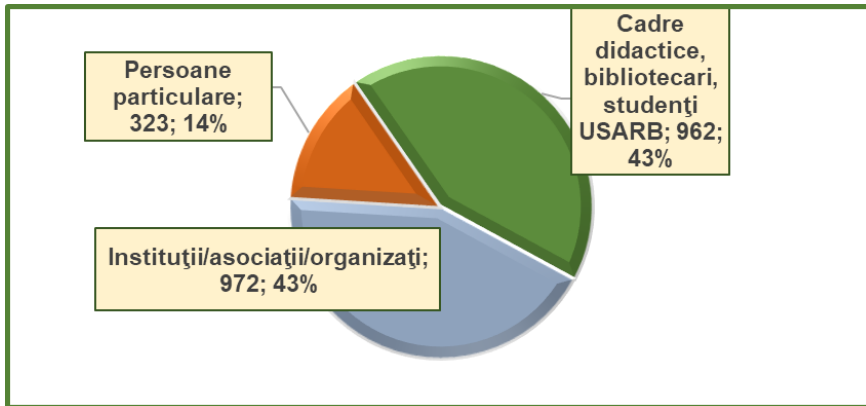
Donățiile - reprezintă o sursă de completare curentă a colecțiilor.

În *Dicționarul Explicativ al limbii române* distingem mai multe sensuri ale cuvântului donație: *convenție între două părți prin care una transmite celeilalte proprietatea unui bun material, fără să primească ceva în schimb, act juridic care consfințește o donație, bun material transmis prin donație și: dar, danie.*

O altă interpretare a termenului donație o regăsim în *Dicționarul de biblioteconomie și științe ale informării: Transfer gratuit al documentelor pentru o bibliotecă, pentru un centru de informații de către o persoană, un grup de persoane, instituție sau altă bibliotecă, centru de informare, în conformitate cu anumite condiții.*

Anual, în BȘ USARB sunt achiziționate aproximativ 6 000 - 8 000 unități materiale, din care cca 75% - 80% le constituie donațiile.

În anul 2018 din 4 063 (u.m.) de resurse achiziționate de bibliotecă **3 158** (78 %) au fost *obținute* din *donațiile* primite din partea cadrelor didactice, bibliotecari, studenți USARB, instituții, fundații, asociații, organizații, biblioteci, persoane particulare din țară și din străinătate.

Resursele donate sunt în limba română, rusă, engleză, franceză, germană, maghiară, italiană și în alte limbi străine.

Comorile de valoare oferite BȘ USARB includ: carte veche, carte rară, prețioasă, editată în condiții grafice deosebite, ediții de lux, cărți cu autograf și dedicații, cărți cu ex-libris și supralibros, prezentând un tezaur cultural de excepție.

În anul 2018 BȘ USARB a beneficiat de **972** resurse (cărți și publicații în serie) din partea unor **instituții, fundații, organizații, asociații și biblioteci din țară și din străinătate:**

- **Din Republica Moldova:** Camera Națională a Cărții (434 ex) , AO Lumos Moldova, Direcția Generală Educație, Cultură, Tineret și Sport, PNUD în RM, Centrul de Informare și Documentare NATO din RM, Organizația Internațională pentru Migrație, Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu”(biblioteca) din Cahul (100 ex.) Biblioteca Națională din RM, etc.
- **Din România:** Academia Română din București, Institutul de Istorie „N. Iorga”, Academia Română, Institutul „Bucovina”, Universitatea „Ștefan Cel Mare” din Suceava, Mănăstirea Putna, etc.

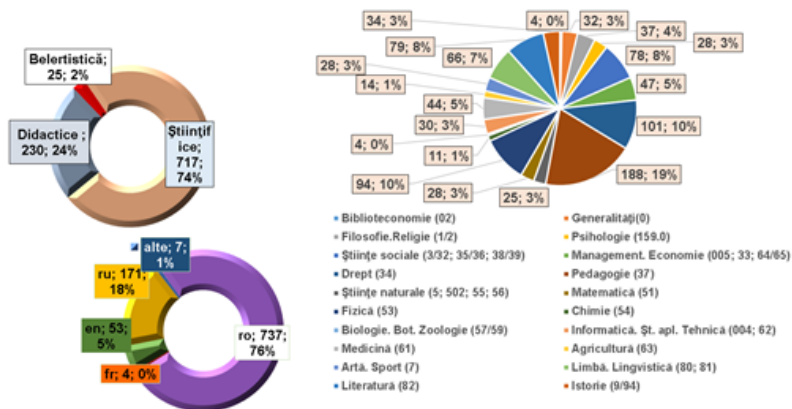

- **Din alte țări:** МЭМИ при РАН (Rusia), Office des Publication de l'Union Europeenne, (Paris), Office des Publications de l'Union Europeenne, Frankfurt, etc.

- 74% sunt publicațiile științifice.
- 76% în limba română.

PUBLICAȚIILE DONATE DE INSTITUȚII, FUNDAȚII, ORGANIZAȚII, ASOCIAȚII, BIBLIOTECI ÎN FUNCȚIE DE DESTINAȚIA FUNCȚIONALĂ, PE LIMBI ȘI CZU

Cadrele didactice, bibliotecarii, colaboratorii și studenții Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, în anul 2018, au oferit în dar Bibliotecii Științifice **962** publicații (cărți, publicații în serie, CD ș. a.).

Cadrele didactice au donat nu numai cursurile universitare, monografiile și lucrările cărora sunt autori, dar și cărți, publicații seriale cumpărate pe cont propriu - pentru a favoriza procesul de învățământ al studenților și masteranzilor.

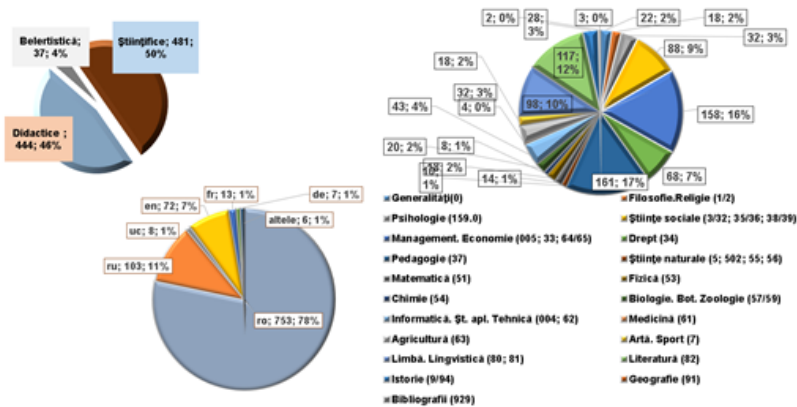
- 50 % sunt publicații științifice.
- 46 % sunt publicații didactice (manuale, cursuri, arii curriculare, metodici).
- 78 % sunt în limba română.

Cele mai multe publicații sunt din domeniile: *Pedagogie, Management. Economie, Științe sociale, Literatură, Limbă. Lingvistică, Drept.*

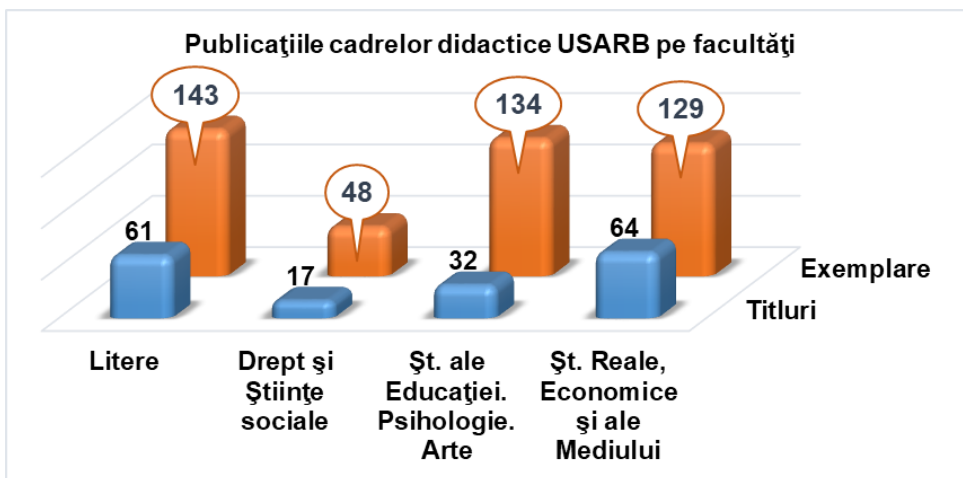

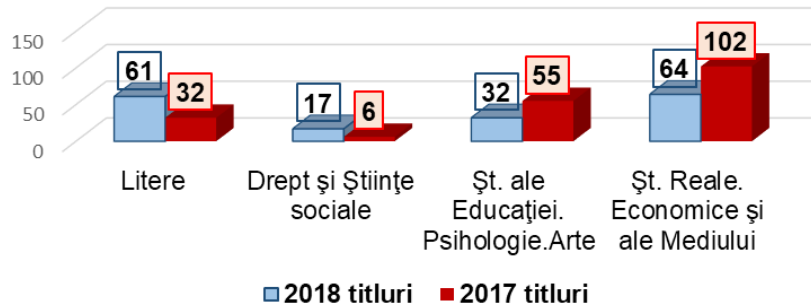
PUBLICAȚIILE DONATE DE CADRELE DIDACTICE, BIBLIOTECARI ȘI STUDENȚI USARB ÎN FUNCȚIE DE DESTINAȚIA FUNCȚIONALĂ, PE LIMBI ȘI CZU

Publicațiile semnate de cadrele didactice USARB în anul de referință au completat **Depozitul Obligatoriu Universitaria** cu 454 exemplare (în 175 titluri), în comparație cu anul **2017** - 352 exemplare (în 195 titluri).

Publicațiile cadrelor didactice USARB
2018-2017 (titluri)

Facultatea	2018		2017	
	titluri	exemplare	titluri	exemplare
Litere	61	143	32	77
Drept și Științe sociale	17	48	6	25
Șt. ale Educației, Psihologie, Arte	32	134	55	138
Șt. Reale, Economice și ale Mediului	64	129	102	112

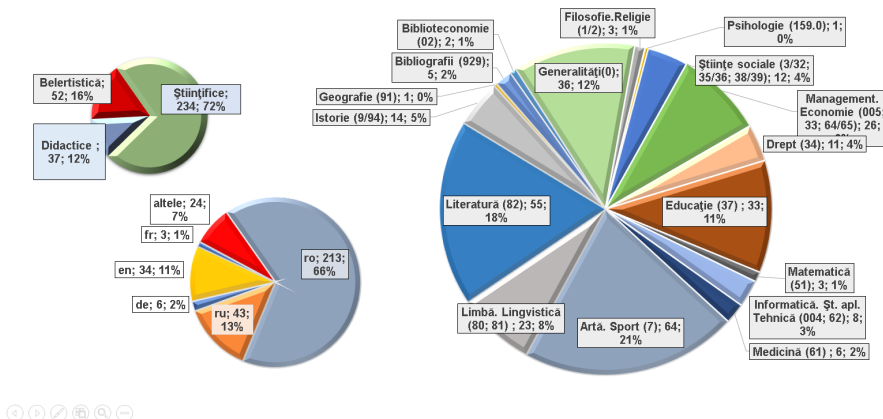

Colecțiile BŞ USARB în anul 2018 s-au completat cu **323** de publicații (cărți, publicații în serie, CD) **oferite de persoane particulare:** Vl. Mocanu, M. Bărbulescu, Vl. Ionescu, M. Buga, D. Hara, B. Grițuc, V. Bou, I. Rotari, T. Coțofan, M. Kabalevskaia ș.a. (unii din ei fiind prieteni fideli ai bibliotecii noastre și contribuie anual cu donații valoroase la completarea colecțiilor: R. Moțoc, A. Budișteanu, D. Haralampie, C. Trifan, N. Dabija, V. Pâslaru).

Domeniile publicațiilor donate sunt diverse: *Religie, Economie, Drept, Pedagogie, Artă, Arhitectură, Lingvistică, Literatură, Geografie, Istorie*, în limbile română, rusă, engleză și în alte limbi.

PUBLICAȚIILE DONATE DE PERSOANE PARTICULARE ÎN FUNCȚIE DE DESTINAȚIA FUNCIONALĂ, PE LIMBI ȘI CZU

La finele fiecărei luni, pentru utilizatori, informația despre donatori și cărțile donate este plasată pe pagina web a Bibliotecii Științifice <http://libruniv.usarb.md> în bara de meniuri **Noutăți – Evenimente**.

Accesând opțiunea **Despre Noi – Donatori** pe site-ul Bibliotecii Științifice <http://libruniv.usarb.md> utilizatorii pot vizualiza, de asemenea, donatorii care au favorizat compe-

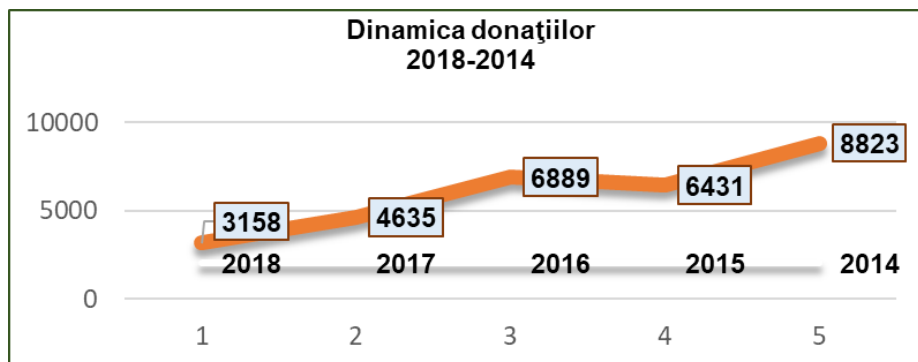

tarea cu resurse informaționale colecțiile bibliotecii, unele având o importanță deosebită pentru identitatea noastră culturală și națională.

ASOCIAȚII / FUNDAȚII / ORGANIZAȚII			
	Fundația Soros - Moldova (FSM) www.soros.md	9 141	21 07 455,78
	Asociația Culturală Pro Basarabia și Bucovina filiala „C. Negri”	30 643	Circa 1,5 milioane de lei
	Radu Măjoc, secretar al Asociației Pro Basarabia și Bucovina (Galați), România www.probasarabiasibucovina.ro	1 061	632 692,00
	Asociația Obștească Syllabus, Departamentul Românilor de pretzindeni (București, România) www.asociația_obsteasca_syllabu	404	50 417,40

CADRE DIDACTICE ALE UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI			
	Bălan, Alexandru doctor, conferențiar universitar (Șap, Republica Moldova)	180	16 337,00,00
	Băluțiu, Andrei doctor, conferențiar universitar (Șap, Republica Moldova)	220	10 360,00
	Popa, Pavel doctor habilitat, conferențiar universitar (Șap, Republica Moldova)	140	18 720,00
	Cișină, Ion doctor habilitat, conferențiar universitar (Șap, Republica Moldova)	80	6 294,00
	Dumăneș, Valeriu Măiestru (Șap, Republica Moldova)	140	6 903,00

Trecerea la cărțile electronice, în detrimentul celor tradiționale, au generat schimbări vizibile în activitatea bibliotecii. Aceasta se reflectă și asupra donațiilor, fapt demonstrat de indicațiile din ultimii ani.

Rămânem profund recunoscători pentru documentele adunate cu grijă, ani în șir, de către colecționarii și iubitorii de carte, care sunt puse la dispoziția utilizatorilor BS USARB.

Referințe bibliografice:

1. BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ. Raport de activitate 2018. Bibl. Șt., Centrul Managerial. Coord. E. HARCONIȚA. Bălți, 2019.
2. BOȚAN-GAINA, Elena. Biblioteca Academică – Tendințe în dezvoltarea colecțiilor [online] [citată 14.09.2018]. Disponibil: <http://bsclupan.asm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/669/12.pdf?sequence=1>
3. Dicționarul de biblioteconomie și științe ale informării. Ch., 2014. 535 p. ISBN 978- 9975-4094-8-3.
4. Regulament privind regimul donațiilor de documente de bibliotecă [online] [citată 25.01.2019]. Disponibil: <http://www.bjvzbuzau.ro/Donatii.htm>
5. Dezvoltarea colecțiilor [online] [citată 15.12.2018]. Disponibil: <http://www.bibnat.ro/Donatii-de-carte-s80-ro.htm>
6. Donație de carte [online] [citată 19.12.2018]. Disponibil: <http://brts.md/?p=1844>

PERLE VALOROASE ÎN COLECȚIILE PARTICULARE

THE VALUABLE PEARLS IN PARTICULAR COLLECTIONS

Elena CRISTIAN, Svetlana CECAN

Abstract: *In this article are analyzed the particular collections integrated in the SL USARB collection, the documents collected over time, some of them having a unique status, organized in free access to the collections communication service. Infococumentary programs. Marketing. Books from private collections come from the most diverse areas of human knowledge: starting with books of fiction, going into volumes of science, technique, history, soul and health, with a particular interest for users.*

Keywords: *private collections, bibliographic jewelry, donors, valuable pearls, development, diversity of collections*

Valoarea unei biblioteci rezidă din mai mulți factori, unul din ei fiind bogăția și varietatea colecțiilor, constituită și diversificată în timp conform Strategiei de dezvoltare a colecțiilor, Politicii de dezvoltare a colecțiilor. Constituirea și dezvoltarea colecțiilor este una din cele mai importante activități bibliotecare direct proporționale cu creșterea și diversificarea lor.

Donațiile constituie o sursă importantă de îmbogățire a colecțiilor, primirea donațiilor nu poate fi ignorată deoarece anume donațiile de cărți scot la iveală uneori **bijuterii bibliofile** surprinzătoare.

În colecțiile particulare integrate în colecția BȘ USARB am descoperit adevărate „**PERLE**” (simbol al bogăției), valoroase, frumoase, fermecătoare, fascinante, strălucitoare, neprețuit de aducătoare de bucurie și speranță, prin conținut, formă, prezentare poligrafică și artistică deosebită, curiozități tipografice.

În colecțiile Bibliotecii Științifice USARB sunt integrate **11 COLECȚII PARTICULARE** ce poartă numele donatorilor:

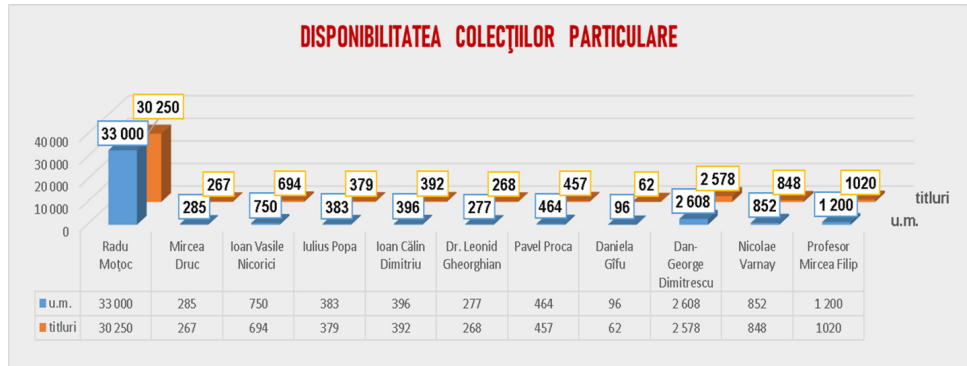
- Colecția „Radu Moțoc”
- Colecția „Mircea Druc”
- Colecția „Ioan Nicorici”
- Colecția „Iulius Popa”
- Colecția „Pavel Proca”
- Colecția „Ioan Călin Dimitriu”
- Colecția „Dr. Leonid Gheorghian”
- Colecția „Dan-George Dimitrescu”
- Colecția „Daniela Gîfu”
- Colecția „Nicolae Varnay”
- Colecția „Mircea Filip”

Colecțiile particulare cuprind peste **40 300 u.m., 4 %** din colecția totală, colecționate de-a lungul timpului, unele din documente având statut de unicat, organizate în acces liber în serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infococumentare. Marketing. Documente din Colecția „Radu Moțoc”, cea mai mare co-

lecție, au fost localizate și în serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, depozitul principal. Colecția de Carte Religioasă „Ioan Vasile Nicorici” se păstrează în colecțiile speciale ale BȘ USARB.

Genul documentelor: științifice – 30 %; didactice – 5 %; beletristică – 65 %.

Criteriul lingvistic: română – 70 %, alte limbi – 30 % (engleză, franceză, germană, latină, spaniolă, maghiară, greacă, rusă, italiană, etc.)

COLECȚIA „RADU MOȚOC”

Anul inaugurării : 1992

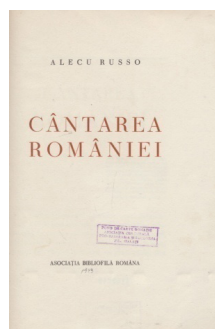
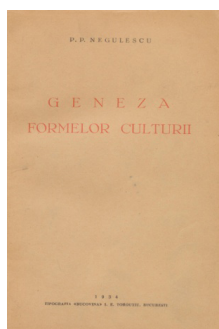
Organizatori: Inginerul Radu Moțoc, descendent din marea familie a lui Ivanco Moțoc (1460 - 1520) din care a făcut parte Mitropolitul Varlaam (1590 - 1657), secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri” Galați, Membrul de Onoare al Senatului Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Dotare: Colecția cuprinde o mare varietate de documente: cărți bibliofle, monografii, manuale, cursuri, tratate, enciclopedii, dicționare, standarde, ediții speciale, ziare, reviste, anuare din toate domeniile științei și tehnicii - 33 000 ex. în 30 250 titluri, având o pondere destul de însemnată în completarea fondurilor.

Localizare: Serviciile: Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing; Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale. Colecțiile speciale. <http://libruniv.usarb.md/confbib/confbib.html>
http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bib_usarb/autograf_2.pdf

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Iorga, Nicolae.** Scrisori de boieri ; Scrisori de Domni / Nicolae Iorga.
- **Negulescu, P. P.** Geneza formelor culturii : Priviri crit. asupra factorilor ei determinanți / P. P. Negulescu.
- **Russo, Alecu.** Cântarea României / Alecu Russo.
- **Alecsandri, Vasile.** Miorița / Vasile Alecsandri.

COLECȚIA „MIRCEA DRUC”

Anul inaugurării: 2014

Domnul Mircea Druc, ex-prim-ministrul Republicii Moldova în perioada 1990-1991, om politic, donează prin intermediul Fundației „Regina Elena” un lot de carte din biblioteca personală adunată de-a lungul anilor.

Conține: 285 ex. în 267 titluri, 12 titluri/ 17 volume de perio-dice; cărți și publicații periodice în limbile română, engleză, franceză, latină, spaniolă. Exemplarele din colecție sunt îmbogățite cu ex-librisul donatorului.

Tematica: Documente din domeniile filosofie, științe sociale, politică, economie, limbă, literatură, istorie.

Localizare: Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. Sala de împrumut nr. 1 Documente științifice/beletristică.

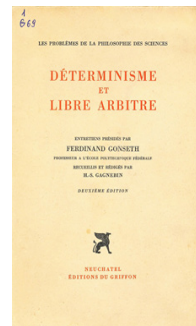
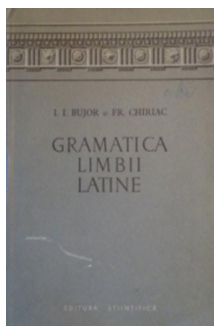
Acces liber la raft

<http://libruniv.usarb.md/confbib/confbib.html>

http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bib_usarb/autograf_2.pdf

- **Bujor, I. I.** Gramatica limbii latine / I. I. Bujor, Fr. Chiriac.
- **Hugo, Victor.** Omul care râde / Victor Hugo ; în rom. de Gellu Naum.
- **Hohenzollern, Paul-Phillipe (prințul).** Carol al II-lea Rege al României / Paul al României ; în rom.: Ileana Vulpescu.
- **Gonseth, Ferdinand.** Determinisme et libre arbitre (les problemes de la philosophie des sciences) / Ferdinand Gonseth, H.-S. Gagnebin.

COLECȚIA „IOAN VASILE NICORICI”

Anul inaugurării: 2010

Colecția a provenit din donația locuitorului mun. Bălți, Ioan Vasile Nicorici, care a aparținut regretatului preot și cărturar Gheorghe Armașu, din satul Petreni, raionul Drochia, omorât mișelește de niște bestii în 1992, în propria-i casă.

Conține: 694 titluri de cărți în 750 de exemplare; 8 titluri / 50 volume de periodice

în limbile română, rusă, slavonă, germană, latină, greacă, franceză. Documentele din colecție datează din secolele 18 până în secolul 20 și însumă cărțile în limbile (română, rusă, slavonă, germană, latină, greacă, franceză). Exemplarele din colecție sunt îmbogățite cu ex-librisul donatorului.

Tematica: Cărți Biblice, cărți liturgice, cărți cu conținut dogmatic, cărți istorice, cărți cu conținut moralizator, reviste.

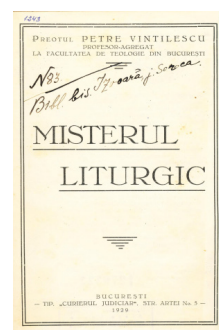
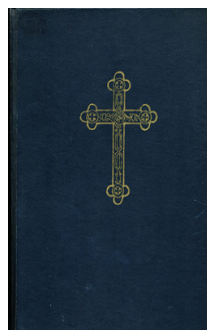
Localizare: Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale. Colecțiile speciale

http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bib_usarb/autograf_2.pdf

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Popescu-Pasărea, I.** Liturghierul de strană / cuprinzând cântările Sf. Liturghii pe muzica bisericească orientală după cum se cântă la strană în Biserica Română-Ortodoxă scrise de I. Popescu-Pasărea.
- **Berezovschi, Mihail.** Imnele vecerniei, utreniei : din triod, Sf. Paști, te-deum și Sfințirea bisericii pentru cor mixt, bărbătesc, și pentru 3 voci egale / M. Berezovschi.
- **Ciureanu-Bodești, Vasile.** Liturghier cu conținut de cantări bisericești, ale sfințelor liturghii, din ale vecerniei, utreniei și din postul mare, pe întregul an, compuse și aranjate în ordinea tipicului, pe muzica bisericească orientală „Psaltichie”. / Vasile Ciureanu-Bodești. – Ch. : [S. n.], 1928 (Tip. „Centrocoop”). – 634 p.
- **Vintilescu, Petre.** Misterul liturgic / Petre Vintilescu. – București : Tip. „Curierul judiciar”, 1929. – 120 p.

COLECȚIA „IULIUS POPA”

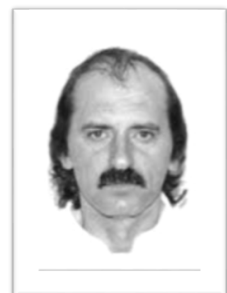
Anul inaugurării: 2016

Donată de către Iulius Popa, jurnalist, publicist, bibliofil, cărți deosebite ce denotă gustul fin și rafinat al colecționarului.

Conține: 510 ex. în 479 titluri, printre care sunt ediții rare, stocate și conservate în Colecția Documente Rare.

Tematica: cărți din cele mai diferite domenii ale cunoașterii umane: începând cu cărți de beletristică, trecând în preocupările pentru știință, istorie, suflet și sănătate.

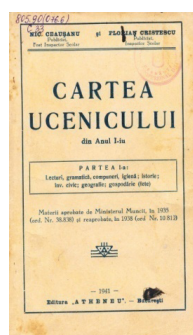
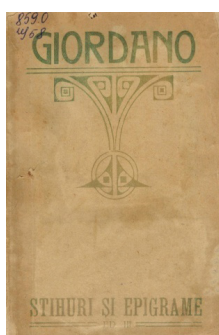
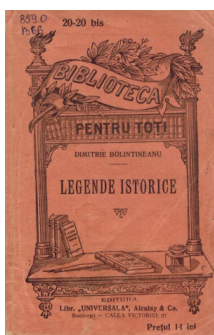
Localizare: Comunicarea colecțiilor. Programe infodocu-

mentare. Marketing. Sala de împrumut nr. 1 Documente științifice/beletristică.
Acces liber la raft
http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/popa_iu/iu_popa.pdf
<http://bs-usarb.blogspot.md/search?q=iulius+popa>

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Bolintineanu, Dimitrie.** Legende istorice / Dimitrie Bolintineanu.
- **Giordano.** Stihuri și epigrame / Giordano.
- **Hotinceanu, Eusebiu.** Mustul Fiert : Epigrame și satire politice / Eusebiu Hotinceanu.
- **Ceașanu, Nic.** Cartea ucenicului din Anul I-iu. Pt. 1-a : Lecturi, gramatică, compuneri ; Igienă ; Istorie ; Învățământ civic ; Geografie ; Gospodărie (fete) / N. Ceașanu. – București : Atheneu, 1941. – 271 p. : il., fig., h.

COLECȚIA „PAVEL PROCA”

Anul inaugurării: 2014

Donație de carte din biblioteca personală a lui Pavel Proca, dramaturg și critic de teatru.

Conține: 464 exemplare în 457 titluri de documente în limbile română, rusă, esperanto, latină. Documentele posedă ex-librisul donatorului.

Tematica: lucrări la disciplinele specifice teatrului și filmului: actorie, dramaturgie, regie, scenografie, critică și documente din domeniile filosofie, științe reale și aplicate, artă, beletristică, istorie.

Localizare: Serviciul Comunicarea Colecțiilor, sala de împrumut nr.1 Documente științifice/beletristică.

Acces liber la raft

<http://libruniv.usarb.md/confbib/confbib.html>

http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bib_usarb/autograf_2.pdf

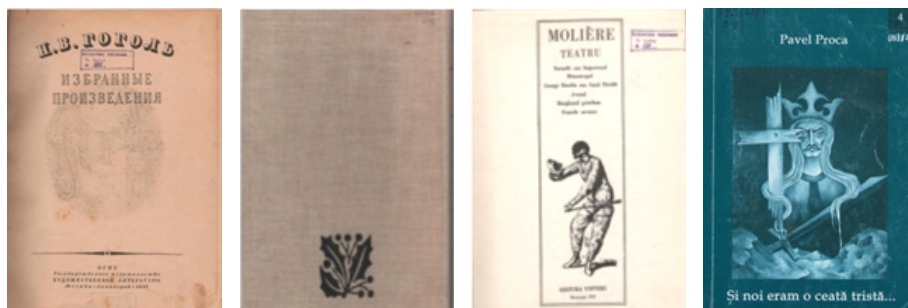

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Гоголь, Николай Васильевич.** Избранные произведения / Н. В. Гоголь ; ред. и примеч. А. Л. Слонимского. – Л. : Худож. лит., 1947 (2-я тип.). – 552 p. : il.
- **Moliere, Jean-Baptiste.** Teatru : Tartuffe sau Impostorul ; Mizantropul ; George Dandin sau Soțul Păcălit ; Avarul ; Burghezul gentilom ; Femeile

savante / Moliere ; il. de Done Stan. – București : Ed. Univers, 1973. – 597 p.

- **Proca, Pavel.** Și noi eram o ceată tristă... : Jurnalul unui sufler fără cușcă / Pavel Proca.

COLECȚIA „IOAN CĂLIN DIMITRIU”

Anul inaugurării: 2014

Donație de carte din colecția particulară a lui Ioan Călin Dimitriu, specialist în calculatoare din București, România.

Conține: 392 de titluri de carte în 396 exemplare; în limbile română, engleză, franceză; lucrările conțin autograful, ex-librisul donatorului.

Tematica: drept, artă, istorie, științe sociale, matematică, medicină, lingvistică, limbă, dar predomină literatura română și universală.

Localizare: Serviciul Comunicarea Colecțiilor, sala de imprimut nr. 1 Documente științifice/beletristică.

Acces liber la raft.

<http://libruniv.usarb.md/confbib/confbib.html>

http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bib_usarb/autograf_2.pdf

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Stancu, Zaharia.** Oameni cu joben : Roman / Zaharia Stancu.
- **Tery, Simone.** Poarta Soarelui / Simone Tery ; în rom. de I. Mihăileanu.
- **Bart, Jean.** Europolis / Jean Bart ; pref. de George Ivașcu.
- **Dreiser, Theodore.** Sora Carrie / Theodore Dreiser ; în rom. de Frida Papadache.

COLECȚIA „LEONID GHEORGHIAN”

Anul inaugurării: 2014

Donată de către domnul dr. - medic Leonid Gheorghian, originar din comuna Prajila, Soroca RM, domiciliat în Germania, orașelul Bensheim.

Conține: 277 ex. în 268 titluri de carte; 4 CD-uri; 1 partitură muzicală, în limbile română, franceză, italiană.

Tematica: domeniile de știință: filosofie, politică, istorie, literatură și artă.

Localizare: Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. Sala de împrumut nr. 1 Documente științifice/beletristică.

Acces liber la raft

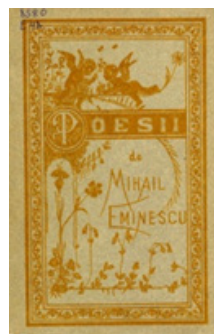
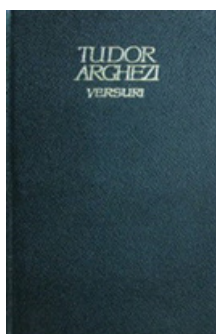
http://www.libruniv.usarb.md/bibliouniv_rev/articole/2014-2/lisii-colectii-particulare.PDF

http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bib_usarb/autograf_2.pdf

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Goethe, Johann Wolfgang von.** Poezie și adevăr : Din viața mea : [În 2 vol.] / J. W. Goethe ; trad. și st. introd.: Tudor Vianu. -Vol. 1.
- **Marx, Karl.** Însemnări despre români : (Manuscrise inedite) / K. Marx ; publ. de A. Oțetea, S. Schwann.
- **Arghezi, Tudor.** Versuri : [În 2 vol.] / Tudor Arghezi.
- **Eminescu, Mihai.** Poesii / Mihail Eminescu. – [După Ed. fasc.

COLECȚIA „DAN – GEORGE DIMITRESCU”

Anul inaugurării: 2014

Donație de carte de patrimoniu din colecția particulară a Dlui Dan-George Dimitrescu, absolvent al Facultății de Instalații din București, stabilit din 1988 în Suedia.

Conține: circa 2600 ex. în 2 580 titluri de documente în limbile română, franceză, engleză cu 300 titluri de carte rară.

Tematica: domeniile de știință: filosofie, politică, matematică, fizică, literatură, geografie, istorie.

Localizare: Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. Sala de împrumut nr.1 Documente științifice/beletristică.

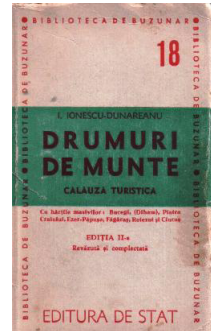
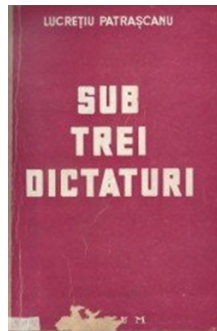
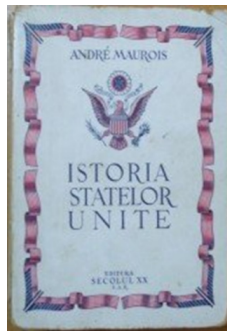
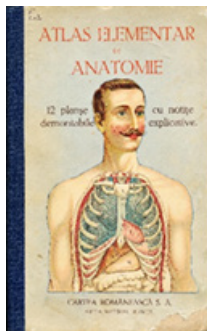
Acces liber la raft

<http://libruniv.usarb.md/confbib/confbib.html>

http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bib_usarb/autograf_2.pdf

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Corpul omenesc** : Atlas elementar de anatomie : 12 pl. demontabile cu notițe explicative.
- **Maurois, André**. Istoria Statelor Unite / Andre Maurois ; trad. de Gina Cartianu.
- **Patrascanu, Lucretiu**. Sub trei dictaturi / L. Patrașcanu.
- **Ionescu-Dunăreanu, I**. Drumuri de munte : Călăuză turistică : Cu h. masivilor: Bucegi (Diham), Piatra Craiului, Ezer-Păpușa, Făgăraș, Retezat și Ciucaș) / I. Ionescu-Dunăreanu.

COLECȚIA „DANIELA GÎFU”

Anul inaugurării: 2014

Donată de către Daniela Gîfu, licențiată în fizică, masterat în comunicare, doctor în filosofie, cadru didactic asociat și bursier POSDRU al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Conține: 96 exemplare de cărți și publicații periodice în 62 de titluri în limba română.

Tematica: domeniile de știință: politologie, artă, lingvistică, literatura artistică, critica literară.

Localizare: Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, Sala de lectură nr. 2, Științe Filologice.

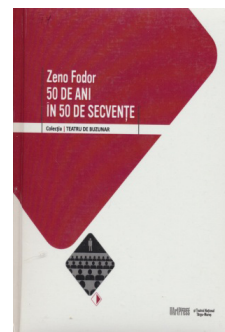
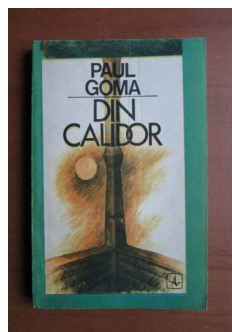
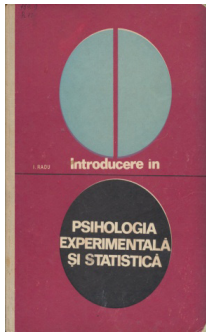
Acces liber la raft

http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bib_usarb/autograf_2.pdf

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Radu, I**. Introducere în psihologie experimentală și statistică / I. Radu ; Univ. „Babeș-Bolyai”
- **Goma, Paul**. Din calidor : O copilărie basarabeană / Paul Goma.
- **Niculescu, Ionuț**. Condeie și măști din Muzeul Teatrului Național : Stațiunea aniversară 2002-2003 - 150 de ani de la aprinderea luminilor în Teatrul cel Mare / Ionuț Niculescu.
- **Fodor, Zeno**. 50 de ani în 50 de secvențe : Teatrul Naț. Târgu-Mureș, Compania „Liviu Rebreanu” 1962-2012 / Zeno Fodor.

COLECȚIA „NICOLAE VARNAY”

Anul inaugurării: 2015

Fondator: Nicolae Varnay

Dotare: 848 titluri / 852 exemplare de cărți în limbile maghiară, română, franceză, germană, engleză, italiană, latină și rusă; 4 titluri / 6 exemplare de reviste.

Domenii prioritare: religie, literatură, teoria literaturii, critică literară, artă, drept.

Localizare: Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. Sala de lectură nr. 4, Literatură în Limbi Străine

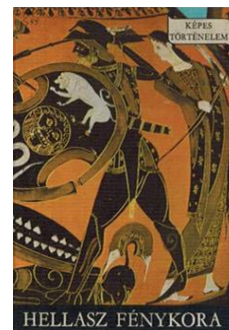
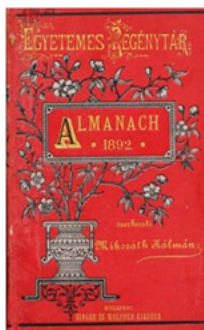
Acces liber la raft

<http://bs-usarb.blogspot.md/search/label/colec%C5%A3ii%20special>

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Almanach az 1892. evre :** Egyetemes Regenytar / szerkesztette Mikszath Kalman.
- **Neuestes taschen-worterbuch deutsch and english.** Vol. 2 / vergleichung der gebruchlichsten munzen, masse und gewichte: F. E. Feller, O. Thiergen.
- **Une Journee a Versailles:** Guide illustre du chateau, du musee, du parc et des trianons.
- **Szabo, Miklos.** Hellasz Fenykora : Gorogorszag az I. e. V. szazadban / Miklos Szabo.

COLECȚIA „MIRCEA FILIP”

Anul inaugurării: 2016

Donație de documente de la Profesorul Mircea Filip, România.

Conține: 1 115 de volume în limbile română, engleză, franceză etc., 248 de cărți de patrimoniu deosebit de valoroase, care prezintă un interes pentru cultură, au o prezentare grafică deosebită, tipărituri cu dedicații și autografe.

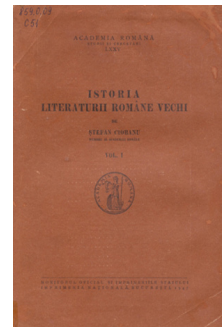
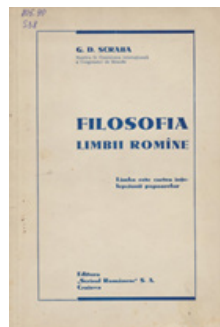
Tematica: Colecția „Mircea Filip”, atinge aproape toate domeniile culturii și științei: filosofie, estetică, sociologie, drept, artă, muzică, filologie, lucrări de beletristică, geografie, istorie.

Localizare: Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. Sala de împrumut nr. 1 Documente științifice/beletristică.

Acces liber la raft

CELE MAI VALOROASE PERLE DIN COLECȚIE

- **Iorga, Nicolae.** Femeile în viața neamului nostru : Chipuri, datine, fapte, mărturii / N. Iorga. – Vălenii-de-Munte : [S. n.], 1912. – 176 p. : il., portr.
- **Opreșcu, G.** Țările Române văzute de artiști francezi (sec. XVIII și XIX) / G. Opreșcu.
- **Scraba, G. D.** Filosofia limbii române / G. D. Scraba.
- **Ciobanu, Ștefan.** Istoria literaturii române vechi. Vol. 1 / Ștefan Ciobanu; Acad. Română.

Concluzii:

Omul învățat își poartă mereu averea cu dânsul așa și biblioteca își păstrează comorile la care avem acces toți să le cercetăm și să le apreciem. Pentru a supraviețui timpurilor reprezentând iubirea și devotamentul față de cultură, de tradițiile și de comorile transmise înaintașilor, biblioteca înfruntă mai multe obstacole, iată de ce extinderea și îmbogățirea acestui patrimoniu se dobândește grație oamenilor cu suflet mare.

Bibliotecarii universitari bălțeni promovează activ documentele din colecțiile particulare prin diverse activități. <http://bsusarbprofesional.blogspot.com/p/clubul-bibliospiritus.html>.

CZU 027.7(478):61

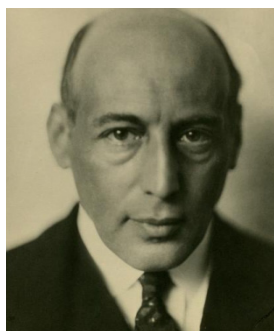
MEDICINA ESTE ARTA VINDECĂRII

MEDICINE IS THE ART OF HEALING
RICHARD KOCH

Angela GHEORGIȚA

Abstract: *Born into the family of a merchant, Richard Koch was a physician, a personality who deserves our full attention both for his particularly interesting life and for his incomparable work. Richard Koch wrote 79 works, including articles and monographs, in which he systematized his medical, religious, philosophical thinking. In this article we refer only to a small part of the data about Richard Koch, his origin and aspirations.*

Keywords: *Richard Koch, history of medicine, philosophy of medicine, bibliophilia, rare book*

Medicul Richard Koch s-a născut la 3 septembrie 1882, în Frankfurt pe Main, Germania. Despre această personalitate se poate afla din dicționare și enciclopedii, însă detalii privind proveniența, familia, viața și activitatea profesională or fi cercetate în autobiografia pe care o scrie între anii 1943-1949. Una din fiicele lui susține că îndeletnicirea de a scrie a constituit o deosebită plăcere pentru tatăl său, chiar a fost un *exercițiu de igienă mintală*, precum afirma însăși savantul și bibliofilul R. Koch. Manuscrisul original a fost redactat de soția lui Koch, care l-a supraviețuit 25 de ani, și de cealaltă fiică, Naomi Barbara Laqueur (conform mărturisitor prin anii '80 locuia în Caucaz). Fiicele medicului Koch din Israel, Statele Unite ale Americii și Marea Britanie au beneficiat de manuscrisul lui R. Koch prin intermediul scrisorilor. Fiecare plic conținea câteva pagini de manuscris. Aceasta a fost unica cale, în acele vremuri periculoase, de a scoate autobiografia lui Richard Koch din fosta U.R.S.S. Medicul Koch emigrase în țara sovietică din cauza regimului nazist din Germania, unde a fost supus diverselor constrângeri: i s-a interzis activitatea didactică, a fost închis Institutul de Istorie a Medicinii în care activa; locuința lui a fost luată sub supraveghere, iar o parte din valoroasa sa bibliotecă a fost confiscată. În anul 1936, împreună cu familia, R. Koch ajunge în fosta U.R.S.S, orașul Essentuki, aducând utilaj medical performant și o valoroasă colecție de carte.

Autobiografia lui Richard Koch (*Zeit von Eurer Zeit – Timp din timpul vostru. Autobiografie.*) merită a fi cercetată minuțios (poate într-un alt studiu), autorul afirmând că lasă această autobiografie – manuscris copiilor săi și speră că se va păstra și nu se va pierde precum multe altele pe timp de război.

Este deosebit de captivant arborele genealogic al neamului Koch, numele fiecărui membru fiind într-o conexiune profundă și intimă cu alți membri ai acestei mari familii. Dinastia Koch a avut un rol important în diferite perioade istorice. Printre predecesorii lui Richard Koch sunt mulți medici care au avut o mare sete de carte, de cunoștințe, ambiție și corectitudine. Totodată, erau evlavioși și cu mare respect pentru canoanele religioase.

Există confidențe ce aparțin lui Jacob Hermann Epstein, unchiul pe linia mamei (1838-1919), din care îi cunoaștem mai bine pe părinții, frații și surorile lui Koch. Povestea începe de la străbunei (pe linia tatălui), încă din anul 1780. Se presupune că anterior familia purta numele de Backhaus (brutărie), astfel evidențiindu-se din mulțimea celorlalte familii. Însă la începutul secolului, atunci când evreii își luau nume burghize (civile), străbunii lui Richard Koch și-au luat numele de KOCH (bucătar). Decizia a fost luată de străbunica, care ar fi spus că numele nou nu a fost ales pentru a onora purtătorii lui, dar pentru a le *face rău*. Ea a insistat asupra unui nume inobservabil, care le-ar fi protejat de intențiile rele ale cuiva.

Richard Koch a fost prieten cu multe personalități ale timpului său, printre care și Karl Eduard Rotschuh (fiziolog cardiac, istoric al medicinei). Anume Richard Koch l-a susținut pe Rotschuh în publicarea operei științifice „Biologia teoretică și medicina”. Volumul a apărut integral în anul 1936 și a fost recunoscut drept lucrare de doctorat de istoricul în medicină Paul Diepgen. Posibil ca personalitatea lui Koch l-a făcut pe Rotschuh să scrie despre el și să-i consacre un articol amplu, constituit din două părți în Revista Istorico-Medicală, volum 15, album 3 (1980), p. 223-243: Date despre biografie și Operă și valoare.

La redactarea acestui articol Rotschuh a consultat multiple surse, inclusiv arhiva universității din Frankfurt, a relaționat cu rudele lui Richard Koch, în special cu fiica Naomi Laqueure. Ea oferise informații despre felul în care a trait tatăl ei în emigrare.

Conform opiniei lui Karl Eduard Rotschuh, Richard Koch a fost o personalitate marcantă, în primul rând pentru întemeierea seminarului de istorie a medicinei în Frankfurt am Main. Dumnealui s-a ocupat de îmbinarea temeinică a

filosofiei sau teoriei medicale cu istoria medicinei. Richard Koch a fost preocupat de istoria medicinei nu doar din motive istorice, nu în calitate de „istoric al medicinei”, dar și din perspectiva problemelor actuale ale medicinei în calitatea sa de doctor contemplativ, în calitate de teoretician și filosof al medicinei.

Pentru Koch operele istorice studiate erau o sursă imensă de dezvoltare a propriului târâm de investigație și anume „Baza gândirii medicale și acțiunile doctorului la patul bolnavului”. Toate întrebările teoretice pe care dorea să le clarifice țineau nemijlocit de practică, de aceea Koch a insistat în anii 20 să practice arta medicală concomitent cu activitatea de predare în universitate. În acea perioadă Richard Koch a fost numit lector la disciplina de istorie și bazele filosofice ale medicinei. Toate numirile lui în calitate de lector, apoi de profesor, au fost susținute de Karl Südhoff (fondator al istoriei medicinei în calitate de disciplină științifică în Germania). „Printre istoricii moderni ai medicinei domnul Richard Koch este reprezentantul direcției filosofice și nu are egali în acest domeniu nici în Germania și nici în afara granițelor ei” – Karl Südhoff.

Richard Koch a fost un mare filosof și era convins că medicina nu poate exista fără religie, care, de fapt, este o filozofie a vieții. Koch niciodată nu s-a rușinat de proveniența lui iudaică și nici odată nu a negat-o. „Sigur că el nu a fost un evreu care respectă legile religioase, însă ținea mult la majoritatea tradițiilor gândirii occidentale evreiești. Aici putem spune că el se afla într-un schimb de idei cu marii gânditori ai anilor 20 din secolul 20: Franz Rosenzweig, Erwin W. Strauss, Martin Buber, Eugen Rosenstock-Huessy, etc.” (Karl Eduard Rotschuh despre Richard Hermann Koch 1882-1949) : Partea 2: Operă și valoare în Revista medicală istorică, volumul 15, caietul 3 (1980), p. 236).

„Îmi este clar că sunt evreu, dar nu sunt sigur dacă sunt iudei de religie. Până astăzi creștinismul, budismul, brahmanismul îmi erau mai aproape. Eu însă sunt în căutarea iudaismului. Nu știu dacă ceea ce am găsit până astăzi este corect. Există un mare pericol că în căutarea iudaismului pot da de umanitate.” (Scrisoarea lui R. Koch către E. Strauss din 16.09.1919). Atitudinea lui față de iudaism era controversată, de aceea el organiza în fiecare semestru un cerc, ce purta, în majoritatea cazurilor, titlul „Discuții despre iudaism” sau „Conversații iudaice”. Aceste ore aveau loc la Koch acasă, în biblioteca lui personală. Tema religiei și atitudinii lui Koch în acest sens merită a fi studiate într-un studiu aparte.

„Richard Koch era o persoană multilateral dezvoltată, o personalitate cu Eul său propriu de gândire și poziție bine argumentată în orice domeniu. El a fost doctor, filosof și om. Avea o atitudine deosebită față de bolnav. Koch căuta OMUL în fiecare pacient. De mare interes era pentru el atât corpul cât și sufletul pacientului. El se angaja nu numai pentru idei dar și pentru persoane. În medicină însă el gândea pragmatic: medicina nu trebuie transformată în științe ale naturii sau tehnică. Medicina trebuie să fie bazată pe acțiune, pe tratament. Un doctor trebuie să știe clar ce vrea de la el pacientul: ajutor medical sau susținere omenească. Koch a fost o personalitate absolut integră și onestă cu simț al responsabilității foarte înalt pentru pacient, cu convingeri personale puternice.” (Karl Eduard Rotschuh despre Richard Hermann Koch 1882-1949) : Partea 2 : Operă și valoare în Revista medicală istorică, volumul 15, caietul 3 (1980), p. 238).

Karl Eduard Rotschuh a sistematizat tezele lui Richard Koch:

1. *Wir leben und urteilen aus unserer inneren Wahrheit, sie fließt aus Überzeugungen, die stärker sind als Wissen, auch in der Medizin.* – Noi trăim și judecăm bazându-ne pe adevărul nostru interior și acest fapt reiese din convingerile care sunt mai puternice decât cunoașterea sau chiar medicina.
2. *In der toten Natur, in der Welt des Anorganischen des Physikalisch-Chemischen herrscht Notwendigkeit. In der Welt des Lebendigen herrscht daneben Selbstbestimmung, Spontaneität und Freiheit. Lebendiges lässt sich nicht auf Mechanismus zurückführen. Aus der Freiheit des Willens folgt die Wirklichkeit des Geistes.* – În natura moartă, în lumea anorganică fizico-chimică domnește NECESITATEA. În lumea vie prevalează autodeterminarea, spontanietatea și libertatea. Vitalul nu se referă la mecanism. Din libertatea voinței se naște adevărul sufletului.
3. *Trotzdem ist das Leben nicht zu jeder Zeit vollkommen zweckmäßig. In der Krankheit gibt es Unvollkommenheit und Unzweckmäßigkeiten neben sinnvollen und zweckmäßigen Reaktionen, Wiedergesundung von Krankheit erfolgt über die zweckmäßigen Selbstheilungskräfte des Lebendigen.* – Totuși viața nu este întotdeauna adecvată. În boală există imperfecțiuni și neajunsuri în afară de reacții semnificative și intenționate. Recuperarea după boală are loc datorită puterilor de auto-vindecare adecvate ale celor vii.
4. *Keine Krankheit ist identisch mit der anderen. Gleiche Diagnosen-Namen täuschen eine Identität vor, die nicht existiert, denn die Heilkräfte und Reaktionen der lebendigen Substanz führen durch ihre Spontaneität und Freiheit zu sehr variablen Formen von Krankheiten, die mehr Typen als Arz-Charakter haben. Störungen der Teile sind nicht immer sofort reparabel, und die Heilkräfte sind an das Wirken der Teile gebunden. Krankheit ist jeweils eine Kombination von Versagen und Sich-Wehren.* – Nici o boală nu se aseamănă cu alta. Aceleași denumiri de diagnoze își schimbă identitatea, care de fapt nu există, pentru că arta vindecării și reacțiile substanței vii duc prin spontaneitatea și libertatea ei la forme variabile ale bolii, care sunt de mai multe tipuri-caractere. Dereglarea organelor nu este întotdeauna imediat reparabilă, însă puterile vindecătoare țin anume de activitatea organelor. Boala este totuși o combinație de eșec și rezistență.
5. *Medizin ist die Kunst des Heilens. Erkenntnisse und Wissen sind in der Heilkunde nur nach ihrem Nutzen für den Heilvorgang zu bewerten. Medizin ist Zweckdenken und verlangt Zweckhandeln. Die Medizin ist entsprechend ihren Zielen keine reine Wissenschaft, sondern nützliches Handeln. Ihre Theorie muss vom Handeln ausgehen.* – Medicina este arta vindecării. Perspectivele și cunoștințele din domeniul medicinei trebuie evaluate doar în conformitate cu beneficiul lor în procesul de vindecare. Medicina este gândire deliberată și necesită acțiune deliberată. În conformitate cu

scopurile ei medicina nu este o știință pură, dar o acțiune utilă. Teoria ei trebuie să înceapă de la acțiune. (Karl Eduard Rotschuh despre Richard Hermann Koch 1882-1949) : Partea 2 : Operă și valoare în Revista medicală istorică, volumul 15, caietul 3 (1980), p. 239-240).

Născut în familia unui comerciant, Richard Koch a ales să urmeze altă cale în viață, și anume cea a medicinei (unul din bunicii lui a fost doctor sătesc). A fost o personalitate care merită și astăzi toată atenția noastră atât pentru viața foarte interesantă, cât și pentru activitatea lui incomparabilă. În total Richard Koch a scris 79 de lucrări, inclusiv articole și monografii, în care a sistematizat gândirea lui medicală, religioasă, filosofică. În prezentul articol a fost făcută referință doar la o mică parte din informațiile despre Richard Koch, proveniența și aspirațiile lui. A fost o personalitate cu totul deosebită nu numai pentru lumea medicală, de aceea în articolele ce urmează vor fi reflectate mai multe informații despre viața, opera și valoarea netrecătoare a lui Richard Koch.

CZU 025.177:027.7(478)

PATRIMONIUL CULTURAL BŞ USARB: GALERIE DE TABLOURI

SL USARB CULTURAL HERITAG: PAINTING GALLERY

Elena ȚURCAN, Silvia CIOBANU

Abstract: *The USARB Scientific Library holds in the collection of non-specific documents, works of art historically established or donated over the years. These great works have become an integral part of the USARB memory. The catalog was created in 2018, in which all the heritage works were presented, with brief descriptions, data about the authors and information on the history of their integration into the library collection. The catalog includes 46 paintings and graphics, decorative art, signed by artists of different generations, consecrated or art lover.*

Keywords: *USARB Scientific Library Collection, Painting Gallery, Painting, Graphics*

„Pictura este o poezie ce poate fi privită, pe când poezia este o pictură
ce poate fi ascultată”
Leonardo da Vinci

O colecție de artă este o valoare culturală veritabilă. Înseamnă ceva mai mult decât o totalitate de tablouri, este expresia unor anumite tradiții, studii, cercetări etc. Este un discurs detaliat despre lume și despre viață, o aspirație de energii și idei, este o ispită artistică.

Biblioteca Științifică USARB deține, în colecția de documente nespecifice, lucrări de artă, respectiv, lucrări de pictură și grafică, constituite istoric sau donate de-a lungul anilor. Aceste lucrări de mare valoare au devenit parte integrantă a memoriei USARB.

În anul 2018 a fost inițiată elaborarea catalogului în care să fie prezentate toate lucrările de artă, aflate în patrimoniu, cu descrieri succinte, date despre autori și relatări privind istoria integrării lor în colecția Bibliotecii.

Catalogul este prezentat în cadrul Colloquia bibliothecariorum *In Memoriam Faina Tlehuca*, ediția a VII-a, 22 februarie 2019. Sperăm ca studiul să fie apreciat pozitiv, aceasta fiind și expresia recunoștinței noastre tuturor artiștilor plastici talentați ori mai puțin talentați, dar care au oferit, cu generozitate, din opera creată pentru a bucura privirea celor care ne vizitează. Acest Catalog a fost realizat atât prin fotografierea fiecărui obiect, dar și în urma studiului de documentare din rapoartele anuale ale Bibliotecii universitare, sintetizarea amintirilor unor colegi și a datelor factice privind fiecare lucrare.

Catalogul cuprinde 46 de lucrări de pictură și grafică, artă decorativă (batic, papier-mache, stofă), semnate de artiști din generații diferite, consacrați sau amatori: Igor Vieru (1923-1988), pictor și grafician, Maestru emerit în artă din RSS Moldovenească, Valentina Brâncoveanu (1950), pictoriță, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova, Andrei Mudrea (1954), Maestru Emerit al Artei, pictor și artist plastic, Ștefan Florescu (1934-2016), Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, Iulian Filip (1948), poet, scriitor, dramaturg și fol-

clorist român din Republica Moldova, doctor în filologie; Eduard Perju, director Societatea cu răspundere limitată Prontosing-Art și elevi ai Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă”, Profil Arte, fost Liceu „Amadeus” din care amintim câteva nume: Angelina Frunză, Nadejda Berghi, Adriana Papușoi, Ionela Pelevaniuc, O. Cunițchi, O. Galișchi, V. Stratan, P. Postolachi, A. Astafieva, E. Papeniuc, Petru Postolache, V. Fonari, Daniela Vlas, Constantin Cozma, Cezara Olari, Vasile Cazacu.

În spațiile Bibliotecii aceste lucrări au fost organizate sub forma unor expoziții permanente în holurile de la nivelul 1 și 2, în biroul directorului și directorului adjunct, în sala de conferințe, sala de împrumut *Documente științifice/beletristică*, Sala de lectură *Științe Socioumanistice și Economice*, Sala de lectură *Științe Filologice*, Sala de lectură *Științe Psihopedagogice, naturii, reale. Artă*, Oficiul Documente muzicale, Centrul Cercetare. Asistență de specialitate.

Moment istoric

„La 1 septembrie anul 1986 intelectualitatea urbei și reprezentanții autorităților republicane au sărbătorit inaugurarea noului edificiu „Casa Albă”, construit conform unui proiect individual, avându-o în calitate de tehnolog pe Faina Tlehuci (1923-2005), directoarea de atunci a BȘ (1962-2001). Cu mari eforturi, timp de 17 ani, ea a reușit să construiască și să lase o moștenire inedită pentru cultura și învățământul național.”[1]

Eduard Perju. Ansamblul mural „Mitologia artelor”

Au fost mai multe idei creative pentru decorarea holului de la nivelul doi. O soluție eficientă a fost crearea ansamblului mural „Mitologia artelor”, fiind inspirată de vecinătatea sălii de lectură *Științe filologice* și a Oficiului Documente muzicale. Eduard Perju, învățător de arte plastice la Școala Nr. 13 din Bălți, actualmente Liceul Teoretic „B. P. Hașdeu”, astăzi director al Societății cu răspundere limitată Prontosing-Art, a confecționat cinci panouri prin aplicarea tehnicii de „papier mache”. Panourile și astăzi bucură ochiul vizitatorului, ele reprezentând zeii și zeițele artelor din antichitate: Apollo, Calliopa, Melpomene, Euterpe, Terpsichora. Iar patru panouri sunt despre poezie-teatru, muzică, dans, pictură. „Mitologia greacă, cu zeii, semizeii, eroii, nimfele și muzele sale, este o bogată sursă de legende încărcate de diversă simbolistică. Muzele, încântătoarele ființe divine, erau patroanele artelor (și științelor), al căror conducător era frumosul Apollo, zeu al muzicii și artelor.”[2]

Declarația de Independență a Republicii Moldova, anul 1991, a motivat apariția unui alt ansamblu mural „Domnitorii Moldovei”, cu referiri la „istoria milenară” și „statalitatea neîntreruptă” a românilor de la est de Prut în spațiul istoric și etnic al etnogenezei acestora.

Eduard Perju confecționează partea stângă a compoziției: basorelieful „Voinicul cu buzdugan pe cal, luptând cu taurul” și partea dreaptă a compoziției:

Eduard Perju. Ansamblul mural „Domnitorii Moldovei”

Stema Republicii Moldova, tehnica „papier mache”. Partea centrală: zece panouri din lemn cu portretele a douăzeci de Domnitori, chipurile cărora au fost editate în set de redacția ziarului *Făclia* în anul 1992, încorporate în rame, confecționate în ghips: Bogdan I (1349-1365), Dragoș Vodă (1345-1349), Alexandru cel Bun (1400-1391), Petru Mușat (1374-1391), Bogdan Vodă (1454-1457), Ștefan cel Mare (1457-1504), Petru Rareș (1530-1542), Alexandru Lăpușneanu (1557-61, 1564-68), Bogdan IV (1568-1572), Ioan Vodă cel Cumplit (1572-1574), Ieremia Movilă (1596-1600), Mihai Viteazul (1600-1601), Radu Mihnea (1616-19, 1623-26), Vasile Luou (1634-1653), Gheorghe Duca (1666-67, 1669-72, 1678-83), Dimitrie Cantemir (1710-1711), Grigore Ghica (1774-1777), Alexandru Mavrocordat (1785-1786), Mihai Gr. Sturza (1834-1849), Alexandru Ion Cuza (1859-1866). Elementele compoziției au fost vopsite în culoare aurie, care semnifică solemnitatea ansamblului.

În raportul Bibliotecii Științifice din anul 1992 găsim informație despre întrunirea, în patru ședințe, a membrilor Clubului „Întâlniri interesante” care au avut discuții impresionante cu pictorii bălțeni Zinovie Sinița, Ștefan Florescu, Ion Puiu, lucrările cărora au fost admirate în holul templului cărții Biblioteca Științifică. [3]

Igor Vieru. Tot în această perioadă, conform amintirilor dnei Elena Belin-schi, doctor în științe filologice, fost decan al Facultății Pedagogie și Metodică a Învățământului Primar (1986-1992), Facultatea primește în dar câteva tablouri ale lui Igor Vieru (1923-1988), pictor și grafician. Lucrările au fost donate de către

Vieru, Igor. [Amează de vară], [La culesul merelor]. Pictură în ulei pe pânză, color.

Vieru, Igor. [La ameză], [Peizaj rural]: Pictură în ulei pe pânză, color.

fiul său, Roland (Dicu) Vieru, după trecerea în neființă a pictorului. Donația a luat naștere din relațiile de prietenie ale pictorului, fiind de baștină din Cernoleuca și studiile generale făcute în satul Climăuți – locurile natale ale dnei E. Belinshi, raionul Dondușeni. Timp de câțiva ani lucrările s-au aflat în Facultate, mai târziu fiind transmise la Bibliotecă.

Igor Vieru (n. 23 decembrie 1923, s. Cernoleuca, Dondușeni – d. 24 mai 1988 Chișinău). Pictor, portretist, ilustrator de cărți și scenograf. Împreună cu Mihai Grecu și Valentina Rusu-Ciobanu au stat la baza Școlii naționale de pictură. [4]

„Receptiv la tot ce e legat de plaiul natal, Igor Vieru a devenit un rapsod al plaiului și al vieții țăranului moldovean. Impunându-se publicului iubitor de artă mai ales prin tablourile cu temă rustică, Vieru a executat lucrări cu factură plastică, trecute prin filiera imaginativă a unui artist experimentat și de o înaltă tensiune creatoare.”[5]

Andrei Mudrea, artist plastic moldovean, născut la 29 aprilie 1954 în Mitocul Vechi, Orhei este prezent cu lucrarea [Răstignirea]. „(...) Rămânând liric și poetic la începuturile creației sale, A. Mudrea evoluează, realizând tablouri de un profund caracter dramatic, specific timpurilor și, concomitent, rămânând în permanență drept un autor de mesaje spirituale, cifrate în contextul imaginilor intuite în veștmintele parabolei și metaforei. Lucrările lui Andrei Mudrea, indiscutabil, reprezintă o pagină veridică a artei contemporane, valabilă atât în Țară, cât și peste hotarele ei” [6]

Anul 2004 a demarat cu vernisarea expoziției personale a pictorului Ștefan Florescu, care a dăruit Bibliotecii șapte din valoroasele sale lucrări. Cu un an mai târziu, în 2005, în spațiile Bibliotecii Științifice a fost inaugurată expoziția personală a lui Ștefan Florescu, în cadrul căreia au fost prezentate 30 de portrete, naturi moarte și compoziții tematice. Expoziția a durat peste șase luni. Câteva din lucrările sale Ștefan Florescu le-a dăruit Bibliotecii, acestea fiind expuse în sălile de lectură și holurile Bibliotecii.

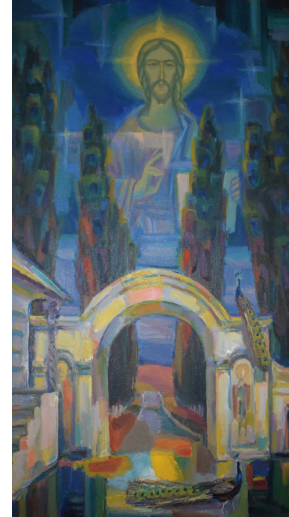
Ștefan Florescu (n. 13 mai 1934, s. Molodia, regiunea Cernăuți, România (azi Ucraina) – d. 2016 Bălți), pictor și grafician, Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova. [7]

„Cum să redai Lumina Divină de asupra Porților Paradisului, pentru a nu repeta realizările pictorilor precedenți? Pictorul aplică procedeul compoziției „Simetria”, măbind chipul Mântuitorului până la dimensiunile neobișnuite ale unui Uriăș. Și aici Șt. Florescu mizează pe cunoștințele Spectatorilor-creștini. Iisus Hristos bine- cuvântează Porțile Raiului unind cele trei degete (cel mic, cel inelar, cel mare), amintindu-ne de Sfânta Treime – Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Sfântul Duh. Necunoscând simbolul „conformației degetelor”, percepția nimbului Luminii îi scapă Spectatorului”.

Potret de grup: de la stânga la dreapta: Nicolae Filip, rectorul Universității bălțene; Ion Bostan, rectorul Universității tehnice, Chișinău; Paul Kuff, rectorul Universității din Dusseldorf. „Efectul pictural al urmei îl constituie cel „abstract-fotografic”, distingându-se prin aceea că, în scopul de a combina cerințele realismului și ale artei decorative la nivelul întregii compoziții, personajul este pictat efectuând glisuri, dar la nivel de volum și aerospațial, folosind regulile modelării tipice cu ajutorul luminii, umbrei, semiumbrei, petei de lumină, reflexului, iar anturajul eroului – în manieră păstoasă și abstractă prin pete decorative, totodată „amprenta fotografică reală” și „trăsătura de penel abstractă-decorativă” se intersectează reciproc la margini, în jurul personajelor și/sau a/ale părților sale.”

În anul 2006 apare Catalogul Florescu, Roman. „Călugăr” din Bucovina în arta Moldovei. – Ch.: Combinatul Poligrafic, 2006. – 132 p.: il. Bibliotecarii universitari bălțeni au contribuit la colectarea și redactarea conținutului, implicându-se și financiar la editarea lucrării, informație pe care o aflăm din pag. 122. În Anexa sunt trecute numele celor care au sponsorizat apariția acestui Catalog.” [8]

Apoi în anul 2009 Silvia Ciobanu și Angela Hăbășescu realizează expoziția online *Pictesz tablouri, de parcă ar fi icoane, pentru oameni și pentru mine. Ștefan Florescu* unde pe 54 de slid-uri sunt așezate informații din biografie, etapele de creație, momente ce ilustrează viața, creația și activitatea lui Ștefan Florescu. Sunt trecute în revistă și toate lucrările pictorului pe care le-au moștenit bibliotecarii pentru întreaga comunitate USARB.

Florescu, Ștefan.
Lumina. Pictură
în ulei pe pânză

Florescu, Ștefan. Portret de grup.
Pictură în ulei pe pânză

Valentina Brâncoveanu (1950), pictoriță, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. Lucrarea de artă este donată de Alexe Rău (1953-2015), fost director al Bibliotecii Naționale RM, bibliolog, poet, eseist și filosof al culturii din Republica Moldova, cu prilejul celei de a 65 – aniversări a BȘ USARB. „Tematica lucrărilor Valentinei Brâncoveanu relevă plastic universul spațial și cel spiritual al creatoarei, fie peisajul natal chișinăuean, față de care autoarea are o deosebită predilecție, fie multiple peisaje care au servit în calitate de prototip pe parcursul activității sale în cadrul diverselor tabere de creație din țară și de peste hotare”, relevă Constantin Spânu, doctor în studiul artelor. [9]

Anul 2007. Desfășurarea, în premieră, la Biblioteca Științifică a Conferinței anuale a ABRM. Au participat mai bine de 200 bibliotecari din diferite tipuri de biblioteci din republică și România.

De o atenție sporită din partea vizitatorilor s-a bucurat Expoziția *Domnitori și principii ai țărilor române*: gravuri și litografii din colecția Bibliotecii „V. A. Urechia” și din albumul „Domnitori români” al lui Nicolae Iorga, editat în anul 1930. Expoziția a fost organizată și subsidiată de inginerul Radu Moțoc și primarul orașului Galați din România, Domnul Nicolae Dumitru. Piesele expoziționale au fost admirate mult timp de publicul bălțean.

Anul 2010. Într-o activitate organizată de Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă” în incinta Bibliotecii este invitat **Iulian Filip**, poet, scriitor, dramaturg și folclorist român, pictor, inventator, cercetător din Republica Moldova, doctor în filologie. Este organizată expoziția de pictură și grafică a lui Iulian Filip „Crucile, cumpenele, merele și Acasele Iuliene”, Iulian Filip donează Bibliotecii Științifice tabloul pictat în anul 2005 - *Clopotul Acasei*: guași. „Pictura mea, cât și poezia mea, spune Iulian Filip, sunt indispensabil legate de casa părintească. Aici este accentuat simbolismul, expresionismul și coloristica picturii prin tehnica liniilor, punctelor și a altor insemne ce-l caracterizează pe autor, prin ele, dând astfel greutate mesajului.” [10]

Clopotul Acasei:
Pictură pe pânză, guași

Anul 2011. A fost organizată expoziția de gravuri și litografii din colecția Bibliotecii „V. A. Urechia” și din albumul „Domnitori români”, editat de Nicolae Iorga la Sibiu în 1930, Domnitori și principii ai Țărilor Române, Vechi gravuri din sec. XV-XVI, ex-librisuri de epocă, autor inginer Radu Moțoc, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, filiala „Costachi Negri,” Galați, care donează Bibliotecii lucrarea: [Vara] : Pictură pe carton, *guași / Consiliul Județului Galați, Centrul Cultural Dunărea de Jos. - Color ;* expusă în biroul directorului, nivel 1.

[Vara] : Pictură pe carton

Anul 2012. La Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”, în cadrul Programului Zilelor Bibliotecii și a Bibliotecarului (16 - 27 aprilie 2012), la 25.04.12 a avut loc inaugurarea expoziției personale de pictură a artistului plastic din Chișinău Ștefan Coman (1964). Cele douăzeci și trei de lucrări demonstrează elocvent harul de a opri clipa și de a o reda în imagini și culori. Expoziția cuprinde peisaje, naturi statice, portrete, printre ele putem enumera: Maramureș, Măcieșul însorit – în curte, Primăvara, Eu sur – Yvette, Iarna, Augustin, Crina, Flori, Casă la munte, Casă. Tablourile cuceresc prin emotivitatea, sinceritatea și onestitatea cu care au fost create. Natura este marea Muză a pictorului. Dar ochiul atent și pătrunzător tinde să exploreze oameni, plaiul natal, oglindește ținuturile prin care a călătorit și care l-au impresionat.

Oleg Carp, directorul Școlii de Arte Plastice pentru copii din orașul Bălți, inițiază expozițiile de lucrări ale elevilor școlii în spațiile Bibliotecii. Această colaborare a fost una de bun augur și a avut continuitate mai mulți ani.

De la stânga la dreapta: Lia Pascari, directorul Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă”, Ferdinand Oliva, profesor al aceuiași liceu, Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice USARB.

Începând cu anul 2005 profesorii Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți, profil Artă, au propus vernisarea lucrărilor elevilor în spațiile Bibliotecii Științifice USARB. Liceul a devenit o adevărată platformă de formare a tinerelor talente. După fiecare expoziție Biblioteca primește în dar noi lucrări.

Aceste expoziții au un impact cultural și educațional vădit asupra liceenilor și studenților universității. La ele și-au adus contribuția directorul Liceului Teoretic Regional „Ion Creangă” Lia Pascari, profesoare de chimie, Oleg Carp, directorul Școlii de Arte Plastice pentru copii din orașul Bălți, Larisa Carp, profesor de compoziție decorativă, Școala de Arte Plastice pentru copii, Marina Morari, doctor, conferențiar univerversitar USARB, Ferdinand Oliva, profesor, Liceului Teoretic Regional „Ion Creangă” din Bălți, Marina Caliga, lector universitar USARB.

Lucrările elevilor se află în vecinătatea operelor marilor pictori de la care au învățat despre lumină, culoare și tehnici de exprimare. Un set de opt lucrări au fost dăruite bibliotecarilor în semn de recunoștință de către liceeni în anul 2017.

Tematica lucrărilor este foarte variată, acele „legende pe pânză”: natură statică, peisaj, portret, o pasăre sau un animal, o persoană fizică, linogravura (o tehnică grafică în care modelul se sapă cu dălțița în linoleum, se acoperă cu cerneală tipografică și apoi se trece prin presa de grafică pentru a imprima modelul pe hârtie).

Sunt niște lucrări irepetabile, realizate cu un gust artistic rafinat, cu simțul compoziției și al coloritului, cu o mare acuratețe și răbdare, cu conținut spiritual național profund.

S-a remarcat prin eleganța expunerii tablourilor, prin diversitatea subiectelor expuse și prin coloritul deosebit al lucrărilor. Deschisă publicului larg, expoziția permanentă creează o ambianță plăcută pentru cititorii care trec pragul Bibliotecii Științifice și dă o notă de căldură clădirii, monument istoric, ce adăpostește un fond de peste un milion de documente.

Concepută și conservată colecția în arealul academic este ca un ansamblu inedit. Reieșind din rolul și importanța pe care le are arta în cultura națională, capodoperele din Patrimoniul Cultural BȘ USARB înscriu o pagină în istoria culturii basarabene.

Cu speranța ca publicul iubitor de artă va cunoaște și aprecia această colecție de tablouri și va dori să contribuie la îmbogățirea acesteia, fiind în sfera de atenție și de activitate a studenților, Biblioteca universității bălțene și-a propus, prin acest proiect de lungă durată, educarea estetică și familiarizarea utilizatorilor cu arta, promovarea artiștilor plastici care au o anumită biografie, a celor care sunt la început de cale și, desigur, să promoveze imaginea Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Referințe bibliografice:

1. HARCONIȚA, Elena. *Cronica* [online] [citată 07.02.2019]. Disponibil: <http://tin-read.usarb.md/>
2. *Cele noua muze patroane ale artelor in mitologia greaca* [online] [citată 13.02.2019]. Disponibil: <https://destepti.ro/cele-noua-muze-patroane-ale-artelor-in-mitologia-greaca>
3. *Raport de activitate a Bibliotecii Științifice*. Bălți, 1992.
4. *Personalitatea zilei. Igor Vieru, autorul tabloului „Meșterul Manole”* [online] [citată 07.02.2019]. Disponibil: <https://www.timpul.md/articol/personalitatea-zilei--igor-vieru-autorul-tabloului-meterul-manole-54685.html>
5. *Igor Vieru, biografie (1923-1988)* [online] [citată 07.02.2019]. Disponibil: http://www.istoria.md/articol/959/Igor_Vieru,_biografie
6. STĂVILĂ, Tudor. *Andrei Mudrea* [online] [citată 13.02.2019]. Disponibil: <https://www.timpul.md/articol/omul-saptamanii-andrei-mudrea-43215.html>

CZU 821.112.2.09"19"(092) Kästner E.

**SCRIITOR PENTRU TOATE GENERAȚIILE ERICH KÄSTNER,
SCRIITOR GERMAN (1899-1974) – 120 DE ANI DE LA NAȘTERE**

ERICH KÄSTNER, GERMAN WRITER FOR ALL GENERATIONS
(1899 - 1974) - 120 YEARS FROM BIRTHDAY

Margarita IULIC, Valentina VACARCIUC

Abstract: *This article contains information about the life and work of German writer Erich Kästner, Laureate of the Hans Christian Andersen Award (23.02.1899 - 29.07.1974), known in many countries of the world, not only through poems, essays, novels and plays written for mature but also by children's books. The works of the write Bălți State University are presented.*

Keywords: *USARB Scientific Library, German writer Erich Kästner, book collection*

„Cei mai mulți oameni se dezbară de copilărie ca de o pălărie veche. O uită ca pe un număr de telefon care nu mai există. Pe vremuri au fost copii, apoi au devenit adulți, da ce sunt ei acum? Numai cel ce devine adult, rămânând copil, este om!”

Erich Kästner

În data de 23 februarie 2019, se împlinesc 120 de ani de la nașterea scriitorului german Erich Kästner (1899-1974). Cu ocazia acestei aniversări prezentăm file din viața și activitatea marelui scriitor și lucrările sale care se dețin în colecția Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Scriitorul german Erich Kästner este cunoscut în multe țări ale lumii nu numai prin poeziile, romanele, piesele teatrale, eseurile, schițele, nuvelele, scenariile de film scrise pentru maturi, ci și prin cărțile adresate copiilor, în care promovează ideile umanismului, adevărului, echității și responsabilității fiecăruia pentru tot ce se întâmplă. El a creat un nou tip de erou: neindiferent, independent, ingenios, sociabil și încrezut în forțele sale.

„În întreaga lui carieră literară, Erich Kästner s-a definit ca un tânăr furios, care a scrutat tarele epocii sale cu indignare, mânie, umor și ironie”, menționează criticul literar Romul Munteanu.

Tradus în numeroase limbi străine, citit cu pasiune de copii și adulți, mereu capabil să întrețină interesul unor cititori îndrăgostiți de literatură majoră, Erich Kästner reprezintă tipul scriitorului care beneficiază de o largă popularitate fără a ajunge să fie însă consacrat de istoria literară. Majoritatea cărților lui Erich Kästner sunt autobiografice. Ele reflectă evenimentele reale și experiențele personale.

Erich Kästner s-a născut la 23 februarie 1899 la Dresda într-o familie săracă. Tatăl său Emil Kästner era șelar, iar mama Ida Kästner casnică. Pentru a suplimenta venitul familiei, mama lucra din când în când ca frizeriță. Erich

Kästner a avut o relație foarte apropiată cu mama sa. După plecarea tatălui din familie toate eforturile mamei s-au concentrat pe un singur lucru - de a oferi fiului ei o viață decentă și o educație decentă. Figura mamei iubitoare și autoritară se regăsește, de altfel, în majoritatea scrierilor sale.

În 1913, Erich Kästner a intrat la școala pedagogică din Dresda, de unde s-a retras în 1916 cu puțin timp înainte de finalizarea cursurilor. Ar fi putut ajunge învățător. Mai multe detalii despre copilăria sa sunt redată în cartea „*Das fliegende Klassenzimmer*” („Clasa zburătoare”, 1933). În 1914, la vârsta de 15 ani, s-a început primul război mondial. Kästner a fost recrutat în 1917 și a făcut parte dintr-o companie de artilerie grea. La sfârșitul războiului s-a întors la școală și și-a dat bacalaureatul. L-a luat cu distincția „*Das Goldene Stipendium der Stadt Dresden*” („Bursa de aur a orașului Dresda”).

În toamna anului 1919, începe cursurile universitare la Leipzig, unde studiază literatura, lingvistica germană, istoria, filosofia, istoria teatrului. Obține doctoratul cu tema „*Frederic cel Mare și literatura germană*” (1925) și pleacă la Berlin unde activează ca scriitor, jurnalist, critic teatral.

Își începe activitatea literară la sfârșitul anilor 20 ai secolului trecut în calitate de publicist și autor al unor scrieri satirice. S-a publicat în mai multe ziare și reviste „*Neue Leipziger Zeitung*”, „*Periodika Berlins*”, „*Berliner Tageblatt*”, „*Vossische Zeitung*”, „*Die Weltbühne*” sub diferite pseudonime Berthold Bürger, Melchior Kurtz, Peter Flint, Robert Neuner, Klaus und Kläre.

Debutază în 1928 cu volumul „*Herz auf Taille*” („Inimă pe măsură”) o colecție de poezii din timpul când era la Leipzig. Până în 1933 au mai urmat încă trei volume de poezii printre care „*Lärm im Spiegel*” („Zarvă în oglindă”, 1929) care ilustrează două tendințe majore din poezia lui Kästner: o tendință către satira de moravuri și una către meditația încărcată de puternice accente lirice. Autorul devine reprezentant important al curentului *Die Neue Sachlichkeit* (Noua Obiectivitate) în primul rând prin cărțile sale de poezii.

Cea mai celebră carte pentru copii „*Emil und die Detektive*” („Emil și detectivii”), a apărut în octombrie 1929. Povestea cu detectivii a provenit dintr-o recomandare a editoarei și traducătoarei Edith Jacobsohn, care a jucat un rol esențial în promovarea lui Erich Kästner. Cartea a fost vândută în două milioane de exemplare și tradusă în 59 de limbi. Scriitorul a reușit să creeze o nouă imagine a unui mic erou. Spre deosebire de literatura pentru copii a acelor timpuri, cu lumea fermecătoare a basmelor, acțiunea romanului lui E. Kästner se desfășura în Berlinul anilor 30.

„*Emil și detectivii*” este o carte captivantă despre spirit de echipă, curaj și forța naivității asupra legilor oamenilor mari. Emil călătorește pentru prima dată cu trenul de unul singur. Este entuziasmat, dar are și ceva emoții: trebuie să aibă grijă de plicul cu bani pe care mama i l-a pus în buzunar. Emil, împreună cu

prietenii săi pune mâna pe un criminal periculos, căutat mult timp de poliție. Aventurile care se nasc de aici deschid o cale nouă în literatura pentru copii, „*Emil și detectivii*” fiind un roman polițist în toată regula. Cartea lui Erich Kästner este o poveste impresionantă despre prietenie și despre victoria inocenței

asupra răului. Lucrarea a inspirat mai multe ecranizări de succes.

Semnificativ este faptul că cărțile autorului sunt mereu actuale: și când descriu realitatea „Pünktchen und Anton” („Punctișorul și Anton”, 1931), și când includ elemente miraculoase, incredibile „Der 35. Mai oder Konrad reitet in die Südsee” („35 mai sau Konrad pornește călare spre Mările Sudului”, 1932), „Das fliegende Klassenzimmer” („Clasa zburătoare”, 1933). La succesul acestor ediții a contribuit și ilustratorul Walter Trier. Desenele inocente ale lui Walter Trier transmit perfect subiectele și caracterul personajelor scriitorului.

Dacă romanele și povestirile pentru copii au beneficiat de un succes mondial, din scrierile în proză destinate celor maturi este o singură capodoperă: „Fabian. Die Geschichte eines Moralisten” („Fabian. Istoria unui moralist, scrisă de un moralist”, 1931). Autorul precizează într-o prefață scrisă la douăzeci și cinci de ani de la prima sa apariție, că romanul „Fabian” nu este nici poezie, nici un album de fotografii, ci o satiră și critică morala burgheză, militarismul și fascismul.

În acest roman lumea este redată prin prizma ochilor eroului Jakob Fabian, care devenind șomer rătăcește prin orașul Berlin începutului anilor 30. Erich Kästner descrie în mod vicios și neobosit căderea Republicii de la Weimar și idealurilor politice și sociale. Lumea este degradată, standardele morale și-au pierdut validitatea, și în mijlocul acestei confuzii stă Fabian, moralistul, ca martor care studiază viața. Romanul „Fabian” rămâne astfel cea mai reușită operă în proză realizată de scriitorul german. Filmul realizat după „Fabian” a apărut în 1980, după moartea scriitorului.

După ce nașiștii au preluat puterea în Germania (1933-1945), Kästner a fost arestat de mai multe ori. În final a fost exclus din Asociația Scriitorilor, fiind calificat drept scriitor destructivist și amoral. Însă Erich Kästner nu a emigrat motivând: „misiunea scriitorului este de a fi împreună cu poporul său, de a trăi soarta acestuia.” Multe din cărțile sale au fost interzise și arse în public, chiar în prezența sa. În această perioadă majoritatea din lucrările scriitorului sunt publicate în Elveția: „Drei Männer im Schnee”, 1934; „Emil und die drei Zwillinge”, 1935; „Streiche des Till Eulenspiegel”, 1935; „Doktor Erich Kästners Lyrische Hausapotheke” („Trusă lirică de prim ajutor a doctorului Erich Kästners”, 1936).

Menționăm că volumul „Doktor Erich Kästners Lyrische Hausapotheke” („Trusă lirică de prim ajutor a doctorului Erich Kästners”), apărut la Viena în 1936, face parte din cărțile rare a Colecției „Nicolae Varnay”, localizată în acces liber în sala de lectură nr. 4 Documente în limbi străine a Bibliotecii Științifice. Cartea conține poeme vechi și noi ale autorului pentru uzul cititorilor. Este cea mai populară carte de poezie a scriitorului, deoarece în formă înțeleaptă și amuzantă oferă remedii poetice pentru toate circumstanțele vieții.

După război, Erich Kästner locuiește la München unde conduce sectorul de foiletoane la ziarul „Die Neue Zeitung”, fondează și redactează revista pentru copii și tineret „Pinguin” este participant activ la cabaret-ul literar „Die Schaubude” (1946-1949). Din 1951 începe să lucreze la radio și pentru teatrul de cabaret „Die kleine Freiheit”. În această perioadă au apărut numeroase cântece, episoade de foileton, discuri, interviuri.

Scrie numeroase cărți pentru copii, printre care: „Das doppelte Lottchen” („Gemenele Lottchen”, 1949), devenită cunoscută datorită ecranizării în peste

20 țări (Germania, Marea Britanie, India, Iran, Coreea, Statele Unite ale Americii, Suedia, Japonia); „Die Konferenz der Tiere” („Conferința fiarelor”, 1949), poveste satirică în care animalele își unesc eforturile pentru a obliga oamenii să se dezarmeze.

Publica romanul autobiografic „Als ich ein kleiner Junge war” („Atunci când eram mic”, 1957), o adevărată capodoperă a literaturii germane. Lumea unui copil este descoperită într-o carte cu delicatețe uimitoare. Povestea duce cititorul la începutul secolului și, cu toate încercările dificile care au căzut pe micul erou, copilăria, așa cum ar trebui să fie, apare ca o „epocă de aur” plină de iubire și speranțe mari. Privind în trecut, referindu-se la rădăcinile sale, scriitorul îi invită pe cititori să-l urmeze pentru a găsi în istorie, în tradițiile familiale sprijin pentru renaștere.

Ultimele sale cărți „Der kleine Mann” („Băiețelul din cutia de chibrituri”, 1963) și „Der kleine Mann und die kleine Miss” („Băiețelul și fetița din cutia de chibrituri”, 1967) au fost dedicate fiului Thomas, născut în anul 1957. Viața eroului Max, care a rămas de mic fără părinți, dar cu timpul a ajuns un renumit artist de circ, e un lanț de aventuri pe alocuri vesele, pe alocuri triste. Însuși autorul spune despre cărțile sale pentru copii, că sunt destinate cititorilor de la opt la optzeci de ani.

Erich Kästner a fost nu numai un autor autentic, ci și o personalitate cu spirit civic. În perioada anilor 1952-1962 este președinte al PEN-Clubului din Germania de Vest, apoi a fost ales președinte de onoare (1965). De asemenea, a fost unul dintre fondatorii *Bibliotecii Internaționale a Tineretului* din München (Internationale Jugendbibliothek), membru fondator al *Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret* (IBBY, 1953) având ca obiectiv principal promovarea editării și difuzării cărților de valoare pentru copii și tineret.

Pentru activitatea sa literară și contribuția deosebită la dezvoltarea culturii germane i se decernează mai multe distincții:

- *Filmul de Aur* pentru cel mai bun scenariu de film *Das doppelte Lottchen* (primul premiu *Filmband in Gold* acordat vreodată) (1951, 1969 - pentru excelenta carieră și impactul în filmul german)
- Premiul literar al orașului München (*Literaturpreis der Stadt München*) (1956)
- Prestigiosul Premiu *Georg Büchner* (1957)
- Ordinul de Merit al Republicii Federale Germania (*Verdienstorden der Bundesrepublik Deutschland*) (1959)
- Premiul Internațional și Medalia de Aur *Hans Christian Andersen* pentru contribuția sa în domeniul literaturii pentru copii și tineri (pentru cartea *Atunci când eram mic*) (1960)
- Premiul Cultural de Onoare (*Kultureller Ehrenpreis*) al orașului München (1970)
- Moneda de aur (*Goldene Ehrenmünze*) a orașului München (1974)

Cu puțin timp înainte de moarte, în iulie 1974, scriitorul a fondat o școală pentru ajutorarea copiilor cu dificultăți „*Erich Kästner Kinderdorf*”, fiind devotat vocației de pedagog, doar încercând să o realizeze prin alte mijloace.

Erich Kästner s-a stins din viață pe 29 iulie 1974 (75 de ani), la München, dar lucrările lui continuă să fie editate, pentru că talentul și bunătatea nu se învechesc, vor fi mereu solicitate.

Creația autorului care include o mare varietate de genuri literare a fost

oglindită de Editura Droemer Knaur, ce publică opere complete în 8 volume „Gesammelte Schriften fur Erwachsene” (Scrieri colectate pentru adulți, 1969).

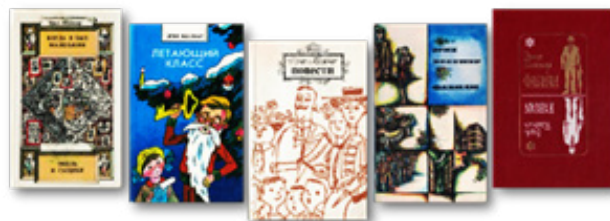
Kästner, Erich. Gesammelte Schriften fur Erwachsene. [In 8 Bänden] / Erich Kästner. – Munchen : Droemer Knaur , 1969. – Bd. 1-8. – Bd. 1 : Gedichte; Bd. 2 : Romane Ibd; Bd. 3 : Romane 2; Bd. 4 : Romane 3; Bd. 5 : Theater; Bd. 6 : Vermischte Beitrage I; Bd. 7 : Vermischte Beitrage 2; Bd. 8 : Vermischte Beitrage 3.

Cu ocazia aniversării a 100 de ani de la nașterea renumitului scriitor Erich Kästner (1999) în Germania au avut loc activități omagiale atât la Berlin cât și la München. Filatelia Germană a tipărit un timbru aniversar.

Exemple elocvente de comemorare a personalității sale sunt: *Societatea Kästner*, Premiul literar, muzeul *Erich Kästner* (Dresda), monumente dedicate scriitorului (Dresda, stradă Albertplatz), peste 40 de ecranizări, spectacole de teatru și filme documentare.

Cărțile poetului, prozatorului și dramaturgului german Erich Kästner în original, precum și traduse în limbile română, franceză și rusă ce se regăsesc în colecția Bibliotecii Științifice USARB sunt disponibile pentru lectură, cercetare, studiu și merită să fie promovate și valorificate, fiindcă prezintă tezaurul moștenirii culturale scrise.

„Devine învechit tot ce uităm. Ceea ce nu putem uita parcă s-a întâmplat ieri.
Unitatea de măsură nu e timpul, ci valoarea.”
Erich Kästner

Referințe bibliografice:

1. *Kastner Erich* [online] [citată la 05.02.2019]. Disponibil: <http://primo.libuniv.md> ;
2. *Kastner Erich* [online] [citată la 10.01.2019]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Erich_K%C3%A4stner ;
3. MUNTEANU, Romul. Prefață. In: Kastner, Erich. *Fabian : Roman ; Școala dictatorilor : Comedie ; Versuri*. București : Minerva, 1970, pp. 5-26.
4. *Scriitori – laureați ai premiului Hans Christian Andersen*. Ch. : Pontos, 2004, pp. 22-25. ISBN 9975-927-32-7.

Resurse Electronice:

5. <http://autori.citatepedia.ro/de.php?a=Erich+Kastner>
6. <http://www.erich-kaestner-museum.de/erich-kaestner/biographie/>
7. <http://www.erich-kaestner-schule-schierstein.de/pages/erich-kaestner.php>
8. <http://www.poezia.3x.ro/KASTNERpr4.html>

CZU 028:821.161.09"18"(092)Puşkin A.S.

ИЗДАНИЯ А. С. ПУШКИНА ИЗ РЕДКОГО ФОНДА НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ USARB: К 220-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ ПОЭТА И ДРАМАТУРГА

A. S. PUSHKIN PUBLICATIONS FROM THE RARE COLLECTION OF USARB SCIENTIFIC LIBRARY: TO THE 220TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF A POET AND PLAYWRIGHT

Marina ŞULMAN

Abstract: *This paper is dedicated to 220 Pushkin's anniversary of the birth of the Russian poet, playwright and novelist. The author describes Pushkin's treasure resources available in University Scientific Library's Rare Books Collection. Also, it is underlined the famous and well known illustrators as M.Sokolov, A. Benya, M. Vrubel, I. Rerberg, S Ploshinsky, N. Kuzmin*

Keywords: *university library; A. Pushkin's anniversary, Rare Books collection, book illustrators*

В 2019 году исполняется 220 лет со дня рождения Александра Сергеевича Пушкина, гениального поэта, замечательного писателя, реформатора русского литературного языка. Целью автора статьи было ознакомление пользователей с изданиями творений А. С. Пушкина, хранящимися в Редком фонде Научной библиотеки университета имени Алеку Руссо в городе Бельцы.

Издание Полного собрания сочинений из Редкого фонда университетской библиотеки было опубликовано в издательстве «ACADEMIA» и приурочено к столетней годовщине со дня смерти Александра Сергеевича Пушкина. Издание вышло в свет под редакцией известного филолога 20 века Мстислава Александровича Цявловского (1883-1947). Он организовал в 1937 году выставку, впоследствии превратившуюся в Музей Пушкина. Под руководством учёного вышла в свет «Пушкинская энциклопедия». Квартира Цявловского превратилась в своеобразный штаб по изучению биографии и творчества русского гения. Хозяина интересовало всё: подробности биографии, рисунки Пушкина, иллюстрирование его произведений, интерпретация творений гения. Посетители спорили, читали доклады, исследовали черновики, сопоставляли различные редакции, а также охотно пользовались советами и профессиональными консультациями Цявловского.

Яркой фигурой был и второй издатель Полного собрания сочинений Пушкина 1936-1938 гг. Юлиан Григорьевич Оксман (1894-1970) опубликовал книгу «Пушкин в работе над «Историей Пугачёвского бунта» и повестью «Капитанская дочка». Оксман передавал за границу неопубликованные в СССР тексты стихов расстрелянного Николая Гумилёва, ссыльного Осипа Мандельштама, гонимой Анны Ахматовой. В 1936 году учёный был арестован и обвинён в умышленном затягивании работы над юбилейным Полным собранием сочинений Пушкина. Воля Юлиана Оксмана не была сломлена десятилетним пребыванием в сталинском лагере. Известна его статья «Доносчики и предатели среди советских писателей и учёных», опубликованная в Европе. На родине Оксмана уволили с работы, вывели из состава ре-

дакции «Краткой литературной энциклопедии», исключили из Союза писателей. По сей день для любителей русской литературы во всём мире имя Оксмана является символом гражданского мужества.

Второе Полное собрание сочинений Пушкина из Редкого фонда нашей библиотеки начали издавать по распоряжению Академии наук в 1937. Последний том был выпущен в свет в 1959 году. Заведовал редакцией Владимир Дмитриевич Бонч-Бруевич (1873-1955). Под прикрытием его имени профессиональные филологи 30-40-х годов прошлого века могли не опасаться политических обвинений со стороны представителей вульгарного социологизма в литературоведении. В редакционный комитет входили замечательные учёные: Дмитрий Благой, Сергей Бонди, Григорий Винокур, Борис Томашевский и др.

В издании Полного собрания сочинений Пушкина 1936-1938 гг. вниманию читателей предлагаются шесть объёмных томов с профилем поэта. Барельеф является копией гравюры на стали Л. Н. Карякина, воспроизводящей чеканную медаль работы гравёра М. А. Скуднова. Второе издание (1937-1959) украшено силуэтом Пушкина работы замечательного художника Евгения Евгеньевича Лансере (1873-1955). Силуэт вписан в лавровый венок. На развороте титульного листа издания 1936-1938 годов имеется надпись «К столетию со дня гибели. 1837-1937». Крупным шрифтом белыми буквами с заштрихованной тенью отпечатаны инициалы и фамилия Пушкина. Ниже указаны номер тома, содержание каждого тома (на правой стороне разворота), издательство, а также города (Москва и Ленинград). Пять томов, выпущенные в свет в 1936 году в издательстве «ACADEMIA», снабжены экслибрисом издательства с изображением юноши, читающего свиток. Последний том, выпущенный в 1938 году издательством «Художественная литература», отмечен иным экслибрисом (изображение раскрытой книги). Цветные и чёрно-белые иллюстрации замечательных художников переложены папиросной бумагой.

На развороте издания 1937-1959 годов вверху отпечатано «Академия наук СССР». Ниже крупным жирным шрифтом красными буквами обозначено «Пушкин». Далее следует надпись «Полное Собрание Сочинений». Последнее слово выделено красным цветом. Ниже даны название издательства и год выхода в свет данного издания. На правой стороне титульного листа отпечатаны номер и содержание каждого тома. Содержание выделено буквами красного цвета. На развороте титульного листа издания 1936-1938 гг. стоит круглая печать Бельцкого педагогического института. На развороте титульного листа издания 1937-1959 гг. можно увидеть штамп Бельцкого Государственного учительского института. Внимание читателей предлагаются портреты поэта, картины, изображающие группы лиц, в которые входит Пушкин, а также факсимильные отображения черновых вариантов писем.

Каждое из двух изданий обладает рядом особенностей и достоинств. В издании 1936-1938 годов в прямых скобках даны черновые варианты, в угловых опубликованы традиционные заглавия статей и повестей, самим писателем не озаглавленных. Датировка многих текстов уточнена. Письма к жене поэта печатаются во французских оригиналах. Перевод на русский язык сделан Ю. Н. Верховским, П. К. Губером, Н. В. Измайловым. Комментарии выполнены Л. Б. Модзалевским, Н. В. Измайловым и П. А. Садиковым. Внутри тома Полного Собрания Сочинений Пушкина 1936-1938 гг. принят хронологический принцип расположения материала. Выделены фрагмен-

ты, наброски, варианты и комментарии. В раздел «Dubia» включены произведения, авторство которых оспаривалось во время опубликования Полного Собрания Сочинений 1936-1938 гг. Издание снабжено обширным справочным аппаратом. В него включены «Словарь малоизвестных мифологических имён и исторических лиц античного мира, упоминаемых в первом томе», «Список условных сокращений», «Указатель адресатов», алфавитные указатели стихотворных и прозаических произведений А. С. Пушкина, комментарии и списки иллюстраций. Текст отпечатан кириллицей в соответствии с правилами правописания, принятыми в России после революции. Стремясь оставить в неприкосновенности особенности пунктуации Пушкина, сделали ряд исключений: придаточные предложения выделили запятыми, заменили точкой тире в конце фраз и др. Издание 1937-1959 гг. и по сей день считается самым полным академическим изданием сочинений Пушкина. Но даже шестнадцатитомное издание сочинений поэта не может быть названо абсолютно полным. В нём нет поэмы «На тень Баркова» (авторство Пушкина доказано Цявловским), а также тома, сплошь собранного из рисунков Пушкина.

В справочный аппарат издания 1937-1959 гг. входят «Примечания», «Список условных обозначений источников текста», «Переводы иноязычных текстов», «Указатель имён», «Перечень иллюстраций», «Указатель писем Пушкина», «Указатель писем к Пушкину», «Другие редакции и варианты», а также «Приложения» и «Дополнения к переписке Пушкина».

В Редком фонде университетской библиотеки хранится трехтомное издание 1899 года, озаглавленное «Сочинения А. С. Пушкина». Перед нами три книги в твёрдой синей обложке. На корешке в квадратике кирпичного цвета золотыми буквами выписаны фамилия писателя и номер тома. На фронтисписе крупным жирным шрифтом обозначен год смерти Пушкина. Издание приурочено к столетней годовщине со дня трагической гибели поэта. Ниже по правилам дореволюционной графики дана фамилия автора. В прихотливо изогнутой рамочке растительного орнамента на фоне пейзажа три опечаленные музы стоят у могильного камня. На титульном листе вверху отпечатано название книги «Сочинения А. С. Пушкина». Ниже публикуется уведомление о том, что в книге имеются портреты А. С. Пушкина и В. А. Серова, а также 66 рисунков. Среди авторов рисунков известные художники: А. Н. Бенуа, А. М. Васнецов, М. А. Врубель, К. А. Коровин, Е. Е. Лансере, И. И. Левитан, Л. О. Пастернак, В. И. Суриков и др. Во втором уведомлении сообщается о том, что в книге имеется биография поэта, написанная И. И. Ивановым. Ниже дан номер тома. Внизу титульного листа обозначены выходные данные: город (Москва), адрес типографии А. В. Мамонтова, а также год издания книги (1899). На обороте титульного листа сообщение о том, что рисунки «воспроизведены цинкографическим способом» в мастерских Парижа (Дюкурсье и Гильяра) и Москвы (А. И. Мамонтова), а также цензурное дозволение к печати от 19 мая 1899 года. Ниже стоит штамп Бельцкого Педагогического института.

Издателем трехтомника Пушкина, озаглавленного «Сочинения», был литератор и переводчик Петр Петрович Кончаловский (1839-1904). Он заинтересовался издательским делом после возвращения из ссылки, начав с выпуска в свет сочинений Пушкина и Лермонтова. Издатель стремился к достижению компромисса, а именно: выпуску в свет «изящного» и «доступного по цене» издания «Сочинений» А. С. Пушкина. Материал расположен в порядке выхода произведений в свет при жизни автора. Издатель ука-

зывает, какие прижизненные издания сочинений Пушкина были приняты в качестве образцов при составлении текста настоящего собрания сочинений. Интерес представляет обширная вступительная статья «Пушкин». Её автор, филолог Иван Иванов, предлагает читателям рассказ правдивый и глубоко сочувственный по отношению к судьбе Пушкина. Со времени публикации издания появились исследования с учётом мельчайших деталей жизненного пути поэта. В пёстром разнообразии высказываний позиция И. Иванова остаётся одной из самых взвешенных и человечных. Иллюстрации в трёхтомнике чёрно-белые. Предоставлены портреты писателя, картины, изображающие сцены из его произведений, а также аллегорические абрисы муз. В справочный аппарат входят предваряющие содержание каждого тома списки иллюстраций, озаглавленные «Рисунки». Текст отпечатан кириллицей по правилам дореволюционной графики и пунктуации.

Сравнение двух собраний сочинений гения, а также сопоставление собраний сочинений с трехтомными «Сочинениями» А. С. Пушкина, вышедшими в свет в 1899 году под редакцией Петра Кончаловского, позволяет сделать следующие выводы:

1. Самым старым является трехтомник под редакцией П. Кончаловского. Издание очень хорошо сохранилось. Корешок третьего тома слегка надорван. Повреждение незаметно с первого взгляда. Хранящиеся в Редком фонде Научной библиотеки USARB Собрания сочинений Пушкина 1936-1938 гг. и 1937-1959 гг. в хорошем состоянии с точки зрения сохранности. В них отсутствуют пятна. Переплёт не имеет трещин.

2. Тексты «Сочинений» Пушкина опубликованы по правилам дореволюционной орфографии и пунктуации. В издании полностью сохраняются особенности индивидуального стиля Пушкина. Оба академических издания (1936-1938 гг. и 1937-1959 гг.) отпечатаны по правилам послереволюционной графики и пунктуации. Стиль Пушкина в них, в некоторых случаях, подвергся изменению: выделение придаточных предложений запятыми, замена тире точкой в конце предложений и т. д. В издания включены тексты на разных языках (русский, французский, английский и др.).

3. Издание под редакцией Петра Кончаловского не является академическим. В нём нет обширного справочного аппарата, вариантов и черновиков. Издания, выпущенные в свет под эгидой Академии наук, тщательно выверены, бережно изданы, снабжены экслибрисами и красочно оформлены. Датировка многих текстов уточнена. Опубликованы варианты и факсимильные отображения черновиков. Справочный аппарат изданий обширен и точен. В подготовке изданий участвовали видные филологи 20-го в. (Мстислав Цявловский, Юлиан Оксман, Дмитрий Благой, Сергей Бонди, Борис Томашевский и др.).

4. Читательский адрес издания «Сочинений» Пушкина существенно отличается от читательского адреса двух академических изданий (1936-1938 гг. и 1937-1959 гг.), Пётр Кончаловский ориентировался не на филологов и преподавателей русской литературы. Стремясь совместить «изящество» и «доступность цены», он обращался непосредственно к образованной части русского общества, к читателям широкого круга, представителям всех сословий. Детальное рассмотрение каждого из изданий Полного собрания сочинений Пушкина 1936-1938 гг. и 1937-1959 гг. убедило нас в том, что их читательский адрес следующий: филологи, учёные, преподаватели и студенты вузов. Знакомство с предлагаемыми вниманию читателей томами может доставить истинное наслаждение тем представителям широкого

круга почитателей таланта Пушкина, которые готовы вчитываться в черновики гения, принимая во внимание варианты и комментарии специалистов, а также погружаться в особый мир его писем.

Вторая часть настоящей работы посвящена изданиям отдельных произведений Пушкина, хранящимся в Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета. Токовым является издание «Пиковой дамы» 1911 года с иллюстрациями Александра Бенуа. На бежевом фоне твёрдой обложке книги без надписей и рисунков видны шоколадного цвета рамочки. По углам изображены четыре фигуры с геометрическими узорами, вписанные в квадраты. По краям следующей рамочки расположены ещё четыре фигуры с растительным орнаментом. В центре обложки восьмиугольник, в который вписан круг. Он заключает в себе ещё два круга. Один из них имеет спиралевидную форму, второй образован стилизованными изображениями цветочных лепестков. На оборотной стороне обложки на светло-рыжем фоне виден геометрический узор, состоящий из светлых пятен, а также зелёных кругов и стилизованных изображений цветов. Страницы настоящего издания сделаны из бумаги повышенной плотности.

На листе фигурным шрифтом сделана надпись: «Издание Товарищества Р. Голике и А. Вильборга. С. П. Б. 1911». Вышеназванное издательство было одним из самых успешных и знаменитых в России в начале двадцатого века. Нетрудно догадаться о том, что «С. П. Б.» является обозначением Санкт-Петербурга, а указанный год (1911) представляет собой год выхода издания в свет. На следующем листе крупными буквами чёрного цвета с белой тенью отпечатано название книги: «Пиковая дама» А. С. Пушкина». Далее следует лист, на который наклеено изображение дамы с высокой причёской в пышном старинном чёрном с голубой каймой платье до полу. Правой рукой дама властно указывает на карту чёрного цвета. На титульном листе книги, в рамочке, отпечатаны название, а также инициалы и фамилия автора. Ниже опубликовано уведомление о том, что вниманию читателей предлагается книга с иллюстрациями основателя движения «Мир искусства». Называемые в просторечии «мирискусниками», художники, входившие в объединение под главенством Александра Бенуа, были участниками новаторских театральных постановок, а также знаменитых «дягилевских» сезонов в Париже. Сегодня имена Бакста, Лансере, а также других живописцев начала 20 в. признаны во всём мире.

Представители семьи Бенуа, потомки кондитера, бежавшего из Франции, были одарены разнообразными художественными талантами. Альберт Кавос, дед Александра Николаевича Бенуа (1870-1960), архитектор, был одним из создателей здания Мариинского театра. Отец, Николай Бенуа, также стал архитектором. Александр лишь несколько месяцев посещал занятия в Академии художеств. Основам мастерства его обучал брат Альберт, акварелист. Сын Александра Бенуа, Николай Александрович, работал в знаменитом Миланском театре Ла Скала. Фигура Бенуа, основателя и вдохновителя объединения «Мира искусства», поражает многообразием видов деятельности, артистической цельностью, а также весомостью вклада в мировое искусство. На юридическом факультете художник впервые встретился с Дягилевым. Бенуа стал художественным руководителем дягилевских сезонов в Париже, а также режиссёром Московского Художественного театра (1913-1915), Большого Драматического театра и Театра оперы и балета в Ленинграде (1919-1925). Он поставил в 1911 году в Париже в Театре Шатле «Петрушку» Стравинского, «Маленькие трагедии» Пушкина во

МХАТе (1914-1915), создал множество новаторских театральных постановок, костюмов, декораций, а также целый ряд шедевров книжной графики. Серии «Версаль», «Петергоф», «Царское село», а также работы других членов движения «мирискусников» знаменовали собой появление петербургской школы, противостоявшей сюжетной живописи передвижников. В качестве историка искусства художник выпустил в свет четырёхтомный труд «История живописи всех времён и народов» (1912-1917). Он редактировал знаменитый журнал «Мир искусства», а также принимал активное участие в организации художественных выставок объединения, провозгласившего главной ценностью и целью художественной деятельности красоту. В 1910 году Бенуа выпустил в свет «Путеводитель по картинной галерее «Эрмитажа». В 1918 году, побывав в стенах Зимнего дворца после штурма, художник старался всеми силами сберечь культурные ценности России. В 1926 году Бенуа уехал во Францию. Он сотрудничал с самыми знаменитыми театрами мира: парижской Гранд-опера (1927-1934), миланской «Ла Скала» (1947-1956) и др. Александр Бенуа умер в Париже в девяностолетнем возрасте, успев оставить миру воспоминания, в которых, по утверждению М. Н. Соколова, замечательно воссоздал «атмосферу исканий» русского серебряного века.

Современники говорили о Бенуа как об энциклопедисте и эрудите. Бенуа называл себя пассаеистом и писал о «величайших чарах» прошлого и собственной способности «перенестись в другой фантастический мир». Особенности индивидуального стиля Александра Бенуа можно считать: стремление к синтезу цвета и рисунка, иллюстраций и книги в целом, живописность, откровенную декоративность и фантастичность театральных сцен и книжных иллюстраций. Б. Асафьев пронизательно писал об отсутствии стилизаций у художника. Бенуа говорил о вживании в характер эпохи, о том, что он старался добиться «стильности на основе философичности». Результаты деятельности художника оценивали по-разному. Известен отзыв И. Репина о Бенуа как о «самоучке, дилетанте, библиографе, которому следует оставаться хранителем Эрмитажа». Тот же Репин писал об акварелях Александра Бенуа: «Какая виртуозность и какой благородный стиль! И наивно, и глубоко, и сильно. Я никак не ожидал, что Вы такой прекрасный художник».

Над иллюстрациями к творениям Пушкина Александр Бенуа работал более десятка лет. Говорили о погрешностях рисунков к пушкинскому «Медному всаднику», о «пышности, картинности, тяжеловесности» иллюстраций к «Пиковой даме» Поклонники искусства Бенуа видели в его иллюстрациях «живое воплощение духа артистизма». Poleмика способствовала превращению выхода в свет «Пиковой дамы» с иллюстрациями Александра Бенуа в событие художественной жизни начала двадцатого века. Его графика часто напоминает театральные сцены. Над игорным столом стремительно пролетают сам чёрт и нагая Фортуна. В то же время художник точно воспроизводит бытовые приметы пушкинского времени: костюмы, особенности архитектуры, мебели. Поставщики императорского двора владельцы издательства Голике и Вильборга выпустили в свет «Пиковую даму» в оформлении А. Бенуа в 1911. Тираж состоял из 3000 экземпляров. Издание выглядело необычно: почти квадратная форма, тонированная бумага ручной выделки, неровный «рваный» обрез. Наша книга представляет собой копию знаменитого издания 1911 года.

Вступительную статью написал Николай Лернер (1877-1934). Иссле-

дователь пишет об истории возникновения и осуществления замысла Пушкина, эпитафиях, а также вариантах текста. Пушкинист указывает возможный прототип графини. Речь идёт о Н. П. Голицыной, княгине. В статье Н. Лернера дан обстоятельный обзор критической литературы о «Пиковой даме» Пушкина.

А. Бенуа создал фронтиспис, шмуцтитулы, листы с эпитафиями к каждой главе, заставки, выполненные тушью с подцветкой, концовки и шесть страничных иллюстраций. Последние представляют собой продуманные и законченные картины. Сотрудница Всероссийского художественного научно-реставрационного центра имени Игоря Грабаря Э. М. Бурцева в статье «Характерные особенности графики А. Н. Бенуа» отмечает следующие черты стиля Бенуа. Контурные очертания предметов сочетаются со штриховым рисунком и наличием многочисленных просветов основы. Используются штриховки вертикальные, диагональные, порой перекрёстные. Штриховка применяется для передачи теней на изгибах и складках, для создания задних планов. Изображения Бенуа часто плоскостные. Линии выполнены тупым мягким карандашом, контурам силуэтов свойственен беспокойный зигзагообразный характер. Порой на дальних планах штрихи уменьшаются до точек. Силуэты иногда заполняются сплошной заливкой тушью. Бенуа применял разного характера белила: свинцовые (бледно-голубые), цинковые (зеленовато-жёлтые), баритовые (ярко-фиолетовые), титановые (сиреневые). Применение белил создавало эффект свечения. У Бенуа темные тона ложатся поверх светлых, характерен тонкий красочный слой с уплотнением на фигурах и изображениях первого плана. Мазки удлинённые с заострением, округлые скобообразные, волнистые, на первом плане часто чёрные, коричневые, синие фиолетовые тени. Особенно богата гамма зелёных тонов: салатный, изумрудный, цвет морской волны, ядовито-зелёный, оливковый. Испльзуются подцветка. Композиции делятся на кулисные и диагональные. На последних проходит линия дороги, реки или лестницы. Иллюстрации Бенуа отличаются тонкостью вкуса, парадоксальным сочетанием лиризма и сатиры, красочностью, фантастичностью и театральностью. Перед нами подарочное тщательно продуманное богато оформленное издание. Книга доставит удовольствие всем поклонникам пушкинского таланта, филологам и театралам, учёным и представителям широких кругов читателей.

Издание «Песни о вещем Олеге» Пушкина с разбором баллады и необходимыми примечаниями инспектора одиннадцатой Московской гимназии И. К. Линдемана является уникальным. На фоне бежевой обложки отчетливо выделяются буквы шоколадного цвета и рисунок в шоколадно-ореховых тонах. На рисунке корабль викингов с головами змей, а также фигура воина в кольчуге с короной на голове. Ниже даны инициалы и фамилия Александра Сергеевича Пушкина. Издание было подарено Борису Владимировичу Назаревскому 5 декабря 1914 года. О даре свидетельствует соответствующая надпись, сделанная от руки фиолетовыми чернилами. Хочется предположить, что книга к декабрю 1914 года уже вышла в свет, но на титульном листе стоит другая дата: 1915 год. Издание состоялось в Москве. На титульном листе помимо инициалов и фамилии автора, а также названия книги имеются подзаголовок и уведомление о том, что в содержание издания входит 21 рисунок. Ниже указано, что разбор баллады сделал И. К. Линдеманом. Он же составил примечания. Внизу, помимо выходных данных (Москва, 1915), отпечатано сообщение о том, что книга предназна-

цена для учащихся старших классов среднеучебных заведений. По нашему мнению, читательский адрес определён точно, но не исчерпывающе. Книга представляет интерес не только для гимназистов, но также для студентов и преподавателей филологических факультетов вузов, историков и любителей старины. На обороте титульного листа есть указание на то, что издание вышло в свет в типографии поставщика императорского двора А. А. Левенсона. Виден эпиграф типографии.

В содержание книги входят предисловие инспектора Линдемана, справедливо утверждавшего, что бывает полезно всесторонне разобрать какое-либо произведение. Далее следуют факсимильное отображение рукописи Пушкина, а также «летописный рассказ как основа баллады» и его оценка. В качестве параллели к летописному тексту приводятся «Сказание о смерти Олега» и «Сказания об Орваре-одде». Выдержка из оригинала «Истории Норвегии» Тормода Торфея об Орваре-одде отпечатана в левом столбце. В правой части дан перевод сказания на русский язык. Далее, с правой стороны, помещена реставрация по находкам в торфяной Дании. Изображены воины в полном вооружении. После изображения страницы вновь делятся на левую и правую части. Слева помещён оригинал, а справа – перевод. Извлечение сделано из саги об Орваре. Несомненный интерес представляет сличение эпизода смерти Олега в балладе Пушкина с рассказом из «Истории Норвегии» Т. Торфея об Орваре. Линдеман пишет о зарождении сказания, сюжете баллады, а также отзывах о творении Пушкина литературных критиков Плетнёва, Белинского и Анненкова. Имеются «Обследование рукописи А. С. Пушкина», тексты Пушкинской «Песни о вещем Олеге» (графика дореволюционная) и «объяснительные примечания к ней». Отдельно рассматриваются иде баллады и размер стиха. В содержание книги входят два перевода на немецкий язык Фридриха Боденштедта и на испанский Пьетро Сесса. Завершают содержание книги словарь и ноты. Русский композитор Римский-Корсаков создал музыкальный вариант баллады Пушкина. Издание отлично иллюстрировано. Вниманию читателей предлагается разбор четырёх картин Васнецова, посвящённых сюжету баллады Пушкина. Опубликована карта «Русские славяне и их соседи в 9-10 вв.», а также множество снимков и изображений предметов быта и украшений: мечи, корабли, конская упряжь, кольчуги, щиты. В справочный аппарат издания входят предисловие, словарь, а также список, озаглавленный «Рисунки».

В Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета хранятся три издания романа в стихах «Евгений Онегин». Самым старым изданием является книга 1893 года, выпущенная в свет в Москве Владимиром Гавриловичем Готье. Представитель знаменитой династии книготорговцев владел в Москве книжным магазином и издательством. Вниманию читателей предлагается книга в фиолетовой твёрдой обложке. Текст предваряет рисунок Павла Петровича Соколова. Евгений Онегин изображён сидящим в кресле в халате. Точёный профиль, романтические кудри, изящные холёные руки и взгляд человека, погружённого в раздумья. На обороте страницы виден экслибрис типографии А. Мамонтова. На титульном листе даны фамилия и инициалы автора, название произведения и указание на его жанровую природу: роман. Далее следуют фамилии трёх иллюстраторов: П. П. Соколова, Л. Л. Белянкина, а также автора фототипий К. А. Фишера. Карл Андреевич Фишер владел знаменитым фотоателье на Кузнецком мосту в Москве. Перу академика Соколова принадлежат шесть рисунков и 16 ви-

ньеток. Внизу титульного листа отпечатаны выходные данные: город (Москва) и год издания (1893). На книге стоит штамп Бельцкого педагогического института. Несомненный интерес представляет стихотворное посвящение Петру Александровичу Плетнёву. В содержание книги входят восемь глав романа в стихах, «Отрывки из путешествия Онегина» и «Альбом Онегина».

Второе с точки зрения древности выхода в свет издание романа относится к 1911 году. Миниатюрная книжка в твёрдой обложке вышла в свет в серии «Историко-литературная библиотека» (номер 39) в издательстве М. М. Стасюлевича. На обороте титульного листа виден экслибрис издательства со львом, держащим зеркало. На титульном листе вверху указана серия и курсивом выделена фамилия редактора. Писал вступительную статью, редактировал серию, а также работал над примечаниями Иванов-Разумник. Под этим псевдонимом скрывался публицист, социолог и литературный критик Разумник Васильевич Иванов (1878-1946). Ниже отпечатаны фамилия автора и название романа. Внизу обозначены выходные данные: город (С. - Петербургъ), адрес типографии и год выхода книги в свет (1911). В содержание издания помимо текста романа в стихах входят предисловие, статья редактора «Евгений Онегин» и раздел «Примечания и приложения». В него включены «Примечания Пушкина к «Евгению Онегину», «Черновые строфы, варианты и дополнения к «Евгению Онегину», а также «Десятая глава» романа.

В 1933 году в Москве в издательстве «ACADEMIA» вышло в свет третье из рассматриваемых нами изданий. Перед нами книга в твёрдой обложке зелёного цвета. В золотистой рамочке изображены два профиля: автора романа в стихах и главного героя пушкинского творения. Оба в цилиндрах, носят галстуки бабочкой и выглядят вполне светски. Правда, смотрят они, по воле Н. Кузмина, иллюстратора романа, в разные стороны. На лице автора написано живейшее удивление, а рука протянута как для рукопожатия. В России девятнадцатого века дворяне при встрече с человеком, равным по положению в обществе, кланялись и пожимали друг другу руки. На корешке книги золотистыми буквами выведено «Евгений Онегин». На книге отпечатан экслибрис издательства «ACADEMIA» в виде юноши, читающего свиток. На титульном листе вверху крупным шрифтом обозначено название книги и жанр («роман в стихах»). Ниже более мелким шрифтом отпечатано «Сочинение Александра Пушкина». Совсем мелкими буквами дана фамилия иллюстратора Н. Кузмина. Внизу под чертой отпечатаны название издательства «ADEMIA» и год издания книги (1933). На обороте титульного листа имеется уведомление о том, что текст подготовлен замечательным пушкинистом М. Цявловским. И стоит штамп Бельцкого Педагогического института.

В романе «Евгений Онегин» Пушкину удалось сочетать всеохватную энциклопедичность, широкую панорамность изображения русской жизни с иллюзией невесомой лёгкости и непревзойдённого изящества стиля. «Онегинская» строфа была открытием в области новаторского стихосложения. Автор беседует с читателями через головы своих героев, слегка подшучивая над ними, а также над самим собой. Пушкин не впадает в карикатурность и никогда не злорадствует.

Павел Петрович Соколов (1826-1905) перенял любовь к пушкинскому тексту от отца. Используя свинцовый карандаш, он создал иллюстрации, передающие драматическое и лирическое начала романа в стихах. Соколов показал глубину понимания русского характера в романе в сочетании

с изяществом пушкинского слога. В сцене прощания Онегин преклонил колени, а Татьяна, горестно склонив изящную головку, в волнении приложила руку к сердцу. Иллюстрации Павла Соколова точны и романтичны.

Николай Васильевич Кузьмин (1890-1987) неоднократно присутствовал при обсуждении деталей биографии и особенностей творческой манеры русского гения на вечерах у В. Вересаева и на встречах в доме М. Цявловского. Часто, используя черновые варианты, художник стремился, избегая избитых тем, передать биографизм пушкинского творения. Посещая места, связанные с именем поэта, Кузьмин изучал ландшафты. Пейзажи в его иллюстрациях лаконичны и выразительны. Работы Кузьмина слегка напоминают по стилю пушкинскую манеру рисовать женские профили, изящные ножки, элегантные фигурки скаковых лошадей на полях черновики. Уморительно смешны и изящны фигуры Пушкина и его героя, синхронно, в ногу прохаживающиеся по берегу реки. В законном пейзаже волнистые кудри ветвей, солнечные лучи да линии холмов. Небрежной серией штрихов обозначены книги на полках. На подоконнике лохматый букет из полевых цветов. Поэт стоит у окна, скрестив руки на груди. Детали рисунков тщательно отобраны. Самое важное – культура (книги), соприродность самой стихии жизни (деревья и цветы) и творчество (размышляющий у окна Пушкин). Пушкинский мир в рисунках Кузьмина драматичен, изящен и полон гармонии. В нём культура и природа вступают в диалог, а юмор автора романа искрист и весел, точно у юного счастливого существа.

Все три издания «Евгения Онегина» А. С. Пушкина содержат под своей обложкой не только текст романа. В самом старом издании (1893 года) восемь глав дополнены «Отрывками из путешествия Онегина» и «Альбомом Онегина». Справочный аппарат как таковой отсутствует. Книга предназначена для широкого круга читателей Пушкина, понимающих поэзию, а также ценящих книжную графику. Миниатюрная книжка, выпущенная в свет в 1911 году, является тридцать девятым томом серии «Историко-литературная библиотека». Иванов-Разумник выступил в роли редактора и автора примечаний. В содержание тома входят предисловие, написанное от руки черными чернилами, обстоятельная и глубокая статья Иванова-Разумника, а также текст романа в стихах. Последний раздел назван «Примечания и приложения». В него включены «Примечания Пушкина к «Евгению Онегину», «Черновые строфы, варианты и дополнения к «Евгению Онегину» и десятая глава романа «Евгений Онегин». Во вступительной статье Иванов-Разумник пишет о том, что каждый том серии был задуман как «цельная монография» об авторе, творении или ряде произведений. Критик сообщает о том, что к печати готовится его «Курс русской литературы (XVIII-го и первой половины XIX-го в.)». Иванов-Разумник пишет, что курс и серия книг являются единым целым с точки зрения концепции развития русской литературы восемнадцатого и первой половины девятнадцатого веков. Все тома серии, связанной с учебным курсом, изначально были предназначены прежде всего для преподавателей и студентов и, лишь во вторую очередь, для широкого круга читателей. Издание 1933 года вышло в свет под эгидой Академии наук СССР. В содержание этой книги вошел наиболее богатый справочный аппарат. Вниманию читателей предлагаются «Примечания Пушкина к «Евгению Онегину» и «Отрывки из «Путешествия Онегина». В разделе «Приложение» опубликована десятая глава романа в стихах. Последний раздел озаглавлен «Пояснения». В него включены статьи «От редактора» и «От художника». Первая подписана Мстиславом Цявловским. По мнению

учёного, «Самое задушевное из больших произведений Пушкина, весь лирический, «Евгений Онегин»... полнее и живее, чем какое-либо другое произведение поэта, отражает гениальную природу его творца». Автор статьи знакомит читателей с планом романа, даёт общую характеристику творчества Пушкина, а также говорит об исправлениях. Вторая статья снабжена подзаголовком «Темы рисунков». Н. Кузмин, иллюстратор, перечисляет все цветные вкладки и рисунки с указанием страниц и тем иллюстраций. Перед нами академическое издание с разработанным справочным аппаратом и замечательными иллюстрациями. Книга предназначена пушкинистам, филологам, преподавателям и студентам филологических факультетов вузов. Она, несомненно, представляет интерес для всех, кто интересуется историей книжной графики в России, творчеством художника Кузмина или проблемой иллюстрирования творений Пушкина.

Сопоставление трёх изданий романа «Евгений Онегин» позволило прийти к следующим выводам.

1. В редком фонде университетской библиотеки имеются два дореволюционных издания романа в стихах «Евгений Онегин». Первое относится к концу девятнадцатого века (издано в 1893 году в типографии В. Готье). Второе издание было опубликовано в начале двадцатого века (1911) в издательстве М. Стасюлевича. Последнее издание романа А. Пушкина «Евгений Онегин», хранящееся в Редком фонде нашей библиотеки, было выпущено в свет в 1933 году в издательстве «ACADEMIA». В двух книгах текст отпечатан кириллицей по правилам дореволюционной графики и орфографии, а в третьей книге текст набран в соответствии с послереволюционными правилами орфографии и пунктуации.

2. Каждое издание отмечено экслибрисом. В первом случае перед нами перекрещенные буквы «М» и «В». Экслибрис расположен на обороте последней страницы книги. Во втором издании «Евгения Онегина» экслибрис в виде льва с зеркалом помещен на обороте титульного листа. В книге, изданной в 1933 году, экслибрис издательства в виде юноши, читающего свиток, расположен на фронтисписе и предшествует титульному листу.

3. В издании 1911 года на полях имеются маргиналии, сделанные от руки карандашом или чернилами (чёрного и фиолетового цвета). В книге 1933 года издания на полях видны маргиналии, сделанные от руки карандашом или синими чернилами. В книге 1893 года издания маргиналий нет. В изданиях 1989 и 1933 годов стоит треугольный штамп Бельцкого педагогического института. В книге из серии «Историко-литературная библиотека» 1911 года издания стоит прямоугольный штамп университетской библиотеки («Universitatea de Stat Alecu Russo. Biblioteca științifică»).

4. Издание конца девятнадцатого века в хорошем состоянии. Сохранились даже листы папиросной бумаги, которыми бережно перекрыты иллюстрации к тексту, уцелел корешок книги, нет вырванных листов и почти нет пятен. К сожалению, один из первых листов книги надорван. Второе миниатюрное издание романа Пушкина больше пострадало от времени. Концы картонной обложки обтрепались, имеются пятна, подчёркивания. Кусочек обложки выдран. Всё же, учитывая древность издания (более сотни лет), надо считать сохранность книги удовлетворительной. Она практически не нуждается в реставрации. Издание 1933 года в хорошем состоянии. Чуть-чуть пожелтели листы и обтрепался уголок твёрдой обложки, обшитой материей.

5. Второе издание лишено иллюстраций. Иллюстраторы первого и

третьего изданий равно стремились передать изящество стиля Пушкина. Они, не сговариваясь, выбрали чёрно-белую графику с её лаконичностью и выразительностью. Манера письма у каждого иллюстратора своя собственная, неповторимая. Первое и третье издания снабжены замечательными иллюстрациями. Эти книги представляют интерес для исследователей книжной графики в России конца 19-го начала 20-го вв.

6. Соспоставление трёх книг пушкинского романа в стихах «Евгений Онегин» выявило наличие трёх разных читательских адресов изданий. Книга 1893 года издания предназначена для широкого круга читателей. Книга, выпущенная в свет в 1911 году, являясь частью серии «Историко-литературная библиотека», должна была представлять интерес, прежде всего, для преподавателей и студентов. Академическое издание 1933 года адресовано учёным, пушкинистам и филологам.

В 1989 году в Ленинграде вышло в свет издание, объединившее под одной обложкой две книги и одну брошюру. На обороте суперобложки отпечатана строфа из «Домика в Коломне» А. С. Пушкина: «Усядья, муза: ручки в рукава. Под лавку ножки! Не вертись, резвушка! Теперь начнём». Перед нами одно из самых остроумных и весёлых созданий русской литературной классики – поэма Александра Сергеевича Пушкина «Домик в Коломне». Книжка в светлой твёрдой обложке с изображениями женской и мужской фигур в одеждах девятнадцатого века представляет собой факсимильное отображение издания, выпущенного в свет под эгидой Русского общества друзей книги. На обложке, помимо инициалов и фамилии автора, отпечатаны год выхода книги в свет, а также аббревиатура названия объединения: «РОДК».

На развороте титульного листа слева видна гравюра. На ней изображены Пушкин с приятелем. Под гравюрой надпись: «Три дня назад туда ходил Я вместе с одним знакомым». Справа вверху отпечатаны инициалы и фамилия А. С. Пушкина. Ниже дано название поэмы «Домик в Коломне». Имеется сообщение о том, что автором гравюр на дереве является замечательный мастер книжной графики В. А. Фаворский. Его рукой рядом с серией тонких штрихов изображены переkreщенные остро отточенное гусиное перо и лавровая ветвь. Ниже отпечатаны расшифровка аббревиатуры (Русское Общество Друзей Книги), а также город (Москва). На следующей странице наряду с пушкинскими строфами дано латинское изречение в качестве эпиграфа: «*Modo vir modo foemina*».

Листая книгу, читатель видит стихотворные строфы, расположенные в середине. По краям печатного листа, подобно остроумно звучащему в тон пушкинскому слову аккомпанементу, расположены миниатюрные, лёгкие, изящные гравюры Фаворского. Перед нами ряд потешных солдатиков, пегас с двумя ногами и одним крылом, девица-красавица, беседующая со старухой, изображение самого поэта с пером в руке... В конце видна лира, перечёркнутая решительной чертой, над которой написано: «Конец». Завершает содержание издания краткая заметка Мстислава Цявловского об истории появления на свет настоящего издания. Речь идёт об издательстве «Нева» (Берлин), решившем издать некоторые произведения Пушкина в переводах В. Н. Грегера. Замысел остался неосуществлённым в связи с закрытием в 1922 году издательства. Остались неизданными замечательные иллюстрации И. И. Нивинского («Пир во время чумы»), работы П. Я. Павлинова («Русалка»), а также гравюры В. А. Фаворского, использованные в нашем издании.

Брошюра, входящая в комплект настоящего издания, озаглавлена «Домик в Коломне». «Моцарт и Сальери» в иллюстрациях русских и советских художников». Она была выпущена в свет в 1989 году в Ленинграде в издательстве «Изокомбинат «Художник РСФСР». Текст написали А. В. Корнилова и В. В. Корнилова. В брошюре прослеживается длительная, вплоть до советских времён, история иллюстрирования поэмы «Домик в Коломне», а также трагедии «Моцарт и Сальери». Имея в виду гравюры Фаворского, авторы справедливо пишут о «тонком проникновении художника в замысел» Пушкина. Например, Фаворский не случайно изображает юного Пушкина-лицеиста, командующего солдатиками. В основе мастерски осуществлённой иллюстрации лежит асоциация с пушкинским текстом: «Равняйтесь, вытягивайте ноги И по три в ряд в октаву заезжай! Не бойтесь, мы не будем слишком строги; Держись вольней и только не плошай...». Гравюры Фаворского передают самый дух пушкинской весёлости и виртуозности владения стихом.

В комплект «Факсимильного издания» 1989 года входит также книга в мягкой обложке. На её зелёном поле в чёрной рамочке выписано фигурным шрифтом название трагедии «Моцарт и Сальери». Ниже даны инициалы и фамилии автора (А. С. Пушкин) и иллюстратора (рисунки М. Врубеля). Внизу обложки отпечатаны выходные данные: Издание общины Св. Евгении и город (Петроград). На титульном листе повторяются в той же последовательности те же данные. На обороте титульного листа обозначены город (Петроград) и адрес типографии товарищества Р. Голике и А. Вильборга (Звенигородская, 11), а также цензурное дозволение от 3 января 1917 года.

Вниманию читателей предлагается одно из самых трагических глубоко личных созданий поэта. Неслучайно многие филологи (М. Гершензон, Ю. Айхенвальд и др.) ощущали близость образа Моцарта, «сына гармонии», гениального музыканта, к облику самого Александра Сергеевича Пушкина. Оба в юности познали славу, а в зрелые годы опередили в творческих поисках своё время настолько, что современники перестали их понимать. Оба не дожили до старости. Пушкин был разговорчив и откровенен с друзьями, но терпеть не мог чтение стихов собственного сочинения в светском обществе. Подобно Моцарту он стремился скрыть тяготы творческого процесса от посторонних глаз. Светскость, а также иллюзорная лёгкость сочинения роднят образы гениальных творцов. Оптимистичное моцартианское начало уживалось в сознании Пушкина с трагическими предчувствиями и опасностями творческого поиска. Таков и Моцарт. Существует множество трактовок Сальери. Вплоть до того, что тёмное завистливое начало также было свойственно Пушкину (М. Гершензон). Некоторые психологи утверждают, что это начало присутствует в душевной жизни каждого человека.

Издание иллюстрировал русский художник-символист Михаил Врубель. На первой странице мы видим чашу со змеей, а также вписанные в овалы профили Моцарта и Сальери. Последующие три иллюстрации могут быть восприняты как цельные картины, выражающие определённую трактовку характеров героев трагедии. На второй мы видим Сальери в одиночестве в кресле у рояля в кабинете со скрипкой на стене. Пальцы его рук сцеплены, на коленях лежат ноты. Сальери погружён в глубокое раздумье. На следующей иллюстрации Врубель изобразил сцену фальшивой игры уличного музыканта. Сальери в гневе хочет вскочить с кресла, а Моцарт, улыбаясь, удерживает и успокаивает друга. Моцарта мы видим в профиль, а лицо Сальери утратило благообразность. Нос как бы заострился, запали

глаза, поза выражает борьбу статики с динамикой.

На последней иллюстрации Моцарт показан художником в момент творческого порыва. Кончив играть гениальный реквием, композитор весь во власти музыки. Его глаза всё еще видят что-то ужасное, навянное предчувствием собственной судьбы. Одна рука Моцарта лежит на клавишах, а пальцы второй уже касаются стоящего на столе бокала, в который Сальери с глубоко запавшими глазами и орлиным носом хищной птицы тайком высыпал яд. Его пальцы точно когти вцепились в платок, ещё недавно скрывавший ядовитый порошок. Герои пушкинской трагедии обречены. Творец погибает от руки завистника, а фигура самого Сальери напоминает сгорбившегося перед прыжком хищника. В соответствии с интерпретацией символиста Михаила Врубеля, завистник, расправившись с гением, губит и себя самого. Недаром в финале Сальери вспоминает слова Моцарта о Микеланджело Буонаротти: «Он же гений, Как ты да я. А гений и злодейство, две вещи несовместны. Не правда ль?». Сальери отвечает Моцарту не репликой, а действиями, не предвидя собственной грядущей нравственной гибели.

В брошюре публикуются также иллюстрации к трагедии «Моцарт и Сальери», выполненные прекрасными художниками 19 – начала 20 вв. Авторы отмечают роскошный интерьер на иллюстрации В. Маковского, говорят об «изысканной декоративности» гравюр И. Ф. Рерберга. Впервые серию гравюр, заставок, и других декоративных элементов, выражающих особое прочтение текста иллюстратором, дал А. Кравченко. Михаил Врубель выполнил иллюстрации, пользуясь растушёвкой итальянского карандаша, позволявшей порой смягчать контуры предметов, а порой создавать контраст света и тени. Авторы брошюры отмечают цельность замысла Михаила Врубеля, благородство линий на его работах, а также выразительность поз и лиц героев пушкинской трагедии в интерпретации художника-символиста. А. и В. Корниловы, авторы текста брошюры, отмечают «драматическую атмосферу» работ М. А. Врубеля, точно соответствующую «трагическому звучанию» пьесы «Моцарт и Сальери» Пушкина.

В Редком фонде Научной библиотеки Бельцкого университета хранится книжка в твёрдой обложке жёлтого цвета, выпущенная в свет в 1937 году в издательстве «Academia». Помимо инициалов, фамилии автора (А. С. Пушкин), а также названия («Маленькие трагедии»), на обложке в чёрном овале изображена лира с трепещущими под ветром листьями на ветви. На развороте титульного листа слева фигура поэта у окна за конторкой. В его правой руке перо, в левой рукопись. За окном осеннее пасмурное небо и тонкие стволы деревьев. На их ветвях уже почти нет листьев. Ощущение ветренности и прохлады. На конторке стоит незажжённая свеча. На правой стороне титульного листа после инициалов и фамилии автора, а также названия книги имеется сообщение о том, что рисунки выполнены И. Рербергом. Внизу титульного листа даны выходные данные: города (Москва и Ленинград) и год издания (1937). На обороте титульного листа стоит треугольный штамп Бельцкого педагогического института.

В содержание книги входят «Скупой рыцарь», «Моцарт и Сальери», «Каменный гость» и «Пир во время чумы». Каждой пьесе предшествует иллюстрация, наклеенная на особый лист. Текст каждой трагедии снабжен заставкой и концовкой, чёрными на фоне белой страницы, выполненными с обычным изяществом художественной манеры Рерберга. Пьеса «Моцарт и Сальери» начинается с миниатюрной заставки, на которой композитор сто-

ит у стола, уличный скрипач играет, а Сальери сидит на стуле с выгнутыми ножками. Завершается трагедия изображением тех же стульев у изящного столика с двумя бокалами. Нет ни уличного музыканта, ни Моцарта. Лишь убийца сидит у стола, уронив голову на руки, и смотрит на пустой бокал, на опустевший стул. Лаконичное, чисто художественное и крайне выразительное изображение отсутствия гения. Ни Моцарт, отравленный Сальери, ни Пушкин, погибший на дуэли в 37 лет, уже никогда не появятся среди нас.

На следующей иллюстрации возле статуи Командора донна Анна под вуалью и переодетый монахом дон Гуан. Первой сцене предшествует заставка с изображением убийства в присутствии Лауры. Концовка изображает поникшую женскую фигуру на стуле – донна Анна, вдова Командора, сражённая новой потерей. Нет ни Статуи, ни Гуана, являющихся главными действующими лицами в трагедии Пушкина. Художник, возможно, изобразил сцену, которая могла бы возникнуть после того, как дон Гуан и Статуя Командора провалились в преисподнюю. Для них всё кончено, а донна Анна, временно потерявшая сознание, ещё придёт в себя. Возможно, Рерберг подумал о том, как ей, уцелевшей, жить дальше после всего пережитого? Трагическая динамика действия пьесы Пушкина не изображена, а как бы упрятана художником в подтекст. Пускай читатель сам вообразит себе все детали и перепетии захватывающих пушкинских сюжетов. Главное – разбудить воображение и дать своеобразный стилизованный камертон: сдержанность в выражении чувств, изящество жестов и драматизм происходящего.

«Пиру во время чумы» предшествует изображение пирующей компании во главе с Вальсингамом на фоне серых городских построек под пасмурным небом. На заставке снова пир, происходящий уже в комнате. В центре председатель с бокалом и фигура девушки с гитарой. Все взгляды обращены на них. Завершает трагедию заставка с изображением тощего возницы и понуро плетущейся лошади, запряженной в повозку. Не эта ли печальная картина с погребальной повозкой привиделась погружённому в задумчивость Вальсингаму после ухода священника посреди продолжающегося пира?

В своей обычной лапидарной манере иллюстрировал Рерберг и пьесу «Скупой рыцарь». На первоначальной иллюстрации главный герой с мечом и ключами от сундуков в подвале. Он не так уж стар. Спина пряма, жесты изящны и чётки. На заставке изображены молодой рыцарь со слугой, встречающие еврея-ростовщика. Концовка представляет собой переkreщенные перчатку и ключи. Первая символизирует принятый сыном вызов на поединок, исходящий от оскорблённого отца, вторые являются знаком богатства погибшего барона, пожертвовавшего сыном ради сокровищ. Действующих лиц вовсе нет. А были ли они в качестве героев, отважных и страдающих? Думается, в пьесе Пушкина были. Рерберг не захотел или не сумел услышать в голосе автора пьесы ноток сострадания по отношению к молодому запутавшемуся Альберу, сожаления о былой отваге и крепости старого скряги, сохранившего в ожесточившемся сердце рыцарственную верность вассала по отношению к герцогу, молодому суверену.

На последних страницах сообщение о том, что текст подготовил Д. Якубович, содержание, а также перечень опечаток на страницах настоящего издания. Книга лишена справочного аппарата и библиографии. Издание представляет интерес для тех, кто интересуется книжной графикой. Книга рассчитана не столько на филологов, преподавателей и студентов филологических факультетов вузов, сколько на читателей широкого круга с хоро-

шим вкусом и живым воображением.

Интерес представляет издание пьесы Пушкина «Скупой рыцарь», выпущенной в свет в типографии А. С. Суворина. Год издания неизвестен. На обложке сверху по правилам дореволюционной графики отпечатаны инициалы и фамилия Александра Сергеевича Пушкина. Ниже крупным шрифтом набрано название трагедии «Скупой рыцарь». Далее в круг вписан фрагмент портрета автора пьесы. Имеется уведомление о том, что иллюстрации к трагедии сделаны Сергеем Плошинским. Внизу указано, что вниманию читателей предлагается издание А. С. Суворина. Все сведения, помещённые на обложке книги, заключены в рамочки шоколадного цвета. Под твёрдой обложкой издания всего одна пьеса из цикла «Маленькие трагедии». Внешне книга, пострадавшая от времени, выглядит непрезентабельно. Исчез уголок твёрдой обложки, бросаются в глаза пятна. Переплёт изрядно потрёпан. К счастью, внутри издания страницы плотной белой бумаги выдержали испытание временем. Иллюстрации Сергея Плошинского отлично сохранились во всём разнообразии использованных цветов, изяществе растительных орнаментов и элегантной чёткости линий.

На развороте титульного листа фигурным шрифтом крупными синими буквами с серо-серебристой тенью выписано название пьесы. Инициалы и первая буква фамилии поэта даны крупными буквами синего цвета. Остальные буквы, составляющие фамилию Пушкина, выполнены в серебристо-сером цвете. Тем же цветом отпечатаны уведомление о том, что иллюстрировал книгу С. Плошинский, а также сообщение о том, что издание осуществил А. С. Суворин. Название пьесы, а также инициалы Пушкина и первая буква фамилии поэта окружены прихотливой вязью геометрического орнамента. На обороте титульного листа виден треугольный штамп Бельцкого Педагогического института, экслибрисы и адрес типографии Суворина (Санкт-Петербург, Эртелев переулок, 13).

Каждую из трёх сцен художник иллюстрировал картиной. Первая изображает Альбера, сына барона, со слугой. Вторая представляет собой изображение подвала с сундуками богатств. Крышки откинуты, сверкание золотых монет озаряет помещение. Фигура барона в одежде красного цвета. На ладони он любовно держит горсть золотых монет. Вторая рука рыцаря сжимает связку ключей. Барон стар, лыс, морщинист и бородат. На его поясе висит меч, выражение лица непреклонно. Третья картина являет читателям залу в доме герцога. Пол расчерчен белыми и голубыми ромбами в шахматном порядке. На стенах картины, изображающие фигуры рыцарей и прекрасных дам в статичных позах чинной беседы. Преобладающий колорит мебели и картин зеленовато-голубой, холодный и спокойный. Того же цвета костюм барона, лишенный украшений. Герцог, молодой правитель, облачён в синий камзол, отделанный золотом. Он опирается на золотую трость и носит на шее золотую цепь. Горячими, красными цветовыми пятнами являются коврик и одеяние Альбера, сына барона, протягивающего перчатку. Визуально противопоставлены друг другу фигуры Альбера и герцога как представителей одного и того же поколения с контрастными жизненными принципами. Фигура барона с сумрачным взглядом расположена на втором плане.

Помимо картин Сергей Плошинский заключил в рамочку текст каждой страницы. вниманию читателей предлагаются мечи, шлемы, растительные узоры, фигуры всадников на боевых конях, золотые щиты, драгоценные ларцы и нити бус, знамёна и флаги, волшебные фонарики и груды золо-

тых монет. Заглавные буквы первого слова каждой сцены красочно оформлены. Первая сцена завершается концовкой, изображающей белую собаку преследующую лису. Текст последней сцены сопровождается троекратным изображением сундучка с красной подушечкой, на которой возлежит корона. Своеобразный символ главенствующего в пьесе мотива богатства на последней странице оказывается лишенным подушечки и короны, впитавшим красный цвет. Сундучок грубо разрублен лезвием топора холодного голубого оттенка. Из него вываливается внушительная связка ключей, уже никому не нужных. Барон погиб, не выдержав потрясения от того, что сын принял вызов на поединок, исходивший от отца и суверена. А Альбер, наследник барона, изгнан со двора молодого герцога, ошеломлённого жестокостью противостояния отца и сына. Последние слова в трагедии Пушкина: «Ужасный век, ужасные сердца!». Не хочется ли, порой, нам, людям 21 века, пережившим распад отечества, а также череду кризисов, тягот и невзгод, повторить слова героя пушкинской пьесы?! Хранящееся в Редком фонде университетской библиотеки издание трагедии «Скупой рыцарь» не имеет справочного аппарата. Прелесть книги именно в своеобразии иллюстраций Сергея Плошинского, разнообразных и выразительных, красочных и элегантных. Они не передают драматизма пушкинского слова в той степени, в какой это удалось сделать Михаилу Врубелью. Но работа Плошинского, трудоёмкая и выразительная, ценна по-своему. Сопоставление живописных или графических интерпретаций трагедии «Скупой рыцарь», а также иллюстраций к другим произведениям Пушкина, может многое дать внимательному читателю, а также начинающему художнику.

Сегодняшних любителей чтения и почитателей русской классической литературы отделяют от даты рождения Александра Сергеевича Пушкина, создателя современного русского языка, уже более двух веков. За это время проводились реформы орфографии, в соответствии с которыми менялись правила правописания. Лексика впитывала иноязычные слова и осваивала термины, пришедшие, главным образом, из английского британского и американского вариантов, исчезали и утверждались в речи современных носителей русского языка неологизмы, язык подвергался воздействию молодёжного сленга и профессиональных жаргонов. Всё же и в 21 веке каждый культурный русскоязычный человек читает Пушкина в подлиннике, воспринимая неисчерпаемую глубину текста в соответствии с особенностями своего времени, собственным жизненным опытом и эстетическим вкусом. Сегодня существует множество противоречивых интерпретаций почти каждого произведения гения. Навыки вдумчивого чтения помогут читателям выбрать трактовку, соответствующую их внутреннему миру и душевному состоянию или создать свою собственную интерпретацию. Увлекательная душевная работа обогащает личность человека 21 века. Работники нашей библиотеки учитывают в повседневной деятельности многообразие задач современных библиотечарей. Среди них забота о сохранение культурного наследия прошлого, старание восстановить взаимопонимание и взаимосвязь поколений, а также стремление к перфекционизации имиджа Редкого фонда Научной библиотеки Бельцкого университета имени Алеку Рруссо.

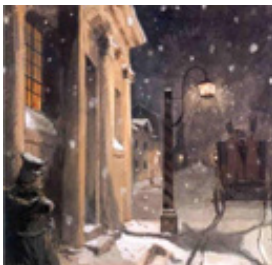
А. Пушкин

А. Бенуа

Версаль 1906

Иллюстрации А. Бенуа к повести А. Пушкина «Пиковая дама»

П. Соколов

Н. Кузьмин

М. Врубель
«Моцари и Сальери»

**SECȚIUNEA:
BIBLIOTECILE VIITORULUI: POSIBILITĂȚI INFINITE**

CZU 027.7(478):061.1EU

**INVESTIȚII EUROPENE ÎN USARB:
CENTRUL DE INFORMARE AL UNIUNII EUROPENE**

EUROPEAN INVESTMENT IN USARB:
INFORMATION CENTER OF THE EUROPEAN UNION

Valentina TOPALO

Abstract: *In 2011, on May 14, on Europe Day, the EU Delegation to the Republic of Moldova inaugurated the European Union Information Center at the USARB Scientific Library. The Center offers a collection of printed documents, online services of the Publications Office of the European Union, assistance on research in various areas of life, issues related to EU activities, continent evolutions and general evolution of Europe, electronic access to EU databases. For 8 years, the EU Information Center provides access to economic, political, sociological, legislative information to all members of the community. And other information products across the spectrum of European Union activity and European development policy. The author of the article answers some important questions: What does the European Union Information Center propose for students and academic staff of USARB? Which information services are available to visitors to the EU Information Center? Why should the USARB academic community use the documents of the EU Information Center?*

Keywords: *European Union Information Center, EU Delegation, Publications Office of the European Union, research in various areas of life, electronic access, EU databases, European Union activity, academic staff of USARB, academic community*

Definiție

Centrele Europene de Documentare aparțin rețelei centrelor de informare care au fost înființate de Uniunea Europeană în 1963 pentru a sprijini studiul, predarea și cercetarea la nivel universitar. Acestea conțin publicații și documente oficiale ale instituțiilor Uniunii Europene. La ora actuală, există 500 de astfel de Centre de Documentare Europeană, în universități și centre de cercetare. România găzduiește în prezent un număr de 19 CDE, Republica Moldova -18. Centrele sunt inaugurate cu participarea Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, activitatea căreia se începe în anul 2005. Delegația are statut de misiune diplomatică și este reprezentanta oficială a Comisiei Europene în Republica Moldova. Astfel de Delegații ca cea din Republica Moldova există în toată lumea. În total numărul lor este de peste 120.

Unul din scopurile Delegației UE în Republica Moldova constă în acțiuni de informare și educare pe termen mediu și lung prin astfel de Centre, care sunt

deschise publicului larg, inclusiv pentru tineri, studenți, specialiști din diverse domenii și oameni de afaceri. Din 2007 până acum au fost deschise Centre în Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat, Soroca și Ungheni. Delegația UE are un Ambasador sau Șef al UE cu un mandat pe un termen de 4 ani, fiecare din Ambasadori UE contribuie la dezvoltarea relațiilor și parteneriatului dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova. Procesul de comunicare pe care îl are Delegația UE cu societatea și autoritățile se rezumă la informarea și crearea vizibilității proiectelor sale concrete, obiectivele, desfășurarea și rezultatele acestora. Principiul de care se ghidează Delegația este informarea cetățenilor prin crearea vizibilității proiectelor și acțiunilor concrete, promovarea acestora inclusiv prin intermediul Centrelor de Informare. Odată cu deschiderea acestora Uniunea Europeană a presupus anumite servicii: asistență privind cercetarea, promovarea gradului de conștientizare cu privire la aspecte legate de activitățile UE, evoluțiile continentului și evoluția generală a Europei, accesul electronic la bazele de date ale UE, orientări profesionale la informarea utilizatorilor privind UE, furnizarea informațiilor prin intermediul documentelor UE în format tipărit, electronic, cooperarea cu alte Centre de Informare ale UE din țară.

Din 2009 Delegația UE în Republica Moldova a fost condusă de trei Ambasadori: Dirk Schuebel, 2009-2013 (liberalizarea regimului de vize), Pirkka Tapio, 2013-2017, Peter Michalko, 2017-prezent.

Anul 2011 este un an important pentru utilizatorii din partea de Nord a țării, este anul, în care în Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” se deschide Centrul de Informare al Uniunii Europene, în urma semnării Acordului de Cooperare dintre Universitatea de Stat „Alec Russo” și Delegația UE în Republica Moldova.

Din acest moment Centrul de Informare al Uniunii Europene se înscrie în structura Bibliotecii Științifice ca o structură necesară de lucru pentru profesori și studenți, locuitori ai municipiului și localităților de Nord ale țării. Centrul UE este localizat în Centrul de Documentare al ONU, asigurând partea de asistență logistică și programul de funcționare de 5 zile (08:00-16:00).

Cu diverse ocazii, sărbători europene sunt elaborate programe de manifestări cultural-educative și științifice (Zile Mondiale, Zile Internaționale. Zile Naționale: Ziua Educației Deschise, 23 aprilie - Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor, 26 aprilie-Ziua Mondială a Proprietății Intelectuale, 9 mai - Zilele Europei la Biblioteca Științifică, 26 septembrie - Ziua Limbilor Europene, etc., demonstrând utilizatorilor posibilul acces la literatură tipărită și electronică în cadrul Centrului de Informare al Uniunii Europene, cât și în alte servicii ale Bibliotecii Științifice.

Ce propune Centrul de Informare al Uniunii Europene pentru studenți și cadre didactice din USARB?

- Colecția de documente tipărite (200) și electronice (110 000 publicații ale EU din biblioteca digitală EU Bookshop) în cele 24 de limbi oficiale ale UE, inclusiv în limba română în susținerea studiului, instruirii și cercetării. Din 2011 până în 2018, 2 200 de utilizatori au împrumutat 3247 documente tipărite.

- Furnizează informații privind integrarea europeană pentru procesele de instruire, formare și educare, precum și activitatea de cercetare, prin dezvoltarea unei baze documentare și de informații pertinente științifice, destinate susținerii programelor de învățământ și cercetare ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor categorii socio-profesionale.
- Oferă asistență direcționată utilizatorilor prin bazele de date europene (metode de căutare, navigare în mai multe limbi, recuperare de rezultate, evaluarea informațiilor). Accesarea bazelor de date (2011-2018) constituie 16 091 ori.
- Informarea utilizatorilor privind noile achiziții prin e-mailuri, messenger, telefon mobil.
- Clubul Educație Civică Europeană deschis în 2008, asigură accesul la informații legislative, sociologice, politice, economice. Participare la programe de consiliere împotriva consumului de droguri și a alcoolismului.
- Colaborări / Parteneriat cu membrii Clubului studențesc universitar „Țara Verde Moldova”, ONG-uri studențești abordând teme de interes direct pentru tineri, inclusiv pentru persoane cu nevoi speciale.
- Videomateriale didactice pe teme europene, activitatea UE explicată în clipuri video cu subtitrări în limba română.

În anul 2019 Oficiul de Publicații al Uniunii Europene (OPOCE) sărbătorește 50 de ani de investiții în oameni din țările Europene, inclusiv în Republica Moldova. OPOCE gestionează o serie de site-uri care oferă servicii specifice (EUR-Lex, Publicațiile UE sau Eubookshop, etc.). Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene asigură publicarea materialelor instituțiilor Uniunii Europene și oferă o serie de servicii online care permit accesul liber la informații privind legislația UE (EUR-Lex), contractele de achiziții publice ale UE (TED), cercetarea și dezvoltarea în UE (CORDIS), Anuarul Oficial al Uniunii Europene (WholsWho), soluții tuturor utilizatorilor, cetățenilor care se confruntă cu probleme transfrontaliere în urma aplicării defectuoase a legislației comunitare de către autoritățile publice.

EU Bookshop este un serviciu online, funcționând ca bibliotecă digitală a OPOCE. Site-ul oferă pentru consultare mai mult de 12 milioane de pagini scanate din mai mult de 110 000 publicații ale EU. Acestea cuprind toate publicațiile editate, începând din 1952, de către Oficiul de Publicații pentru instituțiile europene, agenții și alte organisme. Această bibliotecă a apărut ca răspuns la cererea crescândă de a digitiza publicațiile care nu mai erau disponibile pentru livrare în formă tipărită.

Publicațiile sunt redactate în peste 50 de limbi, printre care și cele 24 de limbi oficiale ale UE. Versiunile în format PDF și e-book sunt gratuite. Marea majoritate a titlurilor din EU Bookshop sunt elaborate de instituțiile europene (Comisia Europeană, Parlamentul European, Consiliul UE, agențiile și alte organisme ale UE etc.). Unele publicații au fost realizate în colaborare cu edituri partenere și/sau cu alte organizații internaționale. O a treia categorie este reprezentată de publicațiile unor autori individuali, ale căror lucrări sunt avizate

de instituția angajatoare. Documentele tipărite sunt distribuite de către OPOCE centralizat.

Dat fiind faptul că Centrul de Documentare al Uniunii Europene (EUI) este înregistrat în fișierele Grupului de monitorizare a clienților și al comenzilor, care răspunde de difuzarea gratuită a publicațiilor selectate de către utilizatorii Centrului, difuzarea este gestionată de EU Bookshop UNIT al Biroului de Publicații al UE (OPOCE) prin două mecanisme:

1. Diseminarea electronică (prin Internet) și tipărirea publicațiilor solicitate de utilizatorul privilegiat al Eu Bookshop. Astfel, utilizatorul universitar bălțean fiind privilegiat, are dreptul să comande publicații tipărite, inclusiv broșuri, cărți poștale și postere pentru activități de comunicare. Publicația disponibilă pentru comenzile în mai multe exemplare, precum și numărul maxim de copii care pot fi solicitate sunt, de asemenea, definite de serviciile autorului care acoperă costurile de imprimare.

2. Diseminarea tipărită a publicațiilor selectate, editată de Oficiul pentru Publicații EU. Pentru a obține o imagine amplă a programului de publicații al UE, pagina web a site-ului <http://bookshop.eu>, invită utilizatorul să deschidă catalogul online. Unele dintre publicațiile tipărite care apar pe site-ul de publicații Eu Bookshop au un preț de vânzare, versiunile electronice ale acestor publicații sunt disponibile gratuit și acest lucru poate fi descărcat la îndemâna utilizatorului. Acestea sunt principalele caracteristici ale acestor două canale de difuzare pentru o bună înțelegere și exploatare eficientă a acestor facilități, în special pentru plasarea comenzilor în mai multe exemplare pe site-ul „Eu Bookshop Europa”.

De ce servicii informaționale beneficiază vizitatorii Centrului de Informare al UE?

- Acces liber la resursele informaționale în format tradițional și electronic.

Asistența la căutarea informațiilor în catalogul electronic al Bibliotecii Științifice EXLIBRIS PRIMO (accesibil online <http://libruniv.usb.md> prin care se pot vizualiza toate publicațiile Uniunii Europene din cadrul Centrului de Informare al Uniunii Europene.

Asistența la căutarea informațiilor în catalogul online (OPAC) al OPOCE <http://opac.publications.europa.eu/search/query?theme=system> și în alte cataloage de Resurse Internet UE.

Prezentare bibliografică a publicațiilor electronice și a bazelor de date accesibile pe siturile eubookshop.eu, <http://europa.eu>.

Asistența informațională la cerere.

Acces la informații din website-ul Bibliotecii Științifice <http://libruniv.usb.md>, rubricile Noutăți, Evenimente, Expoziții online. Cunoașterea avizelor despre expoziții, manifestări culturale și științifice, informaționale, comunicate de presă privind activitățile deja realizate.

Promovarea Bibliotecii digitale (Eubookshop) în cadrul orelor Bazele Culturii Informației, anul I de studiu și la locul de muncă.

- Organizarea de seminare, lecții publice, dezbateri, discuții, expoziții de carte în Clubul Educație Civică Europeană CECE. Prezentări de

cărți, reviste de la diverse edituri europene, expoziții însoțite de debateri, discuții. Încurajarea participanților de a lua parte la debateri pe teme europene.

Acces la portalul tematic interactiv de informare CORDIS, destinat cooperării la nivel european în domeniul cercetării și inovării. Este un Serviciu al Uniunii Europene de informare privind cercetarea și dezvoltare. Portalul poate fi accesat la adresa <http://cordis.europa.eu>. În prezent, site-ul CORDIS este disponibil în 6 limbi. Ca bază de date a proiectelor finanțate de UE în peste 20 de ani, CORDIS publică rezultatele oficiale colectate de Comisia Europeană și pune la dispoziția comunității cercetătorilor un canal eficient de comunicare. Research*eu Results Magazine: revistă care vă pune la curent cu ultimele rezultate exploatabile, completată de edițiile Research*eu Focus, care abordează teme de interes și sunt publicate periodic. La nivel național și regional Cordis este un punct de acces către cercetare și inovare în statele membre și țările asociate. Oferă servicii pentru utilizatori: notificări prin e-mail, fluxuri RSS, forumuri, instrumente de reutilizare, cursuri de formare, asistență tehnică. Începând cu anul 1994, s-a bucurat de un număr foarte mare de accesări și a fost deseori citat ca referință pe internet. În prezent, serviciul cuprinde: peste 250 000 de documente stocate în baze de date; peste 150 000 de pagini internet repartizate în 240 de servicii online; aproximativ 50 000 de documente care pot fi descărcate de pe internet.

Acces la baze de date cu informații factografice WHO is WHO, Date Statistice, EUROVOC (EuroVoc este un tezaur multilingv și multidisciplinar care acoperă terminologia domeniilor de activitate ale Uniunii Europene, punând accentul pe activitatea parlamentară. Este disponibil în 23 de limbi oficiale ale UE.

Baze de date: Drept comunitar (Eurlex, N-lex, Prelex, SCAD, Tratatele, e-justitie).

Care sunt modalitățile și metodele de promovare ale CIUE în instituția academică?

- Comunicarea directă cu cele 4 facultăți, Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă”, licee și școli din mun. Bălți, întâlniri cu studenți, cadre didactice, liceeni (informații despre serviciile CIU).
- Pregătirea celor mai eficiente documente, bibliografii în funcție de nevoile educaționale și / sau de cercetare ale fiecărui curs.
- Întâlniri cu șefii Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.
- Ore de informare, seminarii de instruire pentru a ajuta comunitatea academică să se adapteze în a practica serviciile Centrului (căutarea, recuperarea, evaluarea și promovarea informațiilor despre UE).
- Participarea Centrului la proiecte naționale, internaționale comune ale Bibliotecii Științifice.
- Promovarea rolului Centrului Bibliotecii Științifice în instituția academică, în comunitate.
- Coordonatorul informează în mod constant comunitatea academică cu privire la achizițiile existente și recente (eubookshop .eu), Alerte de e-mail cu cele mai recente achiziții.
- Organizarea diverselor manifestări educaționale/ științifice și acți-

uni cultural-civice în cadrul Clubului Educație Civică Europeană privind instituțiile și procesele Uniunii Europene, beneficiile integrării și relațiile dintre UE și RM.

- Câteva cifre elocvente privind activitatea Clubului în 2011-2018: ședințe 24, participanți 2103, expoziții tematice 33, expoziții online 7. În acest Club tinerii deven mai profesioniști promotori ai vectorului european.

De ce ar trebui comunitatea academică USARB să utilizeze documentele Centrului de Informare al Uniunii Europene?

Documentele UE sunt susceptibile de a interesa comunitatea academică în diferite subiecte, de exemplu, mediu, politica social-economică, construcția europeană, categorii de domenii complete în agricultura și pescuitul, afaceri și economie, relații externe, finanțarea, cetățenie și drepturile omului, politica de consum, cultură, societatea informațională, piața internă, educație, formare și tineret, ocuparea forței de muncă, justiție și afaceri interne, mass-media, extinderea energiei, politici regionale de mediu, cercetare și dezvoltare, mediu, politică socială.

Documentele UE au un statut: **De încredere** (redactarea tuturor informațiilor furnizate publicului reprezintă opiniile și / sau pozițiile instituțiilor UE); **Flexibil** (documentele CIU furnizează informații suplimentare care ar putea fi utile pentru cercetarea retrospectivă (citări, titluri de publicații anterioare etc.); **Updated-Actualizate** (frecvența publicării variază în funcție de acoperirea subiectului pentru fiecare document); **Specializare** (informațiile specializate pot fi găsite în publicații oficiale (directive, tratate, documente COM, politici UE); **Acces deschis** (disponibil în mod liber pentru toți utilizatorii în format tipărit și accesibil și din bazele de date UE în format digital); **Disponibil** în mai multe limbi (utile pentru instituția academică, studenți, cadre didactice în cadrul mobilității academice în alte țări, sau universitatea găzduiește studenți străini din diferite țări europene).

Parafrazându-l pe Peter Michalco, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova cu prilejul Zilei Europei menționăm, că studenții, cadrele didactice, cercetătorii, liceenii grației Centrului de Informare al Uniunii Europene au posibilități infinite să cunoască mai multe despre instituțiile UE, să deschidă baze de date diverse, web situri cu filme didactice, sociale, să asculte muzică bună și să vadă cu ochii proprii ce schimbări creează susținerea documentară oferită de Uniunea Europeană țării noastre în general, Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, în particular.

Referințe electronice:

1. <http://bookshop.europa.eu>
2. <https://cordis.europa.eu>
3. <http://www.europeana.eu>
4. <http://www.europeana.eu/portal/collections/art-history/Europeana280>
5. <https://www.eesc.europa.eu/ro/policies/policy-areas/sustainable-development>
6. <http://www.theeuropeanlibrary.org>

CZU 027.7(478):004

SERVICII ELECTRONICE DE PE SITE-UL BŞ USARB: STUDIU STATISTIC

ELECTRONIC SERVICES ON SL USARB SITE: STATISTICAL SURVEY

Tatiana PRIAN

Abstract: *The result of the activity of any information institution is its products and services. The development of information and communications technologies has had an influence on the activity of these institutions by developing and implementing new products and services indispensable to the online environment. Evaluating and capitalizing on these resources requires a statistical evidence of their use, demonstrating the value that libraries offer to the community.*

Keywords: *library statistics, web statistics, Google Analytics, AWStats, electronic service, web page, site, visits, unique visitors, hits, downloads, users, operating systems, traffic channels, sessions*

Instituțiile infodocumentare, pe tot parcursul istoriei, s-au dovedit a fi principalii creatori de servicii și produse informaționale. Globalizarea informațională, dezvoltarea tehnologiei informației și comunicațiilor impun acestor structuri implementarea unor noi elemente în serviciile și ofertele lor. Extinderea și diversificarea produselor și serviciilor de bibliotecă, optimizarea ofertei informaționale atribuie bibliotecilor de azi competitivitate și importanță pe piața informațională.

Tehnologiile informaționale aplicate în bibliotecă impun o organizare mai extinsă a procesului de informare/comunicare, complexitatea serviciilor atât tradiționale și virtuale asigură o valorificare a serviciilor/colecțiilor bibliotecii. Păstrând componenta tradițională, adăugând elemente de noutate informațională, utilizatorilor le sunt create modalități noi de informare și documentare, ce constituie valoarea adăugată a structurilor infodocumentare orientate spre satisfacerea necesităților de informare atât a comunității academice pe care o deservește, cât și a publicului larg, indiferent de locul unde se află. Expresia „a învăța oriunde și oricând” este de o actualitate fără precedent.

Informatizarea și automatizarea serviciilor bibliotecii transformă modul de acces la informații, activitatea de organizare a colecțiilor, dezvoltând noi instrumente performante de stocare, regăsire și difuzare a informației.

Pagina web reprezintă un instrument special de comunicare pe internet, fiind în același timp un mijloc eficient de comunicare și o importantă resursă informațională, deoarece devine simultan și o platformă pentru implementarea altor mijloace electronice de interacțiune și comunicare.

Site-ul web devine spațiu informațional pentru cerințele educaționale, oferind suport informațional pentru studiu, cercetare și educare, asistență metodologică pentru alte instituții infodocumentare, schimb de experiență și

promovare a comunității profesionale. Introducerea tehnologiilor educaționale moderne a determinat bibliotecile universitare la deschiderea accesului diferitor categorii de utilizatori atât la bazele de date proprii, cât și la resursele științifice și educaționale din spațiul on-line. Ca rezultat, utilizatorii au acces nu numai la piața internă, dar, de asemenea, și la resurse externe, pagina web a bibliotecii devenind instrumentul de acces gratuit la aceste resurse.

În opinia noastră site-urile web ale bibliotecilor universitare sunt o bogată resursă de informare și un important instrument de comunicare, ajutând utilizatorii să se orienteze în spațiul informațional global cât și spațiul informațional universitar. Pe lângă informațiile generale despre bibliotecă, meniurile site-urilor conțin de obicei secțiuni despre serviciile oferite, precum și despre produsele create de biblioteca și resursele informaționale on-line abonate cu acces deschis.

Pe paginile web sunt plasate linkurile cataloagelor electronice ale bibliotecilor, linkurile bibliotecilor electronice și bazelor de date, ghidurilor resurselor cu texte integrate, de referință și bibliografice, precum și a full-textele lucrărilor bibliografice și a cataloagelor editate de biblioteci. Un alt aspect al acestei tehnologii în dezvoltare este integrarea unor servicii de feedback ce permit realizarea unei comunicări eficiente, site-ul devenind, în felul acesta, o resursă și un serviciu de neînlocuit în condițiile în care tehnologiile determină dezvoltarea.

Componentă importantă în lanțul informația → utilizator → știință, pagina web a bibliotecii universitare asigură nu doar accesul la resursele și serviciile bibliotecii ci și valorificarea produsului științific al universității în spațiul informațional global.

Necesitatea creării unui site de bibliotecă apare odată cu informatizarea acesteia și conectarea ei la rețeaua internet. Pagina web a unei biblioteci este un instrumentul relevant de informare despre serviciile și oportunitățile oferite, de comunicare cu publicul, asigurând o eficientă legătură între bibliotecă și utilizator și o integrare dinamică în circuitul mondial al informației. Un site bine construit este un element de marketing on-line, care conduce la creșterea vizibilității și, implicit, al numărului de vizitatori. Conform standardului SM ISO 2789:2015 Informare și documentare Statistici internaționale de bibliotecă (ISO 2789:2013, IDT), site-ul bibliotecii este unul din cele trei tipuri de resurse-cheie și servicii oferite, ce constituie colecția electronică a unei biblioteci, fiind și o parte din strategia de optimizare a imaginii bibliotecii în mediul informațional național și global.

Rezultatul activității unei biblioteci se exprimă în totalitatea produselor și serviciilor sale, evaluarea statistică a acestora, fiind și un instrument pentru determinarea direcțiilor de optimizare și un punct de referință pentru planificare și asigurare informațională. Astfel datele statistice sunt punctele forte în dezvoltarea bibliotecii și a serviciilor sale.

Impactul serviciilor electronice, precum este și site-ul bibliotecii, poate fi estimat doar prin analiza indicatorilor de utilizare a acestora. Aplicarea instrumentelor de analitică web pentru site-uri permit de a numărul de vizitatori și nivelul de interes al acestora. Colectarea datelor statistice precum numărul de

vizite, numărul de vizitatori, vizite per sesiune, pagini per sesiune, durata unei sesiuni, numărul de descărcări, surse de trafic, etc. asigură evaluarea calității informațiilor și a serviciilor furnizate, precum și direcțiile de dezvoltare a acestor resurse, bazându-se pe informații (date) obiective.

Instrumentele de bază pentru extragerea datelor statistice privind site-ul bibliotecii și servicii electronice furnizate prin intermediul lui sunt serviciile de aplicații analitice web AWStats și Google Analytics, ultimul fiind aplicat în întregime începând cu anul 2017 ca rezultat al transferării paginii web a Bibliotecii Științifice USARB pe un sistem de management al conținutului.

Astfel, conform datelor prezentate în Figura 1, dinamica utilizării paginii web pentru anii 2015-2018 este în creștere. Acest fapt confirmă interesul utilizatorilor către acest conținut informațional precum este site-ul BȘ USARB, resursă informațională și educațională privind serviciile bibliotecii. Indicatorii în scădere pentru anul 2017, atât pentru vizite cât și pentru vizitatori unici, sunt rezultatul reconstrucției site-ului începută cu acest an. Finalitatea structurală și informațională a site-ului în anul 2018 a determinat și valorile în creștere dublă a utilizării paginii web. Un alt element ce a influențat această creștere sunt modificările tehnologice ce au permis simplificarea accesării paginii web și de pe dispozitivele mobile.

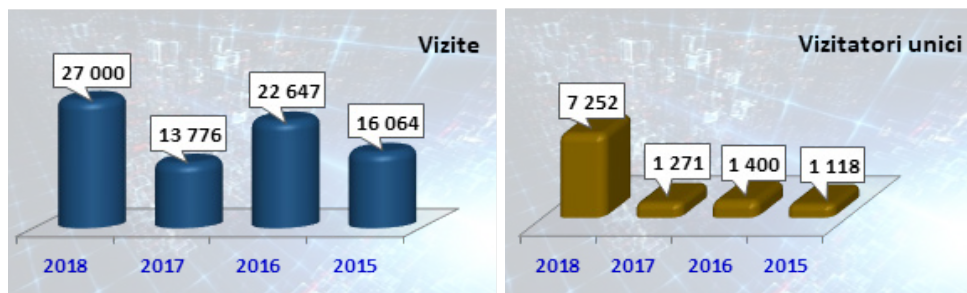

Figura 1 Utilizarea paginii web

Un alt indicator ce reflectă interesul utilizatorilor pentru conținutul publicat pe site sunt valorile în creștere a afișărilor pe pagini pentru anii 2015-2017 (Figura 2). Modificările structurale efectuate au influențat valorile în scădere a acestui indicator pentru anul 2018. Reorganizarea conținutului și structurii a determinat publicarea unui număr mult mai mic de articole (pagini) (peste 2 000 pagini editate până în anul 2017, circa 600 articole publicate către finele anului 2018), fapt ce nu a influențat informaționalitatea acestora, dar a generat un număr mai mic de afișări.

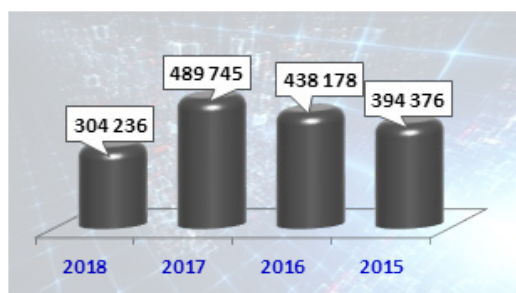

Figura 2 Afișări pagini

Referindu-ne la repartizarea afișări pagini per lunile anului, conform datelor din Figura 3, lunile septembrie, octombrie, noiembrie precum și martie,

luni în care traficul paginii web este mai încărcat, în lunile de vară fiind mai puțin completat. Aceste diferențe de valori sunt condiționate în special de perioada sesiunilor dar și de promovarea cursului Bazele Culturii Informației în cadrul cărora este prezentată pagina web a bibliotecii și serviciile oferite de pe ea.

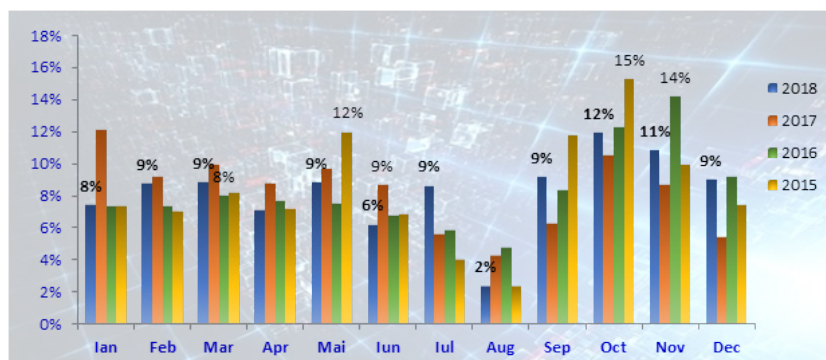

Figura 3 Pagini afișate lunar

Aceleași principii de repartizare per lunile anului se reflectă și pentru indicatorul vizite, care indică lunile octombrie – decembrie drept luni cu cele mai mari încărcături de trafic.

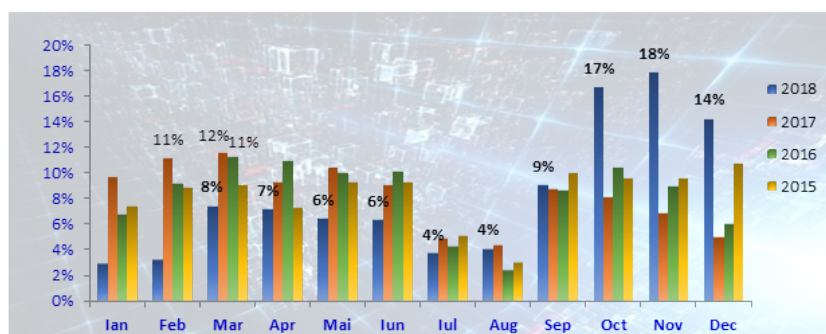

Figura 4 Vizite lunar

Pentru anul 2018 aceste valori au fost cele mai ridicate dat fiind faptul că finalitatea conceptuală și cea tehnologică a site-ului a fost prezentată utilizatorilor (Figura 4).

Datele afișate în Tabelele 1 și 2 prezintă evoluția în ultimii cinci ani a unor astfel de indicatori precum *pagină per vizită* și *vizite per vizitatori unici*. Diferențele de valori la capitolul afișări de pagini raportat la numărul de vizite sunt direct influențate de numărul de pagini publicate în acest interval de timp. La capitolul vizite raportate la numărul de vizitatori unici aceste valori sunt relativ constante.

Tabelul 1 Pagini per vizită

a.2018	–	31
a.2017	–	81
a.2016	–	29
a.2015	–	25

Tabelul 2 Vizite per vizitatori unici

a.2018	–	10
a.2017	–	11
a.2016	–	16
a.2015	–	14

Prelungirea în timp a unei sesiuni, de obicei, este stabilită prin calcularea duratei dintre ora exactă a primei acțiuni aferentă sesiunii și ora exactă a ultimei acțiuni din sesiunea respectivă. Astfel conform datelor în Tabelul 3 durata medie a unei sesiuni prezintă valori aproximativ constante de la 15 minute în anul 2015 la 18 minute în anul 2018. Conform aceluiași tabel în creștere pentru anul 2018 sunt numărul de sesiuni cu o durată de până la 15 minute și sesiunile până la 30 minute, în scădere fiind sesiunile de peste 30 minute și sesiunile cu durata de peste o oră. Acest fapt, la părerea noastră, este determinat de modificările realizate în structura paginii web. Scăderea nivelului de ramificare a articolelor publicate (pagini web HTML) a influențat gradul de accesibilitate a acestora, fapt ce permite utilizatorilor de a găsi informația necesară mult mai rapid, micșorând timpul de interacțiune cu site-ul.

Tabelul 3 Durata unei sesiuni

	2018	2017	2016	2015
0s-30s	44 %	35.2 %	58,6%	55.6 %
30s-2mn	7.5 %	8.2 %	4%	5.2 %
2mn-5mn	4.7 %	5.8 %	2,9%	3.3 %
5mn-15mn	7 %	6.1 %	6,2%	5.9 %
15mn-30mn	7.1 %	4.4 %	6,4%	5.9 %
30mn-1h	10.9 %	7.3 %	10,3%	9.4 %
1h+	18.4 %	32.8 %	11,3%	14.3 %
<u>Durata medie a unei vizite</u>	1,120 s – în jur de 18 minute	1,499 s. – în jur de 24 minute	829 s. – în jur de 14 minute	905 s. . – în jur de 15 minute

Conținutul informațional al unui site include nu doar articolele (pagini) publicate ci și un șir de fișiere (precum doc, pdf, ppt, etc.) atașate conținutului editat. Potrivit datelor indicate în Figura 5 accesarea acestor atașamente nu poartă un caracter prestabilit.

Este evident faptul că utilizarea acestor surse este direct influențată de informaționalitate și importanța acestora pentru comunitatea deservită.

Statisticile descrise în acest compartiment au fost colectate prin intermediul software-ului de analiza al log-urilor **AWStats**, dezvoltat astăzi de Laurent Destailleur, fiind un instrument puternic și funcțional gratuit care generează grafic statistici avansate de web. Pentru vizualizarea statisticilor

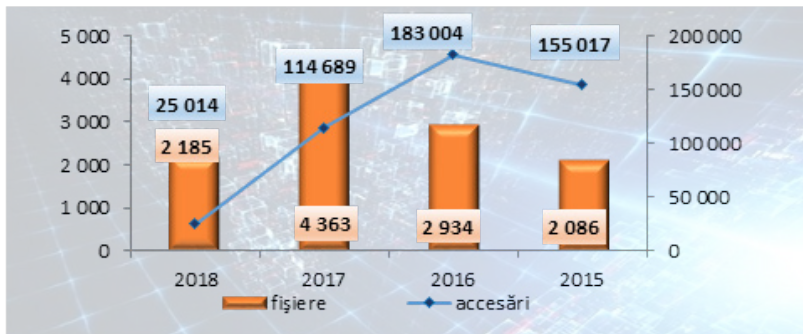

Figura 5 Downloads

prezentate în compartimentul următor este utilizată aplicația **Google Analytics** oferită gratuit de către Google care monitorizează aproape întreaga activitate a site-ului web și raportează traficul acestuia.

Conform datelor prezentate de acest tool în anul 2018 pagina web a bibliotecii a fost vizitată de circa 7 mii de utilizatori, 25% din aceștia revenind către site (Figura 6). Cu toate că datele prezentate pentru utilizatorii recurenți poartă un caracter relativ, dat fiind faptul că elementele de bază pentru delimitarea acestor indicatori sunt dispozitivul de acces și perioada de acces (2 ani), aceste date indică (cu aproximație) interesul utilizatorilor bibliotecii către informațiile publicate și serviciile accesate prin intermediul paginii web.

Figura 6 Prezentare generală a publicului - 2018

Dacă e să ne referim la repartizarea lunară a utilizatorilor aceste valori obsevăm minime pentru luna august, fiind luna de vacanță, și maxime pentru luna octombrie, fiind luna de promovare a cursului Bazele Culturii Informației (Figura 7).

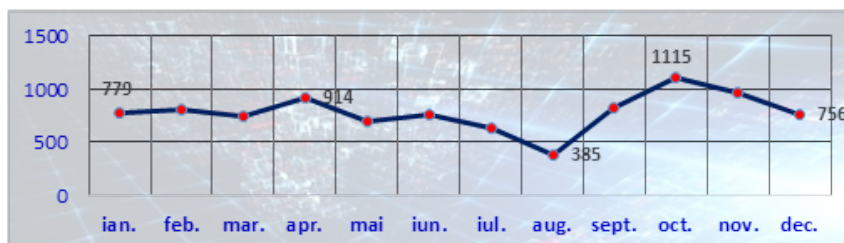

Figura 7 Utilizatori 2018

Raportându-ne la acoperirea geografică a vizitatorilor, datele prezentate în Figura 8 indică accesări ce parvin din diferite colțuri ale lumii.

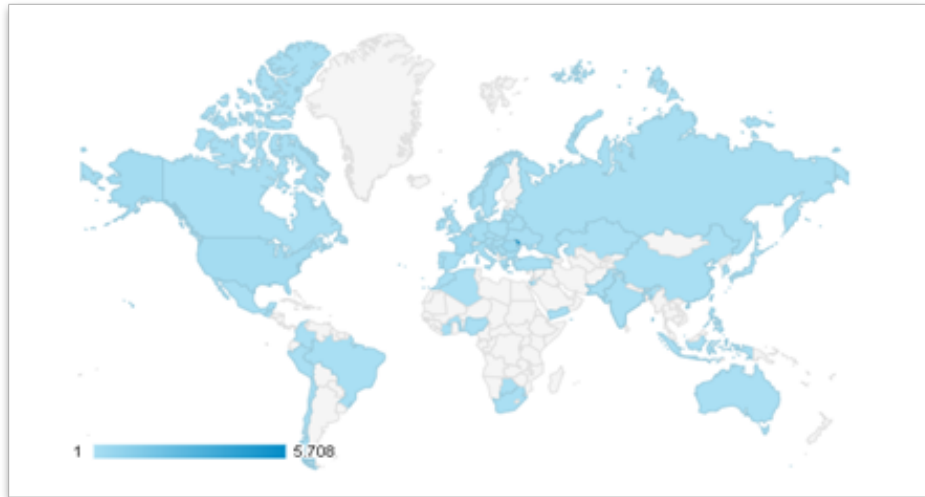

Figura 8 Acoperire geografică - 2018

Topul celor zece state include utilizatori din astfel de țări precum Germania cu 1,3% din total, Franța cu 4,1%, Statele Unite cu 2,8% și Rusia cu 1% din totalul de utilizatori (Figura 9).

Țară	Achiziție		
	Utilizatori	Utilizatori noi	Sesiuni
	7.252 Procentaj din total: 100,00 % (7.252)	6.858 Procentaj din total: 100,04 % (6.855)	27.000 Procentaj din total: 100,00 % (27.000)
1. Moldova	5.708 (78,95 %)	5.370 (78,30 %)	25.132 (93,08 %)
2. Romania	332 (4,59 %)	321 (4,68 %)	532 (1,97 %)
3. France	296 (4,09 %)	296 (4,32 %)	303 (1,12 %)
4. United States	199 (2,75 %)	197 (2,87 %)	202 (0,75 %)

5. Germany	92 (1,27 %)	90 (1,31 %)	117 (0,43 %)
6. (not set)	74 (1,02 %)	64 (0,93 %)	147 (0,54 %)
7. South Korea	70 (0,97 %)	70 (1,02 %)	70 (0,26 %)
8. Russia	67 (0,93 %)	66 (0,96 %)	74 (0,27 %)
9. Slovenia	50 (0,69 %)	50 (0,73 %)	50 (0,19 %)
10. Ukraine	39 (0,54 %)	37 (0,54 %)	39 (0,14 %)

Totalizând criteriul geografic al datelor privind utilizarea site-ului Bibliotecii, aceste valori indică 7% de sesiuni de acces parvenite din afara republicii Moldova realizate de circa 20% de utilizatori străini (Figura 10).

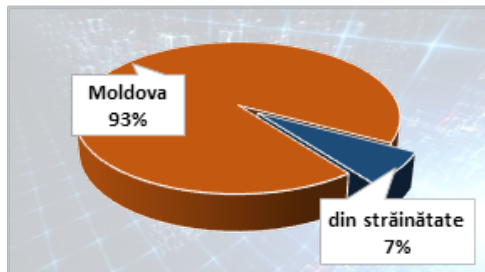

Figura 10 Țara de proveniență a sesiunilor

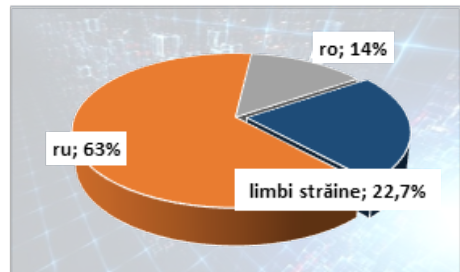

Figura 11 Setări pentru limbă

Un alt set de indicatori sunt setările de limbă ale utilizatorilor. Google Analytics preia aceste valori de la browserele web ale vizitatorilor. Limba este de fapt o setare care poate fi selectată de utilizator în majoritatea browserelor web, de obicei în mod implicit este utilizată limba sistemului de operare. Cu toate acestea, utilizatorii pot modifica setarea pentru a reflecta preferințele lor. Datele indicate în Figura 11 prezintă limba rusă în topul preferințelor utilizatorilor.

Figura 12 Browsere și sisteme de operare

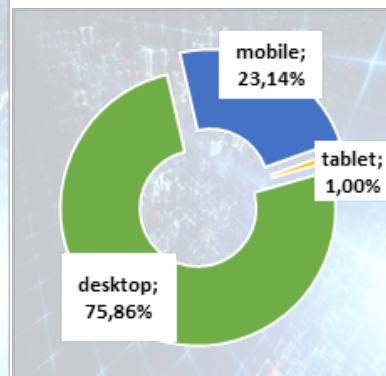

Figura 13 Dispozitive

Preferințele utilizatorilor privind tehnologiile utilizate sunt un important element în crearea și dezvoltarea paginilor web. Acest fapt impune necesitatea verificării accesibilității și compatibilității acestora cu browserele și sistemele de operare cele mai frecvent utilizate. Nu mai puțin important este de a cunoaște și dispozitivele utilizate prin care se realizează accesul pentru a dezvolta web front-end receptiv și mobil. Valorile prezentate în Figura 12 și 13 poziționează navigator web Google Chrome ca cel mai utilizat browser iar computatoarele personale fiind cel mai frecvent utilizate pentru accesarea site-ului bibliotecii.

Tabelul 4 Utilizatori noi vs recurenți

	Achiziție			Comportament	
	Utilizatori	Utilizatori noi	Sesiuni	Pagini/ Sesiune	Durata medie a sesiunii
New Visitor	7.252	6.858	27.000	2,90	00:05:21
	6.857 (75,29 %)	6.858 (100,00 %)	6.858 (25,40 %)	2,39	00:02:22
Returning Visitor	2.250 (24,71 %)	0(0,00 %)	20.142 (74,60 %)	3,08	00:06:22

Alte date ce prezintă interes este comportamentul utilizatorilor pe pagină. Potrivit Tabelului 4 utilizatorii recurenți interacționează în mod mai activ cu site-ul realizând circa 74% din totalul de sesiuni cu o durată medie a unei sesiuni de peste 6 minute, precum și accesarea a circa 3 pagini per sesiune (utilizatorii noi – 2 pagini per sesiuni). Revenirea utilizatorilor pe site-ul bibliotecii indică utilitatea acestuia prin serviciile și informațiile plasate.

	Sesiuni	Afișări de pagină
0-10 secunde	16120	17129
11-30 secunde	1423	3491
31-60 secunde	1022	3049
61-180 secunde	1982	7790
181-600 secunde	2371	12120
601-1800 secunde	2846	15757
1801+ secunde	1236	19041

La fel către compartimentul comportament sunt raportate datele privind interacțiunea în timp a utilizatorilor. Astfel sesiunile cu o durată de peste 10 minute prezintă 11% din totalul de sesiuni realizând circa 20% de afișări de pagină, efectuând cel mai mare număr de afișări de pagină (24%), cele 5% de sesiuni au și cea mai mare durată - peste 30 minute (Tabelul 5). Aceste valori pot fi privite din două aspecte: primul - serviciile sunt utilizate, al doilea - este nevoie de a mai perfecția structura logică a site-ului pentru a minimiza timpul de căutare a serviciului necesar.

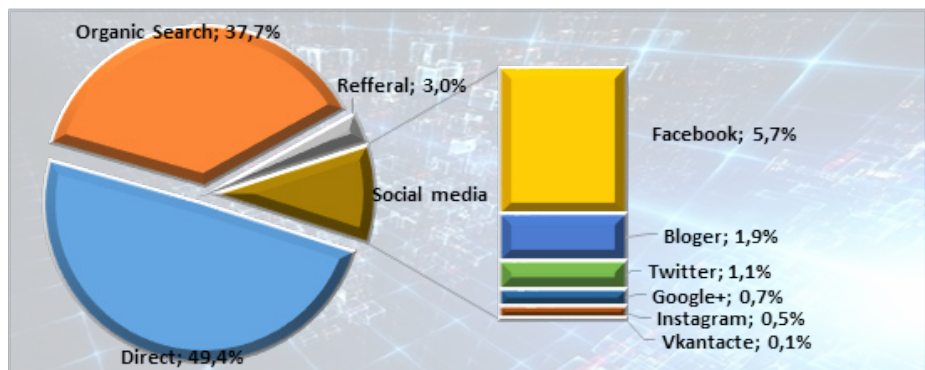

Figura 14 Canale de trafic (sesiuni)

Canalele de acces către pagina bibliotecii sunt direcțiile evidente de marketing, de promovare a acestei resurse informaționale. Accesările directe către site (49%) demonstrează că utilizatorii noștri cunosc adresa site-ului bibliotecii, sau poate au salvat în bookmarks linkul pentru a-și facilita accesul. Legăturile de la un motor de căutare constituie circa 30% din totalul de accesări, drept expresii precum „biblioteca științifică usarb”, „biblioteca digitală usarb” sau „libruniv sarb” fiind cele mai frecvent

utilizate pentru căutare. Un esențial canal de trafic către pagina web este social media. Circa 4% din traficul către site parvenit din aceste surse atestă interesul utilizatorilor față de postările publicate în conturile bibliotecii precum și necesitatea de a dezvolta această direcție de promovare a Bibliotecii (Figura 14).

Prezintă interes și compartimentul statisticii de utilizare precum grupurile de conținut, în mare parte acestea pot fi determinate de categoriile publicațiilor atașate meniului de navigare. Direcționarea accesărilor utilizatorilor către un anumit compartiment permite de a determina valoarea resurselor publicate, precum și direcțiile de lucru pentru dezvoltarea informațională a paginii web.

Categoria Colecții a compartimentului RESURSE include informații despre colecția Bibliotecii Științifice USARB ce are o structură enciclopedică, asigurând o bază pluridisciplinară pentru aprofundarea studiilor universitare și cercetării, specializate pe profilul facultăților și domeniilor adiacente. Aceasta categorie include publicațiile:

- Cărți
- Reviste
- Ziare
- Valori bibliofile în Biblioteca Științifică USARB
- Resurse electronice
- Depozitul Obligatoriu *Universitaria*

Accesările articolelor din această categorie pe parcursul anilor de referință sunt în scădere, pentru anii 2016-2017 datele nu pot fi prezentate, fiind nerecuperabile tehnic (Figura 15). Acest fapt poate fi explicat prin gradul de generalitate a conținutului (prezentarea generală a structurii și conținutului colecției de bibliotecă) ce prezintă interes doar pentru o anumită categorie de vizitatori precum noii utilizatori ai Bibliotecii sau vizitatorii ce au accesat prima dată pagina web a BȘ USARB, necunoscând nimic despre această instituție.

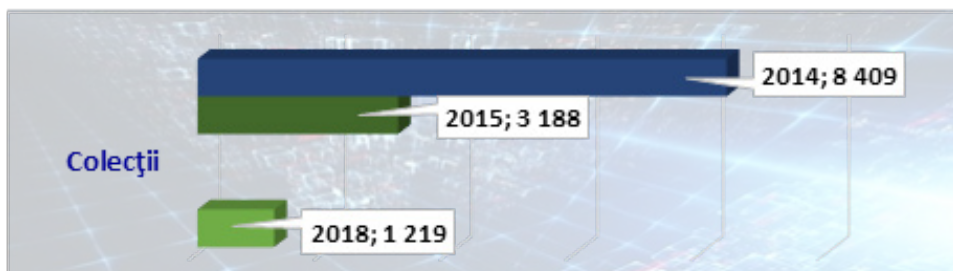

Figura 15 Afișări pagini categoria Colecții

Cel mai accesat conținut din această categorie este articolul despre reviste aflate în colecția BȘ USARB (Figura 16). Informația prezintă pe lângă lista serialelor, ce este actualizată anual, edițiile/volumele prezente în colecție precum și linkurile către paginile web ale acestor publicații.

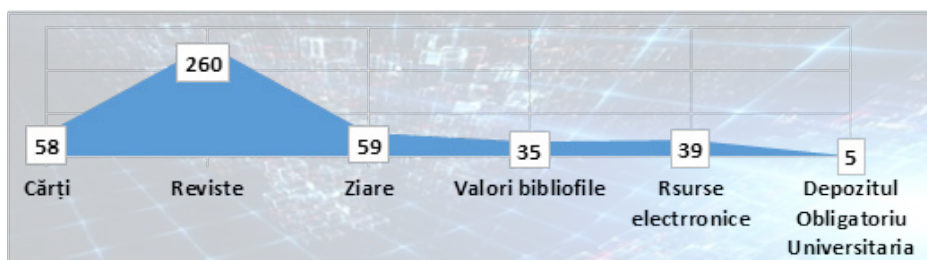

Figura 16 Colecții (afișări de pagină 2018)

Categoria e-Resurse a aceluiași compartiment include linkuri informaționale către diferite surse de referință și baze de date structurate pe domenii și grupe, conținând publicațiile:

- Resurse tematice
- Biblioteci
- Surse de referință
- Baze de date
- Repoziții

Articolele din această categorie indică valori de accesare oscilante pentru anii 2014-2018, anul 2016 la fel nefiind inclus, (Figura 17). Explicarea acestei oscilații poate fi invocată prin modificările structurale ale acestor conținuturi, dar și prin faptul că catalogul partajat Primo (Ex-libris) prezintă rezultatele căutării federate ce includ conținuturi a mai multor surse (baze de date) pentru care biblioteca a primit acces, fiind accesată o singură interfață pentru interogarea de căutare.

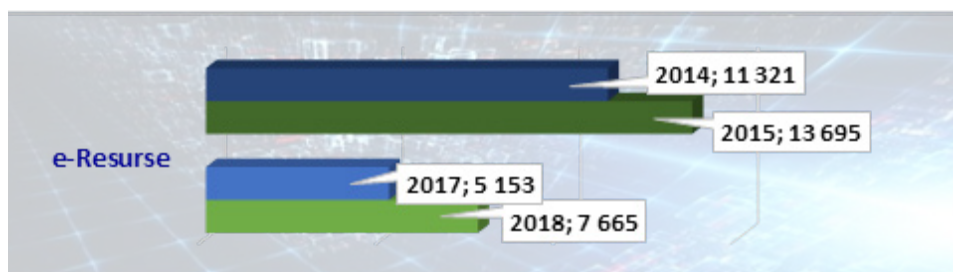

Figura 17 Afișări pagin e-Resurse

Conform datelor prezentate în Figura 18 cele mai solocitate linkuri informaționale în anul 2018 au fost Bazele de date și Repozițiile. Structura categoriei baze de date este bazată pe proveniența acestor baze fiind grupate astfel:

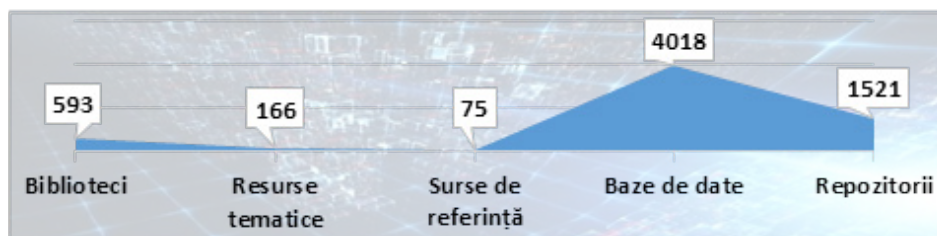

Figura 18 e-Resurse (afișări de pagină 2018)

- EBSCO
- EIFL
- Baze de date oferite prin Proiectul MDRONO
- IPR BOOKS
- SpringerLink
- Research4Life
- Royal Society Journal Collection
- Directorii, arhive, repozitorii
- Sistemul global de informații biografice online (WBIS)

Valorile prezente în Figura 19 indică în topul preferințelor utilizatorilor directoriile, arhivele, repozitoriile, bazele de date ale companiei editoriale EBSCO și bazele de date accesate grație proiectului MDNORO (Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Republica Moldova).

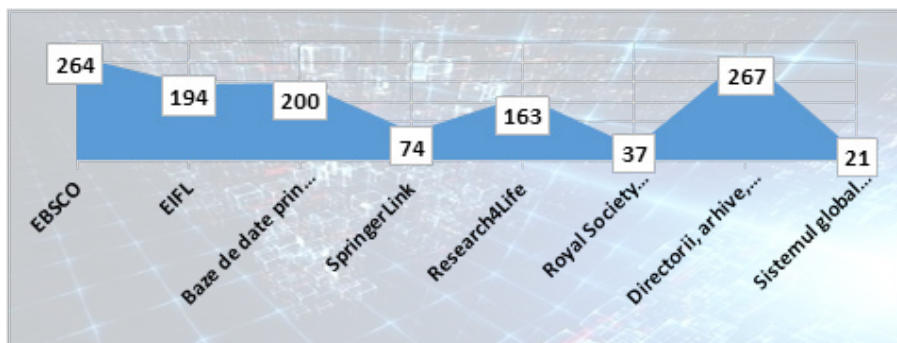

Figura 19 Baze de date (afișări de pagină 2018)

O altă categorie de informație al compartimentului RESURSE sunt Ghidurile/Tutorialele. Accesarea acestor pagini indică cele mai ridicate valori în anul 2018 (Figura 20).

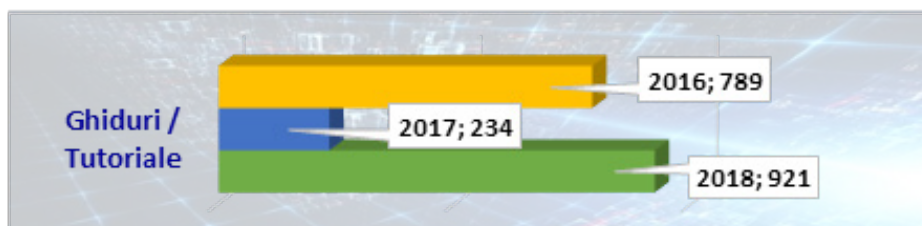

Figura 20 Afișări pagini Ghiduri/Tutoriale

Conținutul acestei pagini prezintă linkuri de acces către aceste resurse informaționale în format pdf ce pot fi descărcate la necesitate. Cantitatea de descărcare a acestor fișiere, în mare parte, este direct proporțională cu cerințele informaționale ale utilizatorilor, cantitatea de fișiere având o influență mult mai mică. Astfel anul 2016 se impune cu cel mai mare număr de descărcări a celor 29 de surse atașate, anul 2018 având valori mult mai mici de descărcări pentru cele 20 atașamente, acumulând doar 30% comparativ cu anul 2016 (Figura 21).

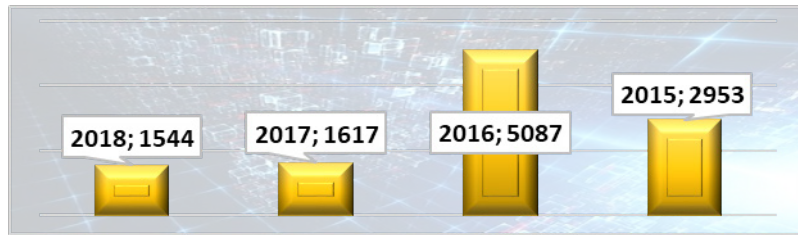

Figura 21 Descărcari fișiere (Ghiduri/Tutoriale)

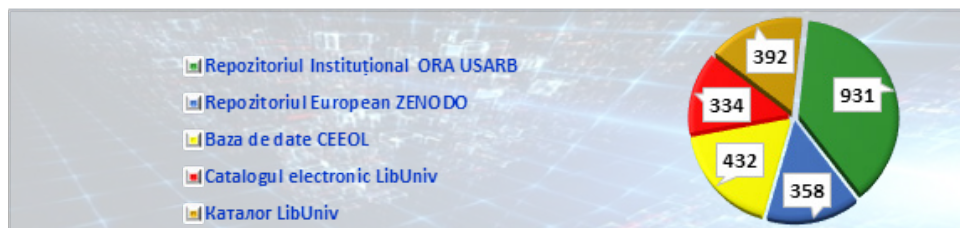
Valorile scăzute de descărcare a acestor conținuturi și numărul în creștere a afișării de pagină, pentru anul 2018, sunt rezultatele implementării elementului de interactivitate în formarea deprinderilor utilizatorilor de accesare și utilizare a resurselor și serviciilor Bibliotecii Științifice. Modificările tehnologice ale site-ului au permis incorporarea în structura acestuia conținuturi video precum videotutoriale (Figura 22):

- Repozitoriul Instituțional ORA USARB
- Repozitoriul European ZENODO
- Baza de date CEEOL
- Catalogul electronic LibUniv
- Каталог LibUniv

Figură 22 Videotutoriale

Deși aceste conținuturi au fost publicate doar de un an, totalul vizualizărilor a acumulat cifra de 2 447 de afișări. Printre plusurile utilizării componentei instalată în acest scop sunt și statisticile de vizualizare ce plasează în top 3 vizualizări tutorialele: RI ORAUSARB (931), Baza de date CEEOL (432) și Каталог LibUniv (392) (Figura 23).

Figură 23 Videotutoriale (vizualizări 2018)

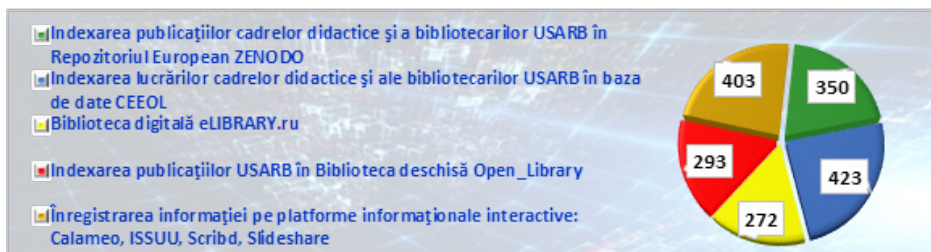
Un alt element de interactivitate încorporat pe site în anul 2018 sunt videospoturile:

- Indexarea publicațiilor cadrelor didactice și a bibliotecarilor USARB în Repoziitoriul European ZENODO;
- Indexarea lucrărilor cadrelor didactice și ale bibliotecarilor USARB în baza de date CEEOL;
- Biblioteca digitală eLIBRARY.ru;
- Indexarea publicațiilor USARB în Biblioteca deschisă Open Library;
- Înregistrarea informației pe platforme informaționale interactive: Calameo, ISSUU, Scribd, Slideshare (Figura 24).

Figură 24 Videospoturi

Totalul vizionărilor acumulate pentru videospoturi sunt mai modeste cu valori de circa 1 700 afișări. Spoturile despre baza de date CEEOL (423), platformele Calameo, ISSUU, Scribd, Slideshare (403) și Repoziitoriul European ZENODO (350) prezintă topul celor mai vizionate videoclipuri (Figura 25).

Figură 25 Videospoturi (vizualizări 2018)

Comparând aceste două resurse media videotutorialele indică valori medii de vizualizare mai mari (489 vizualizări per tutorial / 348 vizualizări per spot), fapt ce determină utilitatea acestor resurse în formarea deprinderilor de utilizare a serviciilor promovate pentru utilizatori.

Un element de dezvoltare a conținutului informațional al paginii web este Buletinul informațional *Achiziții recente* din compartimentul NOUTĂȚI. Structura acestei pagini este orientată către o publicare periodică (o dată la două luni) a informațiilor privind achizițiile recente structurate pe domenii de studiu. Evoluția

accesării acestei pagini este dependentă, în mare parte, la părerea noastră, de volumul achizițiilor de carte în Bibliotecă. Conform valorilor prezentate în Figura 26 acești indicatori sunt în scădere, motivația ar fi și expedierea prin e-mail către cadrele didactice și nu numai a linkurilor directe către fișierele pdf atașate.

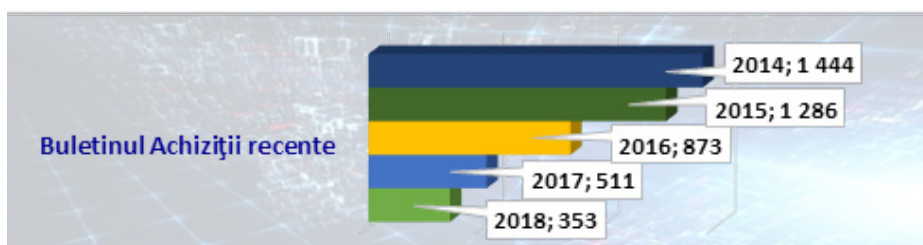

Figura 26 Afișări pagini Buletin Achiziții recente

Descărcarea acestui conținut, dependent la fel de volumul achizițiilor, prezintă valori în scădere pentru ultimii doi ani (Figura 27). Modificările structurale realizate pentru lansarea noii versiuni a paginii în anul 2017 au inclus publicarea buletinului informațional doar pentru anul respectiv ce a influențat semnificativ numărul de descărcări. Dacă în anul 2014 s-au descărcat circa 348 fișiere având o medie de descărcare de circa 110 accesări per fișier, atunci în anul 2017 s-au descărcat 147 fișiere cu o medie de descărcare de circa 60 accesări per fișier.

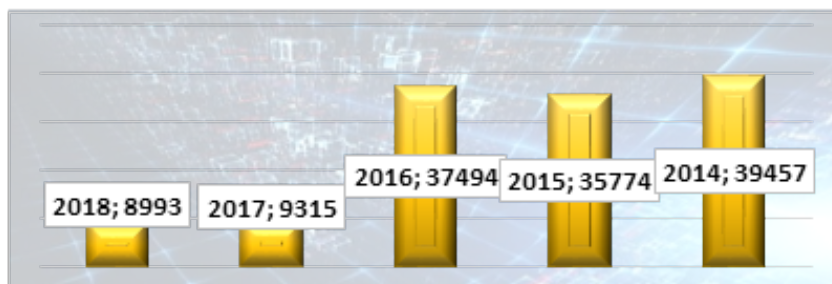

Figura 27 Descărcări fișiere (buletinul Achiziții recente)

Suportul didactic pentru cursul Bazele Culturii Informației este atribuit categoriei Formarea utilizatorilor din compartimentul SERVICII. Precum menționasem anterior, și acest compartiment și-a modificat structura la lansarea noii versiuni a paginii. Pentru a facilita accesul utilizatorilor către acest conținut întregul material al cursului a fost divizat pe module și atașat paginii cursului (32 fișiere în anul 2018, comparativ cu 8 fișiere în anul 2015). Astfel în anul 2018 descărcarea acestor fișiere a crescut cu circa 38% față de anul 2017 (Figura 28).

Figura 28 Descărcări fișiere (cursul Bazele Culturii Informației)

Cât de utilizate sunt aceste materiale în întregul an de studiu 2018 prezintă valorile proiectate în Figura 29 ce indică accesarea paginii cursului cu linkuri către conținutul materialelor nu doar în perioada de promovare a cursului BCI (septembrie - noiembrie), dar și pe întreg parcursul anului (Figura 29).

Figura 29 Cursul BCI - afișări de pagină (2018)

Nu mai puțin importante pentru promovarea colecțiilor bibliotecii sunt expozițiile tematice on-line, atribuite aceluiași compartiment – NOUTĂȚI, care la fel și-a schimbat structura și conținutul către anul 2018. Punctajul maxim de acces la această pagină revenind anului 2015, pagina fiind doar platforma de acces rapid către linkurile la full-textele expozițiilor, nefiind posibil evaluarea statistică a descărcărilor (Figura 30).

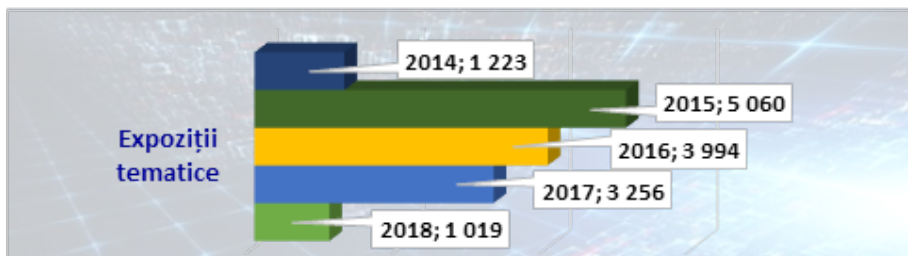

Figura 30 Expoziții tematice (afișări pagini)18

Utilizarea componentelor pentru crearea videospoturilor și videotutorialelor, sunt valabile și pentru expozițiile tematice, care și-au modificat metodele de prezentare, fiind realizate ca fișier media (video). Astfel cele 67 de expoziții video realizate către finele anului 2018 au acumulat 5451 cu o medie de 81 vizualizări per expoziție, valorile maxime atingând cifra de 758 vizualizări.

Figura 31 Expoziții tematice

Publicațiile bibliotecii sunt un valoros instrument de promovare, valorificare și marketing, un produs de plus valoare al acestor lucrări. Materialele publicate la categoria Activitatea editorială a compartimentului CERCETARE sunt prezentate în formă de liste fiind structurate pe colecții și tip de publicații, cu descriere bibliografică și adnotare pentru fiecare produs, cu linkul de acces pentru full-text:

- Monografii, manuale, ghiduri. Colocvii. Conferințe. Sinteze.
- Cataloage
- Bibliografii
- Publicații periodice
- Resurse electronice
- Materiale promoționale

Actuala structură a acestui compartiment a fost realizată pentru versiunea nouă a pagii web, respectiv datele de accesare pot fi prezentate doar pentru ultimii doi ani: .2017 – 812 afișări pagini, 2018 – 1488 afișări. Referindu-ne la accesările per lunile anului acestea constituie media de 124, cu maxime de până la 234 afișări, și minimi sub media de afișări – 43 pentru lunile iulie- august (Figura 32).

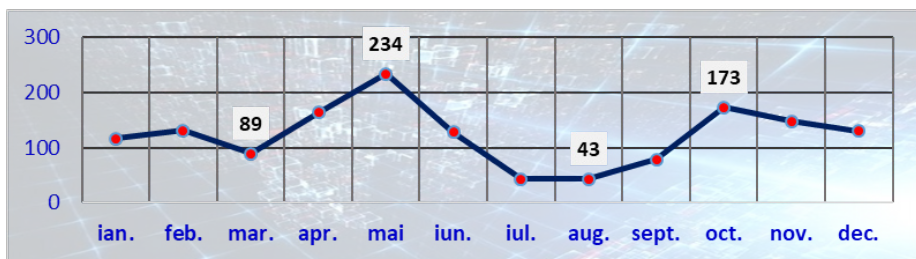

Figura 32 Activitate editorială - afișări de pagini (2018)

Conform valorilor prezentate în Figura 33 cele mai accesate în anul 2018 au fost astfel de tip de publicații precum bibliografiile și monografiile, manualele, ghidurile, colocviile, conferințele și sintezele. E important de menționat că aceste produse editoriale pot fi accesate și din Repozitoriul Instituțional (RI) ORA USARB, fapt ce influențează rata de accesare a acestor pagini web.

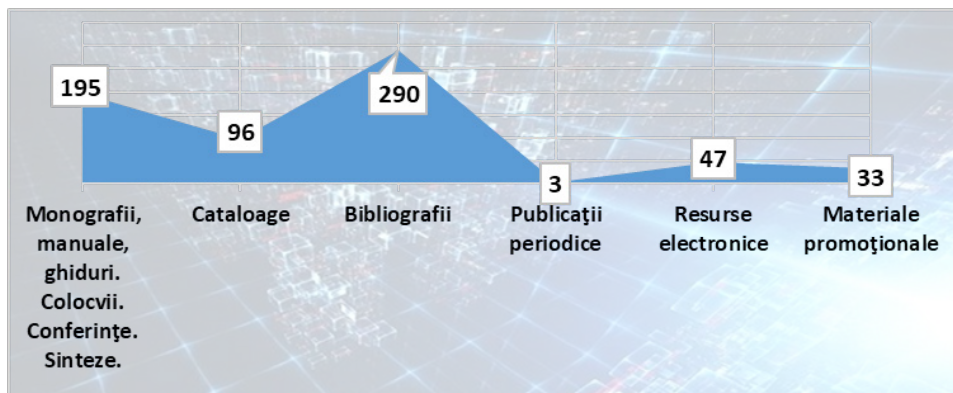

Figura 33 Activitate editorială - afișări de pagini (2018)

Un alt element al compartimentului RESURSE este Biblioteca Digitală USARB, serviciu on-line, care către finele anului 2017, s-a reorganizat la arhivarea doar a curriculumurilor universitare și conținuturilor create de autori din afara instituției. Anterior acest serviciu îngloba toate full-textele publicațiilor comunității universitare, astăzi fiind arhivate în RI ORA USAR. Aceste modificări s-au reflectat și asupra afișării de pagini a acestui serviciu.

Astfel pentru perioada anilor 2014-2016 accesările sunt în creștere, pentru anii 2017-2018 aceste valori sunt în scădere (Figura 34).

Figura 34 Biblioteca Digitală (afișări pagini)

Compartimentului DESPRE NOI i-a fost atribuită categoria Proiecte. Programele de parteneriat și proiectele sunt elemente ce contribuie la colaborare și realizarea interoperabilității. Acest conținut propune informații privind acordurile de colaborare și parteneriatele de dezvoltare, logourile acestor proiecte, termenii de derulare, informații despre activitățile proiectelor în curs și rapoarte privind cele finalizate. Conform cerințelor proiectelor la care BŞ USARB este parte pentru versiunea nouă a site-ului s-au creat conținuturile:

- Proiect LNSS – Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor
- Proiect MDNORO – Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova

Totalul accesării informațiilor privind proiectele Bibliotecii USARB indică valori de peste 8 200 vizualizări. Analizând accesările pe proiecte, punctajul maxim este acumulat de paginile proiectului LNSS, aceste valori fiind determinate de traducerea întregului conținut al materialelor (Activități, Vizibilitate, despre Proiect) în limba engleză, fapt ce permite partenerilor de a lectura aceste conținuturi (35).

Figura 35 Proiecte (afișări de pagini 2018)

Categoria Evenimente a compartimentului NOUTĂȚI prezintă implicarea bibliotecii științifice în viața comunității academice, precum și a comunității

profesionale prin comunicarea reușitei sale, raportate în evenimentele și activitățile ce s-au desfășurat în incinta bibliotecii sau la care au participat bibliotecarii universitari. Structura complexă a acestei categorii prezintă valori în creștere pentru anii 2014 – 2017, acest spor este determinat de numărul anual în evoluție a articolelor, vizualizate fiind nu doar evenimentele din anul curent, dar și retrospectiva evenimentelor din anii anteriori. Pentru anul 2018 valorile scăzute sunt determinate, după cum am mai menționat, de lansarea versiunii noi a site-ului ce s-a realizat prin publicarea doar parțială a evenimentelor din anul 2017 și a celor din anul 2018. (Figura 36).

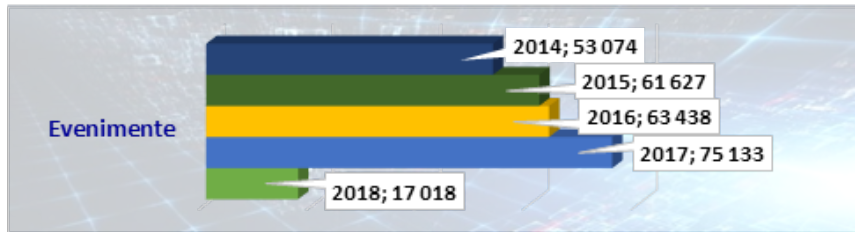

Figura 36 Evenimente (afișări pagini)

Concluzii

Totalizând datele prezentate putem menționa că valorile statistice privind accesarea conținutului site-ului Bibliotecii Științifice USARB, în mare parte, sunt determinate de structura compartimentelor accesate, dar și de valoarea acestora în sistemul informațional/educațional al utilizatorilor. În evoluția anuală a valorilor de afișare a paginilor putem generaliza că: lunile septembrie – noiembrie și februarie – mai sunt lunile cu un înalt randament de accesare, intensitatea de trafic coborând doar pentru lunile de vacanță – ianuarie, iulie – august (Figura 37).

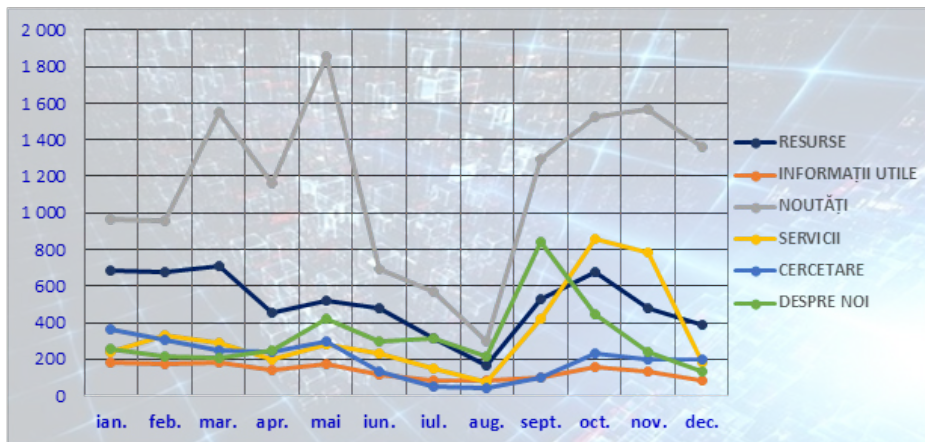

Figura 37 Compartimente (afișări pagini 2018)

Pagina web a bibliotecii instituției de învățământ superior este un important suport informațional și educațional pentru comunitatea academică deservită, și nu numai. Evaluarea statisticilor de utilizare a acestei resurse permite de a aproba decizii manageriale și tehnice justificate pentru dezvoltarea, crearea sau eliminarea anumitor structuri și compartimente al acestei resurse complexe

precum este pagina web de bibliotecă.

Referințe bibliografice

1. DEDIU, Liviulian. *Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane*. București : ANBPR, 2012. 274 p. ; tab., fig., an. ISBN 978-606-92717-0-4.
2. *Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării*. Aalcăt. Janna NIKOLAEVA [et al.]. Chișinău : [S. n.], 2014. 536 p. ISBN 978-9975-4094-8-3.
3. *Informare și documentare Statistici internaționale de bibliotecă SM ISO 2789:2015 (ISO 2789 :2013, IDT)*. Ch. : INSM, 2009. 51 p.
4. LUPU, Viorica. Produsele și serviciile de bibliotecă. In: *Bibliouniversitas@ABRM.md* [on-line]. 2012, nr. 1. ISSN 1857-4920. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/_bibliouniv_rev/articole/2012-1/lupu_produselesi.pdf
5. REGNEALĂ, Mircea. Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării : În 2 vol. Ed. a 2-a rev. și adăugită. București : FABR, (Constanța : S.C.INFCON), Vol.1-2.

CZU 027.7(478):005

**MANAGEMENTUL INOVAȚIONAL – FACTOR DECISIV
ÎN EFICIENTIZAREA ACTIVITĂȚII BIBLIOTECII**

INNOVATION MANAGEMENT- FACTOR DECISIVE IN EFFICIENCY
OF LIBRARY ACTIVITY

Mariana GORE

Abstract: *Considered as a managerial component, the innovative aspect of library functioning is expressed with the need to meet the new requirements of time, such as agility to adapt quickly to the environment, user requirements constantly changing. In this context, there is a transformation in the librarian activity, which requires the redefinition of values, the reconceptualization of the way of management, the use of information technologies, and the innovation management acquires a particular importance in the informational sphere because it represents the totality of the organizational forms, methods and organizational structures for directing the innovation activity in order to make the information institution more efficient. In such circumstances, it is welcome to examine the role and importance of innovation management in library activity.*

Key words: *innovation, creativity, innovation management, efficiency, information technology, infodocumentary institution.*

În prezent, trăim într-o perioadă de tranziție accelerată, marcată de transformări complexe și profunde în toate domeniile de activitate. Amploarea inovării se reflectă în primul rând în ritmurile mari ale dezvoltării de noi produse și tehnologii, dar schimbările nu se referă doar la lucruri tangibile. În cadrul organizațiilor, sunt tot mai numeroase acțiunile de inovare orientate spre metodele de management, care contribuie la obținerea de avantaje competitive durabile. Totodată, inovarea se manifestă în societate în general, materializându-se în noi strategii, concepte, idei și organizații care se adresează nevoilor sociale – de la piața muncii și condițiile de lucru, până la educație, sănătate și dezvoltarea comunitară.

În articolul de față vom trata inovarea din perspectiva organizației. În context organizațional, inovarea are materializări diverse, include înnoirea produselor și tehnologiilor, dar și schimbările organizatorice. Realizarea acestor schimbări poate avea efecte asupra calității, eficienței, asigurând îmbunătățirea competitivității și sustenabilității organizației.

Dar reluarea în permanență a procesului de inovare, nu este posibil fără un management eficient și eficace al inovării. La aceste aspecte se referă prezentul articol, care scoate în evidență faptul că inovarea nu este un simplu eveniment, ci presupune procese coerente, structuri, resurse, metode și instrumente de management specifice. Toate acestea definesc sistemul de management al inovării.

Termenul inovație provine de la latinescul „inovatis” (novatis - nou), ceea

ce în traducere ar însemna înnoire, noutate. În conformitate cu Dicționarul Explicativ Român „inovația este noutate, schimbare, prefacere; rezolvare a unei probleme de tehnică sau de organizare a muncii cu scopul îmbunătățirii (productivității) muncii, perfecționării tehnice sau raționalizării soluțiilor aplicate” [4].

În literatura de specialitate termenul de „inovație” este abordat de mai mulți autori din perspective diferite. Inovația, ca proces, este analizată de B. Santo, care o caracterizează ca pe un proces economico-social care, prin aplicarea practică a ideilor științifice și a invențiilor, duce la crearea produselor, tehnologiilor noi, cu caracteristici mai performante [2, p. 56]. În aceeași ordine de idei cercetătorii B. Twist, B. Santo și E. Mansfield tratează inovația ca: „...proces global de creativitate tehnologică și comercială, transferul unei noi idei sau al unui nou concept până la stadiul final al unui nou produs, proces sau activitate de servicii acceptate de piață” [8, p. 45]. Conform standardelor internaționale, inovația este definită drept rezultatul final al activității inovaționale, sub formă de produs nou sau modificat; proces tehnologic nou sau modernizat; servicii noi sau perfecționarea celor tradiționale. Comisia Europeană tratează inovarea ca transformarea unor noi cunoștințe în beneficii economice și sociale, ca rezultat al unor interacțiuni dintre diferiți subiecți ai unui sistem care include firme, instituții de cercetare și finanțatori în cadrul unui mediu local, național și internațional. După L. Baloiu, inovația este tratată sub două aspecte; inovarea - ca produs, o nouă funcție sau îmbunătățirea funcționalității unui produs, proces sau serviciu, în oricare dintre domenii, care ar putea sau poate să răspundă cererii pieței sau poate genera o nouă cerere a acesteia; inovarea - ca proces, activitate care permite apariția inovării - ca produs și care se bazează pe un comportament individual, social sau de firmă, creativ și dinamic [2, p. 301].

Unii cercetătorii din Rusia, România și Republica Moldova tratează inovațiile ca un „mijloc de schimbare”. Spre exemplu autorul autohton M. Jalencu, consideră că „inovația constă într-o căutare organizată și cu un scop bine definit de schimbări și în analiza sistematică a ocaziilor pe care aceste schimbări le-ar putea oferi inovației economice sau sociale” [9, p. 11].

Conform punctului de vedere a economistului E. Hrișcev, inovația include înnoirea, perfecționarea, reformarea nu numai a producției de bunuri materiale de către agenții economici din sectorul productiv al economiei naționale, ci și a rezultatelor activității din sfera științifică, educațională, administrației publice, serviciilor etc.; utilizarea rezultatelor activității intelectuale, creative, pe lângă activitatea de cercetare-dezvoltare în cadrul întreprinderii, efectuată de instituțiile specializate, dar și a rezultatelor obținute în procesul de producție a mărfurilor și serviciilor de către diferiți agenți economici; aspectul economic, informațional, social și ecologic [5, p. 185]. Putem conchide că activitatea inovațională este condiționată de utilizarea resurselor intelectuale, orientate spre modernizarea procesului de producție, îmbunătățirea rezultatelor și reducerea costurilor acestora.

Inovația poate fi tratată ca rezultatul final al activității științifice; ca proces de creare, implementare și extindere a noilor tehnologii, a noilor forme de organizare etc.; ca transformarea cunoștințelor științifico-tehnologice în

produse solicitate de către consumatori; ca rezultat al unui proces de investiție în cercetări științifice prin crearea de noi produse, tehnologii, metode etc. Conform Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova, inovarea reprezintă „aplicarea rezultatului final, nou sau perfecționat al activității din domeniul cercetării științifice și transferului tehnologic, realizat în formă competitivă de cunoaștere, de produs, de serviciu, de proces, nou sau perfecționat, utilizat în activitatea practică și/sau comercializat pe piață” [3, art. 663]

Totodată susținem viziunea autorului I. Sirbu, care consideră că inovația „... este un produs al creativității”. Deci inovația poate fi privită drept un rezultat al activității investiționale și a intelectului, orientată spre elaborarea, producerea, implementarea și difuzarea noilor tipuri de produse, tehnologii și forme de management, la nivel instituțional.

În opinia L. Băloiu creativitatea constă în „producerea sau dezvoltarea unui fapt nou, lege, relație, dispozitiv, produs, procedeu sau sistem, care are la bază cunoștințe accesibile, dar care nu decurge direct, simplu sau prin intermediul unui proces logic din informațiile ce ne stau la îndemână” [2, p.35].

În acest context, inovația constituie implementarea ideilor creative într-o organizație. Impac-tul creativ este o parte esențială a rezolvării problemelor care apar în toate fazele procesului de inovație. Creativitatea persoanelor și echipelor „este o condiție necesară pentru inovare” [1, p.126].

Astfel există o legătură de interdependență reciprocă între creativitate și inovare, deoarece ele se condiționează reciproc și constituie instrumente specifice ale managementului inovațional.

Vlad Pohilă în articolul „Creativitatea și inovația: provocări, dar și imperative” menționează: „Creativitatea și inovația sunt fenomene ce însoțesc acum întreaga existență a omului”. După părerea sa, aceste noțiuni-fenomene trebuie să capete conotații sau chiar conținuturi inedite, oamenii, tinerii în primul rând, să le trateze mai altfel, căutând și găsind în ele noi rosturi, noi modalități de aplicare în activitatea profesională, ba chiar și în viața cotidiană. Autorul mai afirmă că, cum tindem spre o societate cultă, civilizată, nu mai sperie pe nimeni faptul că instruirea omului nu durează cât anii de liceu, de facultate, de masterat sau de doctorat, ci toată viața. În concluzie, putem spune că creativitatea permite organizațiilor să anticipeze schimbarea, să creeze noi tehnologii, produse, servicii, de aceea ea trebuie încurajată și susținută. [11, p. 3]

În condițiile actuale inovația este o necesitate economică, socială, ecologică, militară, realizată prin cerințele pieței. Inovația, este o trecere de la idee la produs. Inovația are drept scop creșterea competitivității mărfurilor, serviciilor, care devin stimulent pentru noi inovații.

Inovația reunește o serie de activități științifice, tehnologice, organizaționale, juridice, sociale, financiare, comerciale.

Inovației îi sunt caracteristice noutatea; aplicabilitatea; difuzarea produsului nou prin mecanismele de piață. Inovația se poate difuza prin vânzarea invenției sub formă de brevet.

L. Kulikovski analizând diverse definiții ale acestei noțiuni a evidențiat conținutul specific al inovației și anume *schimbările*. Din multiple definiții, cercetătoarea alege pe cea standardizată: inovația se definește ca rezultat al activității inovaționale, materializată în forma unor produse noi, îmbunătățite, implemen-

tarea unui nou sau îmbunătățit proces tehnologic, utilizat în activitatea practică sau în o nouă accepțiune a serviciilor sociale.[8, p. 34]

Inovarea în cadrul organizației poate avea materializări multiple, începând de la asimilarea produselor noi sau pătrunderea pe noi piețe și până la realizarea unor schimbări complexe ale modelului de afacere. În toate aceste cazuri, inovarea nu este un simplu eveniment care se produce de la sine, ci presupune derularea unui proces de schimbare care implică exercitarea conducerii. Efectele inovării asupra organizației depind de modul în care se realizează fiecare proiect de schimbare, dar și de capacitatea managementului de a realiza integrarea lor într-o strategie coerentă. În opinia lui Hamel managementul inovațional este „o plecare marcată de la principiile, procesele și practicile tradiționale de gestionare sau o plecare de la forme organizatorice obișnuite, care semnificativ modifică modul în care este realizat procesul de management în organizație”[10, p. 324].

Autorul Nagiț definește managementul inovațional ca proces orientat spre organizarea și alocarea resurselor disponibile, atât umane cât și tehnice și economice, în scopul dobândirii de noi cunoștințe, de generare a ideilor care permit obținerea de noi produse, procese și servicii sau îmbunătățirea celor existente și al transferului celor mai bune idei spre fazele de fabricare și comercializare[12, p. 38].

Menționăm că realizarea managementului inovațional presupune procese specifice, structuri, resurse, metode și instrumente de planificare și implementare a proiectelor de inovare; toate acestea definesc sistemul de management al inovării. Conceptul de sistem sugerează că acțiunile nu sunt izolate, că rezolvarea problemelor specifice inovării se face din perspectiva organizației, într-un mod coerent și sistematic.

În teoria managementului au fost elaborate mai multe modele de abordare holistică a inovării, care au în vedere strategia organizației și factorii considerați esențiali pentru ca inovarea să asigure atingerea obiectivelor organizației. În continuare vom prezenta două din ele.

Primul model, propus de Kasper, definește un cadru conceptual pentru inovare care include următoarele cinci etape[6, p. 18]:

1. Stabilirea condițiilor necesare pentru a sprijini inovarea;
2. Identificarea oportunității sau problemei pentru care se dorește inovarea;
3. Generarea de idei pentru a rezolva problema;
4. Dezvoltarea ideii și experimentarea soluțiilor (pilotarea) pentru a testa cât de bine funcționează în practică;
5. Difuzarea și valorificarea soluțiilor, împărtășirea rezultatelor inovării cu un număr cât mai larg de părți interesate.

Ultimele trei etape sunt asociate secvențelor ciclului cercetare-dezvoltare-inovare: creația (generarea de idei), dezvoltarea ideilor (proiectare și experimentare) și aplicarea soluțiilor (difuzare și valorificare). Autorul remarcă că un rol important în acest proces revine nivelului managementului superior din organizați, care este responsabil pentru **crearea cadrului general de sprijinire a inovării (stabilire condiții)**. Această etapă de pregătire și susținere a inovării este cheia pentru succesul organizației pe termen lung și oferă fundamentul pentru următoarele etape ale ciclului de inovare. Printre responsabilitățile esențiale ale managementului superior se înscrie dezvoltarea unei culturi organizaționale care să permită promovarea și susținerea inovării, implicarea și recompensarea personalului.

Al doilea model al sistemului de management al inovării a fost propus de Kotelnikov V., care detaliază următoarele trei componente[7, p. 31]:

1. stabilirea strategiei și obiectivelor referitoare la inovare,
2. crearea cadrului organizatoric de realizare a inovării,
3. asigurarea resurselor.

Modelul scoate în evidență importanța elementelor informale pentru finalizarea cu succes a proiectelor de schimbare, sintetizate în sintagma „cultura organizațională”, iar procesele de inovare, sunt cele care contribuie în mod direct la introducerea noului, prin activități specifice de cercetare-dezvoltare și inovare.

Analiza diverselor abordări referitoare la managementul inovării scoate în evidență că modelele utilizate pentru sistemele de management al inovării includ aceleași procese cheie[12, p. 42-43]:

- *procese de management*, care se referă la stabilirea strategiei și planificarea inovării, stabilirea responsabilităților, comunicare și dezvoltarea unei culturi organizaționale adecvate (cultura inovării), evaluarea și îmbunătățirea performanțelor din inovare;
- *procese de bază*, care contribuie în mod direct la realizarea inovării: managementul ideilor, dezvoltarea proiectelor de cercetare-dezvoltare și inovare, protecția și valorificarea rezultatelor din inovare;
- *procese suport*: managementul resurselor umane și al creativității, asigurarea infrastructurii pentru inovare și gestiunea informațiilor etc.

Pentru a asigura succesul inovării, managementul inovațional se bazează pe o serie de principii. Definirea principiilor de bază ale managementului inovării se regăsește în publicațiile de specialitate sub diverse forme. Astfel după Davila T. succesul inovării este asigurat de următoarele reguli: exercitarea unui puternic leadership; integrarea inovării în mentalitatea de afaceri a companiei; alinierea volumului și tipurilor de inovare la strategia generală a organizației; gestionarea tensiunilor naturale dintre creativitate și realizarea valorii; neutralizarea anticor-pilor/ rezistenței la schimbare; recunoașterea că unitatea de bază a inovării este o rețea care include oameni și cunoștințe atât din organizație cât și din afara ei; crearea unor sisteme adecvate de măsurare și recompensare a inovării.

În viziunea autoarei Popescu M. managementul inovării integrează următoarele principii ale managementului modern:

- *Orientarea spre client/utilizator*: presupune identificarea clienților și comunicarea permanentă cu clienții pentru direcționarea inovării spre produse și servicii care să răspundă așteptărilor și nevoilor clienților. Orientarea spre client capătă o nouă relevanță în contextul inovării deschise, care promovează dezvoltarea de parteneriate cu clienții, participarea acestora la procesul de inovare. Toate studiile referitoare la companiile care realizează sistematic inovarea înscriu dezvoltarea proceselor la interfața cu clientul drept factor cheie de succes.
- *Leadership-ul*: subliniază rolul decisiv al managementului superior în realizarea inovării, prin stabilirea direcției și antrenarea oamenilor la realizarea obiectivelor de schimbare. În acest sens, esențială este elaborarea strategiei de inovare și crearea unei culturi organizaționale care să încurajeze inovarea în întreaga organizație.
- *Implicarea personalului*: se referă la participarea largă a personalului la procesele de inovare. Aplicarea acestui principiu capătă relevanță în contextul inovării deschise, caracterizată prin extinderea rolurilor angajaților, dezvoltarea cadrului organizatoric al inovării și a unei culturi

intraprenoriale.

- Conducerea bazată pe date: subliniază importanța gestionării informațiilor referitoare la inovare, pentru direcționarea și îmbunătățirea continuă a inovării. Esențială în acest sens este definirea sistemului de indicatori referitor la inovare, adecvat particularităților organizației.

Îmbunătățirea continuă: este un principiu al managementului modern care se referă la eforturile sistematice pentru ca activitatea să fie din zi în zi mai bună.

Aplicarea principiilor de bază ale managementului modern este esențială pentru o activitate eficientă, îmbunătățirea performanțelor organizației și atingera excelenței.

Managementul inovațional include elaborarea strategiei inovațiilor, marketingul lor, gestiunea producției și valorificarea inovațiilor, perfecționarea structurii și mecanismului de dirijare a acestui proces, acumularea resurselor financiare pentru proiectele inovaționale și asigurarea recuperării lor, respectarea strictă a normativelor ecologice.

În funcție de obiectul activității sale, managementul inovațional, utilizează forme și metode de dirijare caracteristice managementului general.

Sarcinile care determină conținutul managementului inovațional sunt condiționate de asigurarea unei funcționări eficiente și bine coordonate a tuturor elementelor interioare și exterioare a instituției ca sistem deschis. Aceste sarcini includ:

- reglementarea normativă a scopurilor activității inovaționale (sistemul scopurilor determină strategia inovațională a firmei);
- organizarea și efectuarea cercetărilor de marketing;
- alegerea inovațiilor de cea mai mare perspectivă, elaborarea proiectelor și programelor inovaționale, planificarea inovațională;
- crearea unui climat inovațional favorabil și a atmosferei de creație în instituție, motivarea și stimularea tuturor participanților la procesul inovațional.

Începând cu secolul XXI managementul inovațional capătă o importanță deosebită în sfera informațională deoarece reprezintă totalitatea formelor, metodelor și structurilor organizaționale de dirijare a activității inovaționale în vederea creșterii competitivității instituției. Evoluția accelerată a tehnicii de calcul a provocat o adevărată revoluție în sfera producției, în toate domeniile vieții umane. Economia oricărei țări, standardul de viață al populației nu sunt determinate astăzi numai de bogățiile minerale, de alți factori naturali, geografici, ci și de capacitatea acesteia de a elabora și implementa noile realizări ale științei, culturii; noile sisteme informaționale, de a utiliza tehnologiile performante.

În Republica Moldova, cu specificul și condițiile lui de activitate, managementul inovațional s-a dezvoltat mai mult intuitiv, sub forme empirice, neformalizate, teoretic slab fundamentale. Managementul a început să fie implementat în toate ramurile, activitățile umane, însă în mod diferit, cu diferențe profunde. Domeniul biblioteconomic, fiind o ramură a culturii naționale cu un specific deosebit, a fost impus de situație să implementeze forme noi de gestionare.

Prin însăși natura lor, problemele conducerii instituțiilor infodocumentare,

demonstrează că aceste instituții, dincolo de finalitățile specifice, sunt asemeni tuturor organizațiilor. Ele au o structură organizatorică distinctă, un proces intern specific, folosesc resurse proprii și atrase (input-uri), realizează produse și servicii culturale (output-uri) în promovarea cărora sunt interesate și specializate.

Instituțiile culturale infodocumentare, adaptându-se la condițiile economiei concurențiale a relațiilor de piață, utilizează cunoștințele ce au ca origine științele tehnologice și sociale, alături de principiile și metodele proprii managementului inovațional, în scopul de a concepe, materializa și evalua rezultatele ce decurg din aceste sisteme. Pentru ca bibliotecile să corespundă cerințelor și provocărilor secolului XXI, acestea trebuie să introducă elemente de inovație atât la *nivel de produs (servicii)*, cât și la *nivel de proces, marketing și management organizațional*, potrivit recomandărilor incluse în *Manualul OSLO* versiunea 3 din 2005¹. Astfel activitățile de inovare includ toate etapele științifice, tehnologice, organizaționale, financiare și comerciale care sunt legate între ele în prezent, sau care vor fi legate de implementarea inovării. Unele din aceste activități pot fi inovative ele însele, altele nu sunt noutăți, dar sunt necesare pentru implementarea inovării. De asemenea inovarea cuprinde un număr de activități care nu sunt incluse în activitățile de cercetare-dezvoltare, ca de exemplu: fazele finale de dezvoltare legate de etapa premergătoare producției și distribuției; activități suport de instruire sau marketing; dezvoltarea și implementarea activităților de inovare, ca metode noi de piață sau noi metode organizaționale, care nu sunt produse sau procese inovative. Activitățile de inovare pot include achiziționarea de cunoștințe sau bunuri care nu sunt parte din activitățile de cercetare-dezvoltare.

Pe final că pentru a deveni un avantaj competitiv al organizației, inovarea trebuie să depășească etapa acțiunilor izolate. Managementul inovării definește o nouă paradigmă de management, caracterizată prin realizarea sistematică a inovării, bazată pe reguli și metode specifice. Studiile teoretice și practice referitoare abordarea inovării au avut ca rezultat elaborarea unor modele pentru sistemele de management al inovării.

Analizând modele prezentate în cadrul articolului am constatat că:

- realizarea inovării în cadrul organizațiilor nu este accidentală, inovarea este un proces care poate fi condus.
- managementul inovării reprezintă abordarea modernă a inovării, prin care se asigură realizarea unor fluxuri de inovare continue.
- realizarea managementului inovării presupune procese, principii, resurse și metode specifice, care definesc sistemul de management al inovării.
- managementul superior are un rol determinant în crearea sistemului și realizarea sistematică a inovării.

¹ Prima ediție a Manualului OSLO, realizată în 1992, a permis – ca instrument de lucru – demonstrarea posibilității de a se dezvolta și colecta date pentru caracterizarea complexului proces al inovării. Manualul OSLO a stabilit standardul pentru Innovation Scoreboard, publicat anual de către Comisia Europeană. A doua ediție a Manualului OSLO stabilește cadrul general al conceptelor, definițiilor și metodologiei. Le actualizează, pentru a încorpora experiența supravegherilor precedente și înțelegerea din ce în ce mai completă a procesului de inovare.

BIBLIOGRAFIE:

1. ATKINSON, R. D., EZELL, S. J., NAGER, A. B. *Contributors and detractors: ranking countries' impact on Global Innovation*. The Information Technology and Innovation Foundation. January 2016. [online]. Disponibil: <http://www2.itif.org/2016-contributors-and-detractors-executive-summary.pdf>. [Accesat 12.03.2019].
2. BĂLOIU, L. *Managementul inovației*. București : Eficient, 1995. 357 p.
3. CODUL CU PRIVIRE LA ȘTIINȚĂ ȘI INOVARE AL REPUBLICII MOLDOVA: nr. 259-XV din 05.07.2004. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2004, nr. 125-129.
4. *DICȚIONAR EXPLICATIV*. [online] [accesat 02.03.2019]. Disponibil: <https://dexonline.ro>
5. HRIȘCEV, E. *Managementul inovațional*. Chișinău : ASEM, 2001. 533 p.
6. KASPER, G., CLOHESI, S. *Intentional Innovation: How Getting More Systematic about Innovation Could Improve Philanthropy and Increase Social Impact*, W.K Kellogg Foundation, August 2008. [online]. Disponibil: <https://www.issuelab.org/resource/intentional-innovation-how-getting-more-systematic-about-innovation-could-improve-philanthropy-and-increase-social-impact.html>. [Accesat 12.03.2019].
7. KOTELNIKOV, V. *Innovation-friendly organization, the key components*. [online]. Disponibil: http://www.1000ventures.com/business_guide/innovation_aweorg.html. [Accesat 02.03.2019].
8. KULIKOVSKI, L. Inovația în management - soluția schimbării în domeniul infodocumentar: introspecție teoretică. In: *Biblioteca Septentrionalis*. 2011, nr.2(37), pp. 127 -129.
9. JALENCU, M., RUGINĂ-MATRAN, V., BALMUȘ-ANDONE, M. *Management inovațional și transfer tehnologic : Ghidul antreprenorului inovativ*. Chișinău : CEP USM, 2015. 212 p.
10. JANTZ, R. C. Creating the Innovative Library Culture: Escaping the Iron Cage Through Management Innovation. In: *NEW REVIEW OF ACADEMIC LIBRARIANSHIP*. 2017, vol. 23, nr. 4, pp. 323–328.
11. POHILĂ, V. Creativitatea și inovația: provocări, dar și imperative. In: *Didactica Pro*. 2009, nr 1, pp. 2 -7.
12. POPESCU M. *Managementul inovării*. Brașov : Universitatea Transilvania, 2016. 169 p.

CZU 027.7(478-2):004

SISTEMUL ELECTRONIC BIBLIOTECAR IPR BOOKS - O PLATFORMĂ DE NOUĂ GENERAȚIE ÎN AJUTORUL TÂNĂRULUI SPECIALIST

IPR BOOKS ELECTRONIC LIBRARY SYSTEM - A NEW GENERATION PLATFORM TO HELP THE YOUNG SPECIALIST

Olga DASCAL, Snejana ZADAINOVA

Abstract: *IPRbooks is the first certified electronic library system recommended for use in educational activities of educational institutions. The resource combines licensed educational and scientific literature, magazines, audio publications, video courses, online tests in various fields of study. Using the platform allows you to access the database of the most current books that can not be found in open Internet access.*

Keywords: *electronic library, digital content, electronic books, continuous training of specialists*

Biblioteca Științifică a USARB furnizează servicii și produse informaționale moderne de înaltă calitate tuturor categoriilor de utilizatori pentru o dezvoltare sustenabilă.

Din 15 noiembrie 2018 pe siteul Bibliotecii <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/34-evenimente/541-access-ipr-books>

membrii ai comunității academice USARB au fost invitați să exploateze în cea mai mare măsură serviciile oferite de sistemul electronic pentru biblioteci (EBS) IPR BOOKS <http://www.iprbookshop.ru/> un important furnizor de conținut digital pentru instituții de învățământ superior și biblioteci universitare.

Conținutul IPR BOOKS este actualizat în fiecare lună cu cca 1 000 de e-publicații noi.

În SEB IPR BOOKS pot fi consultate mai bine de 130 000 publicații electronice licențiate (manuale și ghiduri de studiu, monografii, cărți de referință), peste 2 000 de publicații audio

(publicații educaționale, enciclopedii în diverse științe, dicționare, cărți de referință, publicații pentru studierea limbilor străine, literatură în domeniul managementului, marketing, afaceri, psihologie, etc.), editate în ultimii 5 -10 ani la peste 700 de edituri universitare federale, regionale, a instituțiilor de cercetare, al căror conținut respectă cerințele standardelor educaționale ale educației profesionale superioare, secundare și suplimentare.

IPRbooks este un partener al bibliotecii electronice eLibrary.ru - toate publicațiile incluse în IPR BOOKS sunt indexate în Indexul Rusesc de Citare (РИНЦ). În scopul indexării corecte, fiecare înregistrare bibliografică este elaborată de editorii și programatorii Sistemului electronic pentru biblioteci (înregistrarea se face în conformitate cu specificațiile tehnice ale Bibliotecilor Științifice Electronice și standardelor în biblioteconomie, se introduc informații despre fiecare autor, se face o listă de referințe etc.).

Indexarea publicațiilor pe această platformă extinde audiența cititorilor profesioniști și influențează creșterea în continuare a indicatorilor scientometrici. Aceste oportunități permit organizațiilor și autorilor să îmbunătățească performanța Indexului Rusesc de Citare (РИНЦ).

Sistemul electronic IPRbooks fiind unul dintre cei mai mari agregatori de conținut electronic din țară are peste 1 000 000 de membri individuali înregistrați.

IPRbooks, este primul sistem de bibliotecii electronice certificat recomandat pentru utilizarea în activitățile educaționale ale instituțiilor de învățământ.

Baza de date conține informații din toate domeniile majore de cunoaștere: științe naturale, tehnice, sociale și umane, inclusiv economice, ceea ce face posibil ca instituțiile de învățământ cu diferite profiluri să găsească publicații necesare.

Aria domeniilor ce acoperă această sursă este în continuă creștere și acoperă practic toate domeniile de studiu și cercetare USARB.

Catalogul principal include peste 40 000 de ediții licențiate – cursuri universitare, cărți și reviste. Este împărțită în mai mult de 600 de colecții tematice. Colecțiile sunt alcătuite din diverse tipuri de publicații ale diferiților editori și instituții specializate.

IPRbooks contribuie la îmbunătățirea platformei prin utilizarea tehnologiilor IT moderne. Pentru aceasta s-a implementat proiecte de integrare cu diferite resurse externe și software. Majoritatea proiectelor de integrare au fost implementate grație solicitărilor din biblioteci.

EBS IPRbooks le oferă utilizatorilor posibilitatea de a exporta cataloagele platformei în diferite formate. La cererea utilizatorilor a fost creată abilitatea de a încărca cataloagele platformei în format EBSCO A-to-Z.

EBSCO A-to-Z este un instrument bazat pe web dezvoltat de grupul editorial internațional EBSCO Publishing. Serviciul permite utilizatorilor să afle la ce resurse electronice are acces biblioteca dată. Numeroasele posibilități de căutare permit utilizatorilor să găsească rapid și ușor editori,

КОЛЛЕКЦИИ
01 Математика и механика
02 Компьютерные и информационные науки
03 Физика и астрономия
04 Химия
05 Науки о земле
06 Биологические науки
07 Архитектура
08 Техника и технологии строительства
09 Информатика и вычислительная техника
10 Информационная безопасность
11 Электроника, радиотехника и системы связи

reviste, articole, etc. Integrarea catalogului IPRbooks cu EBSCO A-to-Z permite bibliotecii să plaseze catalogul în EBSCO A-to-Z și să ofere utilizatorilor un singur punct de acces la toate resursele electronice subscrise.

Pentru Bibliotecă este foarte important să se cunoască eficiența utilizării acestei surse, ce oferă raport statistic care permite să analizăm date despre utilizarea platformei de către beneficiarii USARB. Alte servicii suplimentare au, de asemenea, o importanță deosebită: modulul de aprovizionare a cărților, exportul înregistrărilor bibliografice.

Rolul resurselor educaționale electronice destinate persoanelor cu dizabilități vizuale este foarte mare. Pe platformă sunt create oportunități pentru astfel de persoane ca ei să obțină acces liber la o serie largă de publicații licențiate și cercetări științifice în diverse ramuri ale științei.

Aplicația mobilă IPRbooks WV-Reader destinată persoanelor cu deficiențe de vedere permite audierea publicațiilor în format audio folosind VoiceOver și Android, precum și căutarea vocală. În IPRbooks Reader, textele sunt plasate într-un format vectorial, nu ca o imagine, ceea ce permite mărirea textului până la 300% fără a pierde calitatea imaginii.

Aplicația mobilă IPRbooks Mobile Reader oferă acces la cataloagele actualizate ale literaturii. Fiecare utilizator al aplicației are un cont personal cu funcția de salvare a informațiilor despre utilizarea aplicației (raftul de bibliotecă, citarea și salvarea citărilor, gestionarea marcajelor). Aplicația Mobile Reader este creată special pentru activitatea utilizatorilor sistemului electronic IPR BOOKS cu scopul lecturării publicațiilor disponibile online și offline de pe platforma Android.

Platforma IPR Books contribuie la formarea continuă a specialiștilor din mai multe domenii. Pe portal este furnizată o gamă largă de soluții care permit învățarea continuă și îmbunătățirea performanțelor profesionale a

Вывод результатов

Всего зарегистрировано персональных учетных записей для данной организации: 41
В том числе: студентов: 5, аспирантов: 0, преподавателей: 24, других пользователей: 12

1 2 Следующая Последняя

ФИО	Email (login) Количество авторизаций	Курс	Дата регистрации	Тип пользователя	Последняя авторизация
ДАСКОЛ ОЛЬГА ГРИГОРЬЕВНА	dascol.olya@gmail.ru Количество авторизаций: 23	0	15.11.2018	неопределенный	20.02.2019
Гайдарчук Юлия Игоревна	lyulya_gaidarshchuk@gmail.ru Количество авторизаций: 5	2	02.09.2017	студент	14.09.2017
Брачук Евдочья Евгеньевна	brafuc@gmail.ru Количество авторизаций: 2	0	30.06.2018	преподаватель	30.06.2018
Басенко Ирина	ibaiba@rambler.ru Количество авторизаций: 1	0	15.11.2018	преподаватель	не определено
Сидорова Ирина	irerogin@gmail.com Количество авторизаций: 1	0	11.12.2018	преподаватель	не определено

cercetătorilor, studenților și bibliotecarilor. Se oferă instruire și materiale educaționale suplimentare.

Temele propuse pentru cursuri, webinare sau training-uri vizează unele dintre domeniile esențiale ale activității IPR Books.

18	19	20	21	22
Вебинар по РЭБ: Методы работы с учебными пособиями "Понимание в мастерской программы" Ведущая: Т. В. Васильева 11:00-12:00 (мск) РЕГИСТРАЦИЯ	Презентационный онлайн образовательный ресурс (ООР) для учебных заведений на платформе ЭБС ИРР BOOKS 11:00-12:00 (мск) РЕГИСТРАЦИЯ	Новые возможности ЭБС ИРР BOOKS для учреждений среднего профессионального образования 11:00-12:00 (мск) РЕГИСТРАЦИЯ	Ежедневный обучающий вебинар "Эффективность ЭБС ИРР BOOKS" для новых пользователей 11:00-12:00 (мск) РЕГИСТРАЦИЯ	Эффективные решения Группы ИРР MEDIA для цифрового образования. Опыт 2018 по результатам 2019 11:00-12:00 (мск) РЕГИСТРАЦИЯ
23	24	25	26	27
	Вебинар для преподавателей: Как эффективно оформить рабочую программу дисциплины? Новый модуль РЭБ в ЭБС ИРР BOOKS 11:00-12:00 (мск) РЕГИСТРАЦИЯ	Вебинар для сотрудников: Вебинар тематический: Новый модуль РЭБ в ЭБС ИРР BOOKS - оперативный сервис актуализации рабочих программ дисциплин курса 11:00-12:00 (мск) РЕГИСТРАЦИЯ	Ежедневный обучающий вебинар "Эффективность ЭБС ИРР BOOKS" 11:00-12:00 (мск) РЕГИСТРАЦИЯ	Новые возможности ЭБС ИРР BOOKS 11:00-12:00 (мск) РЕГИСТРАЦИЯ

Avantajele IPRbooks:

- 🌐 mobilitate, ce permite de a lucra oriunde și oricând având acces la internet;
- 🌐 varietatea diverselor dispozitive pentru lecturarea publicațiilor (computere, tablete, telefoane mobile etc.);
- 🌐 actualizarea zilnică;
- 🌐 diversitatea serviciilor specializate pentru utilizatori cu nevoi speciale;
- 🌐 comoditatea căutării și filtrării publicațiilor;
- 🌐 funcționalitate avansată;
- 🌐 servicii moderne și convenabile pentru utilizatori;
- 🌐 adaptabilitate ridicată a sistemului.

Concluzii:

Sistemele electronice de bibliotecă de tip IPR Books realizează unele funcții specifice:

- oferă studenților acces la resursele educaționale electronice moderne care respectă dreptul de autor;
- prezintă o bază licențiată a literaturii educaționale într-un singur spațiu educațional;
- crește eficiența utilizării fondurilor alocate pentru achiziționarea conținuturilor electronice;
- permite publicarea documentelor în format electronic pe platforma IPR Books, cu indexarea lor ulterioară în Indexul Rusesc de Citare;
- atribuirea identificatorilor DOI publicațiilor electronice indexate pe platform;
- oferă formarea profesională continuă pentru studenți, cadre didactice, profesori.

IPRbooks - este o resursă modernă, ce oferă acces la publicațiile educaționale și științifice necesare pentru învățare și organizarea procesului educațional de calitate în USARB.

Referințe bibliografice:

1. *IPRbooks для студентов* [online] [citat 21.02.2019]. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=9LxmAifj8Al&t=53s>
2. ВОРОПАЕВ, А. Н., ЗЯТИЦКИЙ, С. Ф., ЛЕОНТЬЕВ, К. Б., ТОПОРКОВ, М. А. *Электронно-библиотечные системы России: Отраслевой доклад* [online]. М. : Федеральное агентство по печати и массовым коммуникациям, М. 2012. 65 р. [citat 21.02.2019]. ISBN 978-5-904427-25-2. Disponibil: http://lib.sut.ru/jirbis2_spbgut/images/docs/2012.pdf
3. *Электронно-библиотечная система IPRbooks*. [online] [citat 21.02.2019]. Disponibil: <http://www.iprbookshop.ru/>

CZU 027.7(478):004.9

**FACILITĂȚILE PLATFORMEI RESEARCH4LIFE
PENTRU FORMAREA CONTINUĂ A BIBLIOTECARULUI LA DISTANȚĂ**

RESEARCH4LIFE PROGRAMMES FACILITIES FOR DISTANCE LEARNING
FOR CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF LIBRARIAN

Angela HĂBĂȘESCU, Olga DASCAL

Abstract: *This article presents the benefits of the Research4Life programmes that provide information coverage on various scientific fields : health, agriculture, environment, applied sciences and legal information. Research4Life five programmes (Research4Life is the collective name for the five programmes) provides training and educational materials in French and English languages. Several on-line courses were promoted between 2018 and 2019, attended by more than 1, 500 audiences/attendees from around 100 countries, including the SLUSARB librarians.*

Keywords: *databases, Research4Life programmes, AGORA, online courses, distance learning*

Conceptul *Educația pe tot parcursul vieții* a devenit un obiectiv major al sistemelor educative din întreaga lume. Un rol important îi aparține învățământului la distanță - procesului educațional caracterizat prin programe de pregătire ale căror componente sunt: utilizarea de resurse specifice învățământului informatizat, sisteme de comunicare la distanță, sistem tutorial, precum și autoinstruirea și autoevaluarea.

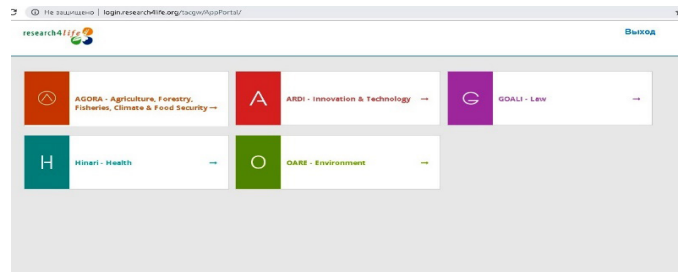
Învățământul la distanță este o formă flexibilă de învățământ care oferă cursanților posibilitatea de a-și administra propriul proces de învățare în program convenabil. Dezvoltarea exponențială cunoscută de tehnologia informației și comunicațiilor în ultimii ani a condus la înregistrarea unei adevărate revoluții în domeniul instruirii asistate de calculator. Astfel, practica educațională a fost completată cu metode moderne de predare-învățare-evaluare, metode specifice societății informaționale.

Biblioteca Științifică USARB contribuie la dezvoltarea învățământului universitar prin satisfacerea deplină a necesităților informaționale complexe ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor categorii de utilizatori, oferind acces la o paletă variată de resurse științifice online, facilitând astfel și la învățarea la distanță. De pe pagina Web a instituției (<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/baze-de-date>) este oferită posibilitatea accesării unui număr esențial de baze de date naționale și internaționale, importante resurse electronice de informare pentru utilizatori – 107 baze de date științifice, care propun pentru consultare peste 75 000 publicații periodice online și cca 1 milion de e-book.

Un loc impunător le ocupă bazele de date abonate prin intermediul consorțiului REM (Resurse electronice pentru Moldova), printre care se numără și cele de pe platforma *Research4Life* <https://www.research4life.org/> - denumirea colectivă a cinci surse electronice, care necesită o înregistrare separată.

Programele *Research4Life* sunt un parteneriat public-privat între Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), Universitățile Cornell și Yale, Asociația Internațională de Științe și Editura

medicală. Scopul principal al *Research4Life* este de a ajuta la atingerea celor opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului ONU, reducerea decalajului de cunoștințe științifice între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare. Platforma este destinată pentru mai mult de 100 de țări cu venituri mici sau în curs de dezvoltare, cum este Republica Moldova. Din 2002, cele patru programe - Hinari (Cercetare în domeniul sănătății), AGORA (Cercetarea în domeniul agriculturii), OARE (Cercetarea în domeniul mediului) și ARDI (Cercetarea, privind dezvoltarea și inovarea) - au oferit cercetătorilor din întreaga lume acces online gratuit sau la un preț scăzut la reviste și cărți din diferite domenii. În anul 2018 pe platformă este lansată și baza de date GOALI - accesul global online la servicii juridice.

În prezent *Research4Life* oferă acces la circa **92 700** de cărți și publicații periodice: reviste academice revizuite, buletine de informații și ziare. Conținutul electronic al acestor surse oferă șansa publicațiilor de a avea un auditoriu mult mai larg.

Oportunitățile oferite de platforma *Research4Life*:

- Descărcarea sau tipărirea până la 15% dintr-o revistă sau carte,
- Folosirea materialelor cu scopuri educaționale,
- Copierea materialelor numai pentru membrii instituției înregistrate.

Platforma *Research4Life* contribuie la formarea continuă a specialiștilor

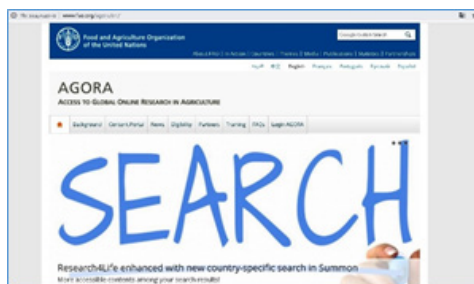
din mai multe domenii. Pe portal sunt disponibile în compartimentul de formare linkuri către materialele cursurilor de instruire online pentru cele cinci programe - o metodă eficientă a învățământului la distanță. Este furnizată o gamă largă de soluții care permit învățarea continuă și îmbunătățirea performanțelor profesionale. Toate programele oferă instruire personalizată și materiale educaționale suplimentare disponibile pe pagina de pornire a platformei. Resursele sunt disponibile numai în limba engleză. Temele propuse pentru

cursuri, webinare sau training-uri vizează unele dintre domeniile esențiale ale activității Organizației pentru Alimentație și Agricultură (FAO) a Organizației Națiunilor Unite. Această listă este în mod constant revizuită și actualizată pentru a prezenta noi teme și subiecte. Conținutul portalului de formare este destinat bibliotecarilor, specialiștilor în domeniul IT, oamenilor de știință, cercetătorilor, cadrelor didactice și studenților.

Grație accesului la portaluri și baze de date, oferit de BȘ USARB, am avut posibilitatea să participăm la mai multe cursuri online promovate de Research4Life.

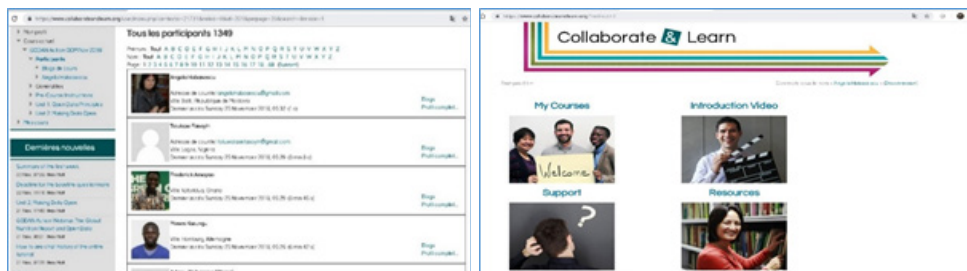
Organizația pentru Alimentație și Agricultură (FAO) a Organizației Națiunilor Unite (ONU) (<http://www.fao.org/home/en/>), în colaborare cu RUFORUM (Research4Life) (<https://www.research4life.org/>) a anunțat în septembrie 2018 cursurile online „AGORA Online Course : Fundamentals of Information Literacy and Access to Global On-line Research in Agriculture = Fundamentele alfabetizării informaționale și accesului la cercetarea online în agricultură (AGORA)” (<http://aims.fao.org/online-courses/agora>) cu scopul de a spori cercetarea agricolă în țările în curs de dezvoltare prin susținerea accesului la literatura de specialitate din domeniile: agricultură, alimentație, știința mediului și științele sociale conexe.

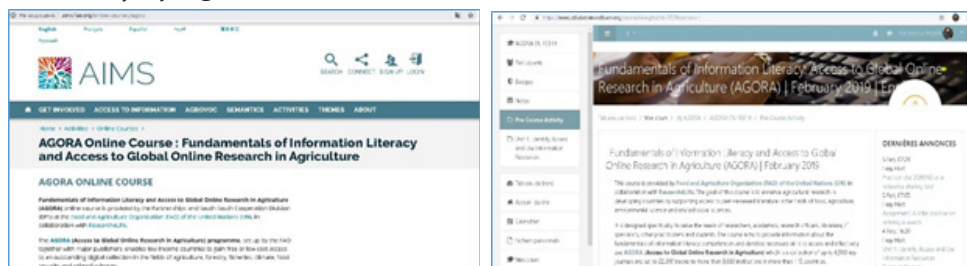
Cursurile au fost promovate în limbile engleză, franceză și spaniolă.

De aceste cursuri au beneficiat peste 1200 de audienți (cercetători, cadre universitare, bibliotecari, specialiști din domeniul IT, alte categorii de practicieni și studenți), din peste 100 de țări eligibile pentru programele Research4Life, din grupurile A și B (țările din grupa A au acces gratuit la AGORA, instituțiile din țările grupului B trebuie să plătească 1500 USD pe an pentru a accesa colecțiile Research4Life).

La varianta franceză a cursurilor „*Bases de la maîtrise de l'information et de l'accès à la recherche mondiale en ligne sur l'agriculture (AGORA)*” s-au înregistrat circa 320 de participanți din 35 de țări. Ca moderatori și consultanți au fost doamnele Imma Subirats, Roma, Italia, Alice Van der Elstraeten, Panama, și Kristin Kolshus din Ghana, specialiști în managementul informațiilor în echipa AGORA al ONU pentru Alimentație și Agricultură. În acest curs toate programele de pe platforma Research4Life au fost prezentate succint, obiectul unei analize în detalii fiind AGORA.

Ediția a doua a acestui curs a urmat în perioada 4-15 februarie 2019. De data aceasta noi ne-am înregistrat la varianta engleză a cursurilor „*Fundamentals of Information Literacy and Access to Global Online Research in Agriculture*” (<http://aims.fao.org/online-course/agora>). La acest curs s-au înregistrat peste 960 de audienți din circa 60 de țări. Participanții la curs au fost ghidați și sprijiniți de facilitatorii Ilkay Holt, Londra, Regatul Unit și Thembanani Malapela, Italia, specialiști în managementul informațiilor în echipa AGORA al ONU pentru Alimentație și Agricultură.

Cursul a fost format din două module și șase lecții:

- Modulul 1: Identificarea, accesul și utilizarea resurselor informaționale.

Cursanții au studiat în acest modul elementele de bază ale alfabetizării informaționale, inclusiv identificarea surselor de informare (primare, secundare și terțiare) și evaluarea lor, dezvoltarea strategiilor de cercetare și familiarizarea cu tehnicile de cercetare. El a fost structurat în trei lecții: identificarea surselor de

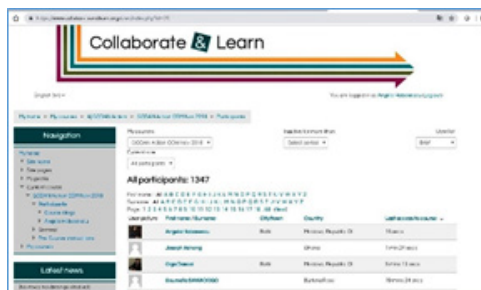
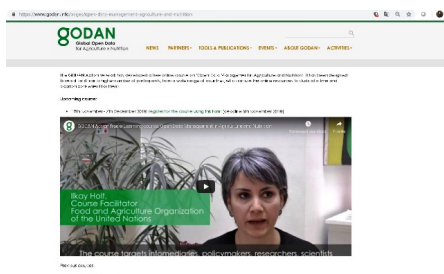
informare, utilizarea lor, citarea și alcătuirea corectă a referințelor.

- Modulul 2: Accesul la cercetarea online la nivel mondial în agricultură (AGORA).

În acest modul a fost oferită o analiză în detalii a conținutului programului AGORA, a criteriilor de eligibilitate, a modului de abonare și a resurselor educaționale oferite.

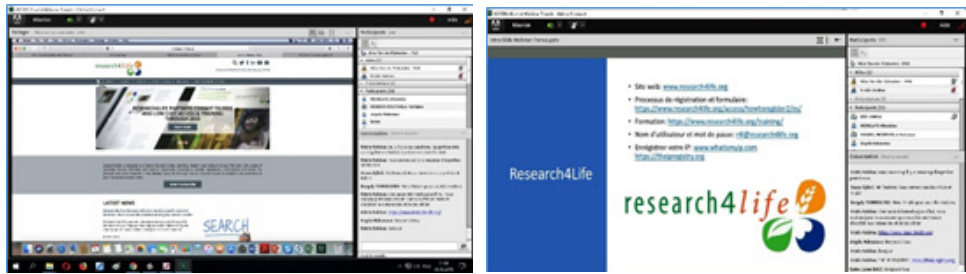
Fiecare cursant a avut posibilitatea de a se înregistra și crea profil personal pe platforma pentru studii „Collaborate&Learn” (<https://www.collaborateandlearn.org/?redirect=0>), gestionată de FAO, primind prin e-mail parola. Participanții au remarcat demersul științific obiectiv și riguros al bazei de date AGORA și a platformei Research4Life. A fost o deschidere spre informare, spre schimbare și formare continuă pe tot parcursul vieții, aceste proprietăți reprezentând cerințele dezvoltării societății de azi - cea a cunoașterii.

În perioada 19 noiembrie – 9 decembrie 2018 au fost lansate pe platforma Research4Life cursurile „GODAN Action online course on Open Data Management in Agriculture, Nutrition and Land = GODAN Action Online pentru gestionarea datelor deschise în Agricultură, Nutriție și Teren” (<https://www.godan.info/pages/open-data-management-agriculture-and-nutrition>), promovat de către [rețeaua GODAN Action](#). Numărul persoanelor care au beneficiat de acest curs a fost și mai impunător: circa 1349 de cercetători, cadre universitare, bibliotecari și studenți, din peste 92 țări.

Facilitatorii cursului: Ilkay Holt și Imma Subirats, Alan Stanley, Regatul Unit. Aceste lecții au vizat consolidarea capacității producătorilor de date și a consumatorilor de date de a gestiona și utiliza datele deschise în agricultură și nutriție, având scopul de a crește gradul de conștientizare a diferitor tipuri de formate și utilizări de date și de a evidenția cât de important este ca datele să fie fiabile, accesibile și transparente.

De fiecare dată, în timpul cursurilor, audienții au studiat materialele educaționale oferite de pe platforma Collaborate&Learn (ghiduri, lecții, tutoriale și videoclipuri), au participat la discuții în chat-uri la orele stabilite în orar. Lecțiile cursului au fost disponibile în format pdf, puteau fi ușor descărcate și citite offline în timpul potrivit, oricând și oriunde. Tot pe platformă putea fi consultat un calendar, elaborat de formatori, care informa participanții la cursuri cu privire la datele și evenimentele importante legate de formare, cum ar fi evaluări, tutoriale, lansarea noilor module etc.

Cursurile au fost finalizate cu susținerea examenului - o evaluare online a cunoștințelor obținute. Audienții care au luat o notă mai mare de șase, au intrat în posesia certificatelor de participare cu indicația punctajului obținut la evaluarea finală.

Participarea bibliotecarilor la programele de formare continuă este determinată de nevoia de a dobândi noi competențe profesionale și de dorința de a dezvolta competențe utile în plan profesional. Aceasta permite bibliotecarilor să-și asigure un anumit succes în activitatea profesională. Participarea la programele de formare continuă va asigura în primul rând un plus de profesionalism și un suport util în exercitarea profesiei.

Referințe bibliografice:

1. *Access to Research in the Developing World. Research4Life* [online] [citat 10.11.2018]. Disponibil: <http://www.research4life.org/>
2. *AGORA. Access to Global Online Research in Agriculture* [online] [citat 04.02.2019]. Disponibil: <http://www.fao.org/agora/en/>
3. *AGORA Online Course : Fundamentals of Information Literacy and Access to Global Online Research in Agriculture* [online] [citat 05.11.2018]. Disponibil: <http://aims.fao.org/online-courses/agora>
4. *AGORA Online Course : GODAN Action online course on Open Data Management in Agriculture, Nutrition and Land* [online] [citat 10.11.2018]. Disponibil: <https://www.godan.info/pages/open-data-management-agriculture-and-nutrition;>
5. *Biblioteca Științifică USARB. Web site* [online] [citat 15.01.2019]. Disponibil: <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/baze-de-date>

OPORTUNITĂȚI EDUCAȚIONALE ALE PORTALULUI OPENEDITION

EDUCATIONAL OPPORTUNITIES OF THE OPENEDITION PORTAL

Tatiana POGREBNEAC

Abstract: *The Open Edition Portal is dedicated to promoting research by publishing tens of thousands of open access scientific papers, respecting the economic equilibrium of publications. It includes four platforms for publications in the humanities and social sciences: OpenEdition Journals, OpenEdition Books, Hypothèses (scientific blogs) and Calenda (an online and open access calendar for the humanities and social sciences, available in several languages, contains announcements about international academic events).*

Keywords: *portal, open access, electronic edition, electronic science libraries, human and social sciences*

OpenEdition este un portal de resurse electronice din domeniul științelor umaniste și sociale cu acces liber oferit de Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți în cadrul Consorțiului Resurse Electronice pentru Moldova (REM) (perioada de accesare nelimitată).

Infrastructură națională de cercetare din 2016, OpenEdition este dezvoltată de Centrul OpenEdition, Serviciu de cercetare pentru Publicarea Electronică Deschisă (Cléo - UMS 3287), operat de CNRS, Universitatea din Aix-Marseille, EHESS și Universitatea din Avignon și Pays de Vaucluse din Franța. Portalul OpenEdition are misiunile de:

- promovare a edițiilor electronice în acces liber;
- promovare a rezultatelor științifice, inovațiilor și a metodelor noi de cercetare;
- construire a unei biblioteci internaționale pentru științele umaniste digitale.

OpenEdition este o infrastructură editorială electronică care oferă informații la științe umaniste și sociale. Portalul se prezintă ca un spațiu dedicat valorizării cercetării, publicând zeci de mii de documente științifice cu acces liber, respectând echilibrul economic al publicațiilor.

Este de anvergură internațională și include patru platforme de publicații din domeniul științelor umaniste și sociale: OpenEdition Journals (reviste), OpenEdition Books (cărți), Hypothèses (bloguri științifice) și Calenda (anunțuri despre desfășurarea evenimentelor academice internaționale).

OpenEdition Journals este o platformă pentru reviste cu articole la științele umaniste și sociale. Fondată în 1999 sub numele *Revue.org*, aceasta oferă peste 550 de publicații online sau 150.000 de articole, dintre care 95% sunt în acces deschis.

Platforma dată sprijină adoptarea accesului deschis la informație. Revistele sunt publicate paralel în format tipărit și electronic, unele doar în format electronic și sunt controlate, analizate din punct de vedere științific, punându-se accent și pe calitatea contribuțiilor pu-

blicate.

Disciplinele oferite de platforma dată sunt binevenite tuturor care doresc să facă cunoștință cu: Arte și științe umanistice (164 articole), Științe ale educației (31 articole), Studii de mediu și geografice (52 articole), Istorie și arheologie (155 articole), Științe politice și administrare publică (46 articole), Psihologie (8 articole), Economie (24 articole), Drept (13 articole), Literatură (92 articole), Management și administrare (16 articole).

Tematica disciplinelor este variată din punct de vedere a domeniilor de cunoaștere : sociologie, religie, limbi, educație, economie, politică a continentelor: Africa, America, Asia, Europa și Oceania. Informația prezentată de portal este accesibilă, în mare parte, vorbitorilor de engleză, germană, franceză, spaniolă, italiană, rusă, poloneză, turcă etc.

OpenEdition Books este o platformă cu cărți electronice, în acces deschis, în mai multe limbi (rusă, engleză, franceză, spaniolă, germană, turcă etc.) în număr de peste 6 900 (numărul se schimbă în fiecare zi) de la 90 de edituri din domeniile: Arte (1 689 cărți); Științe ale educației (170 cărți); Geografie, ecologie, mediul ambiant (534 cărți), Istorie și arheologie (2 097 cărți), Științele comunicării și biblioteconomie (178 cărți). Cărțile în cauză sunt accesibile și pe spațiul electronic al fiecărei edituri în parte. Mai mult de jumătate din ele sunt în format HTML, sunt recenzate, imprimabile și „încapsulate” pe site-uri externe.

Hypotheses – o platformă fondată în 2009, care adună câteva mii de bloguri din toate ramurile științelor umaniste și sociale. Textele în acces deschis sunt adresate nu numai specialiștilor în domeniu, dar și publicului larg de utilizatori.

Zilnic, numărul de bloguri se reînnoiește. Hypotheses găzduiește diverse tipuri

de bloguri: blogul cercetătorului, blogul de studii, blogul de însemnări cotidiene, blogul profesional etc. Platforma este organizată în subdiviziuni lingvistice care corespund comunităților blogherilor vorbitori de limbă franceză, germană și spaniolă. Zilnic platforma înregistrează peste un milion de vizit.

Calenda – un calendar care prezintă informații despre desfășurarea evenimentelor academice cu tematica științelor umaniste și sociale, utile, în special, profesorilor și cercetătorilor în domeniu. A fost înființat în 2000, Calenda oferă feed-uri pe categorii, peste 10 000 de anunțuri despre evenimente științifice în limbile franceză, engleză, portugheză, germană, italiană, spaniolă etc.

Calenda publică anunțuri, în mod prioritar, despre manifestări științifice, programe de studiu și seminare, propuneri pentru ocuparea locurilor de muncă și cercetare, cereri de oferte și apeluri, contribuții pentru simpozioane, colocvii, orare de studiu, tematicile revistelor noi.

Platforma OpenEdition furnizează statistici pe server prin intermediul instrumentului de analiză AWstats. Aceste statistici pot fi consultate la adresa: <http://www.openedition.org/statistiques>.

Utilizând aceste instrumente în acces deschis, toți utilizatorii (echipe editoriale, autori și parteneri) pot fi la curent cu numărul vizitelor pe site și pot identifica mai bine interesele utilizatorilor. Statisticile au fost arhivate începând cu 2006 prin intermediul unor indicatori ce oferă posibilitatea de a fi la curent cu modificările traficului site-ului, modurile de utilizare de către utilizatori, tipurile

de utilizatori etc.

Obiectivul principal al portalului Open Edition este de a crea un spațiu de comunicare științifică deschisă în jurul publicațiilor prezentate pentru cercetători și pentru publicul larg de utilizatori.

Referințe bibliografice:

1. *OpenEdition Books* [online] [citată 21 ian. 2018]. Disponibil: <https://books.openedition.org/>
2. *OpenEdition Journals* [online] [citată 16 febr. 2019]. Disponibil: <https://journals.openedition.org/>
3. *Hypotheses*. Carnet de recherches [online] [citată 21 febr. 2019]. Disponibil: <https://hypotheses.org/>
4. *Calenda*. The calendar for the humanities and social sciences [online] [citată 18 mart. 2019]. Disponibil: <https://calenda.org/>

CZU 027.7(478):023.5.088.6

**CONTRIBUȚII PERSONALE ALE ANGAJAȚILOR ÎN DEZVOLTAREA
BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB: ANALIZA ȘI SINTEZA CHESTIONARULUI
DE AUTOEVALUARE**

PERSONAL CONTRIBUTIONS OF EMPLOYEES IN THE DEVELOPMENT OF
THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY: ANALYSIS OF THE SELF-ASSESSMENT
QUESTIONNAIRE

Elena CRISTIAN

Abstract: *The author presents the results of the "My Contribution to Library Work" questionnaire, attended by 32 USARB librarians. The study aimed to evaluate librarians' personal contributions to the development of the Library, increasing the responsibility of librarians for the success of their professional career. Most respondents 31 (96.9%) said they were satisfied with working in the most prestigious library, and 26 (81.3%) said they were considered successful librarians.*

Keywords: *self-assessment, personal contributions, library development, USARB, professional training, prestige and library image*

Scopul de bază al autoevaluării este îmbunătățirea propriei performanțe. Autoevaluarea este o treaptă spre progres, și nu poate exista învățare fără evaluare și autoevaluare. Autoevaluarea este o formă de organizare și apreciere reprezentând expresia unei motivații lăuntrice față de învățare și activitate profesională.

Organizarea și desfășurarea eficientă a activităților în BȘ USARB este asigurată de profesioniști, capabili să facă față cerințelor și așteptărilor comunității universitare / utilizatorilor, să acționeze creativ și în mod flexibil, să fie promotori activi ai principiilor Societății Informației și a Cunoașterii. Pentru a demonstra contribuțiile personale ale bibliotecarilor în dezvoltarea bibliotecii am redactat un chestionar privind „Contribuția mea în activitatea bibliotecii”.

Prezentul Chestionar are drept scop de a evalua contribuțiile personale ale bibliotecarilor în dezvoltarea Bibliotecii Științifice USARB, creșterea responsabilității bibliotecarilor pentru reușita propriei cariere profesionale.

Obiectivele cercetării

- prezentarea contribuțiilor profesionale (personale) ale bibliotecarilor în dezvoltarea bibliotecii;
- motivarea bibliotecarilor pentru dezvoltarea profesională și realizarea maximă a potențialului intelectual, inovațional și creativ;
- de a aduna cât mai multe informații care să permită o apreciere cât mai obiectivă a gradului de satisfacție a bibliotecarilor care se implică în activitatea bibliotecii;
- sporirea imaginii bibliotecii și a bibliotecarului în societate;

- opiniile și propunerile bibliotecarilor vor fi utile pentru a autoevalua personalul BȘ USARB.

Analiza rezultatelor

Chestionarul a fost creat on-line în aplicația Google Drive, cu participarea a 32 (85 %) de bibliotecari din BȘ USARB, dar tabloul deținătorilor categoriilor de calificare apare astfel:

- 19 (51%) dețin categoria de calificare superioară
- 12 (32 %) categoria 1
- 7 (17 %) categoria a-2-a
- 1 bibliotecar nu deține categorii de calificare

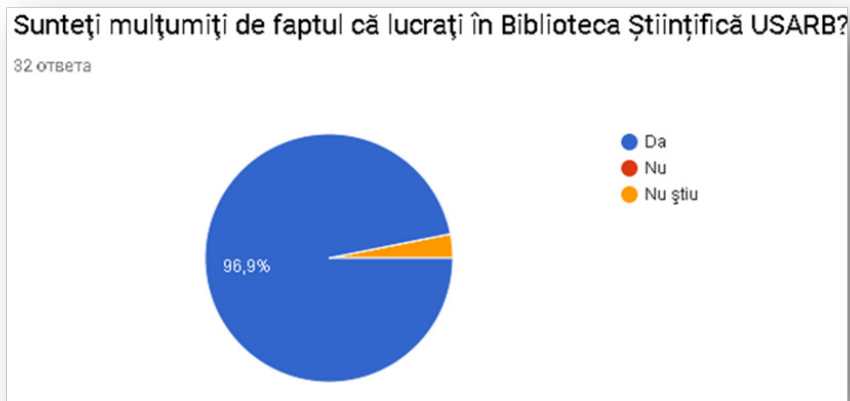
Remarcăm că 97 % din bibliotecarii universitari sunt deținători ai categoriilor de calificare obținută în baza rezultatelor activității profesionale.

Realizarea activităților în bibliotecă sunt îndeplinite de bibliotecari cu vechime în muncă diferită:

- 1 (3,1 %) până la 10 ani
- 9 (28,1%) 10 – 20 de ani
- 22 (68,7%) peste 20 de ani

Chestionarul a inclus 9 întrebări închise, semi-deschise și deschise, 4 întrebări închise cu variante prestabilite de răspuns, 3 întrebări semi-deschise (s-a lasat posibilitatea de a adăuga răspunsuri libere), 2 întrebări deschise, oferind respondenților posibilitatea de a-și exprima liber părerea sau să-și expună opiniile și sugestiile.

1. Majoritatea bibliotecarilor 31 (96,9%) au indicat că sunt mulțumiți de faptul că lucrează în BȘ USARB și numai un bibliotecar nu știe. Bibliotecarii care sunt mulțumiți au dat răspunsuri argumentate.

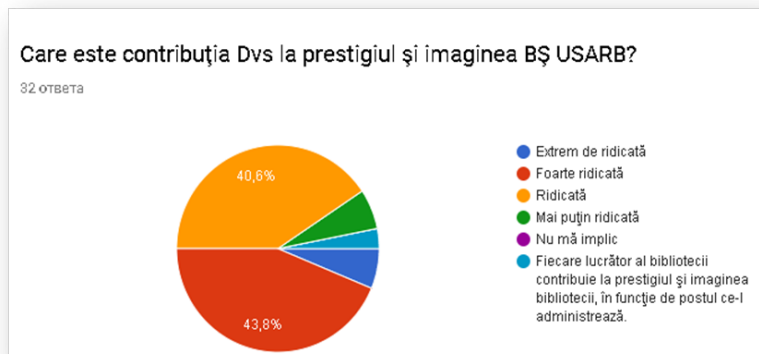
Dintre acestea:

- Este o Bibliotecă modernă, clasată de Guvern la categoria superioară, este Centru Biblioteconomic Departamental, Bibliotecă Depozitară Regională a Băncii Mondiale, are o colecție enciclopedică, încăperi spațioase;
- Bibliotecă de prestigiu, membră a Consorțiului REM (Resurse Electronice pentru Moldova), participantă în Proiectele Naționale

SIBIMOL, Memoria Moldovei;

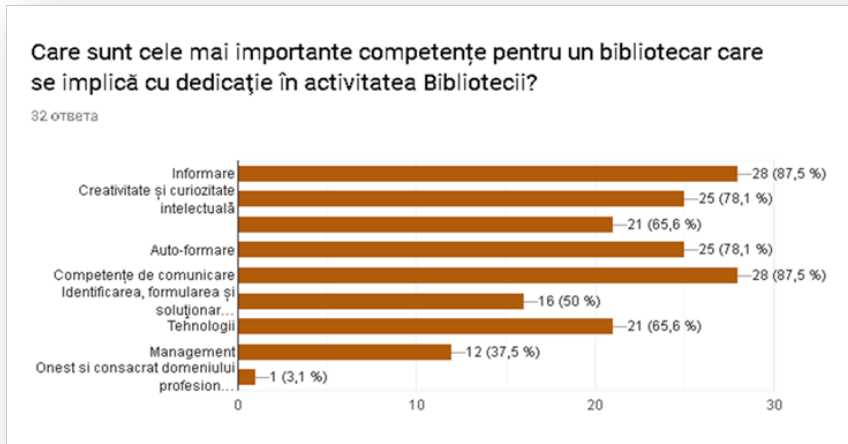
- BŞ USARB - „Regina cărții” în nordul Republicii Moldova;
- Este profesia pe care am ales-o, o profesie nobilă, a fi bibliotecar înseamnă cunoaștere, cultură, simț analitic, creativitate, curiozitate intelectuală, care cere cunoștințe profunde în toate domeniile cunoașterii;
- Biblioteca are un manager profesionist;
- Îmi place ceea ce fac și consider că este cea mai frumoasă profesie;
- Instituție de succes;
- Nici nu îmi închipui cum ar fi dacă aș activa în altă organizație. Aici m-am format ca specialist;
- Asigură accesul la informații și la documentele necesare informării, educației permanente, petrecerii timpului liber și dezvoltării personalității utilizatorilor fără deosebire de statut social ori economic;
- Sunt onorată să lucrez în această instituție, să contribui la evoluția și succesul ei. Prin aportul comun al bibliotecarilor Biblioteca universității bălțene devine tot mai importantă și tot mai vizibilă în mediul universitar și în spațiul biblioteconomic național și internațional;
- Comunicarea cu utilizatorii, promovarea activităților culturale;
- Îmi place biblioteca, lucrezi de mulți ani;
- Biblioteca este locul unde mă simt bine.

2. **Întrebați care este contribuția la prestigiul și imaginea bibliotecii:** 2 (6,3%) acordă calificativul extrem de ridicată, 14 (43,8%) foarte ridicată, 13 (40,6 %) ridicată, 2 (6,3%) mai puțin ridicată, 1 bibliotecar și-a exprimat propria părere (fiecare lucrător al bibliotecii contribuie la prestigiul și imaginea bibliotecii, în funcție de postul ce-l administrează) nici un bibliotecar nu a indicat că nu contribuie la activitatea bibliotecii. Aceste calificative ne arată că bibliotecarii contribuie diferit după funcție, posibilități, cunoștințe, priceperi dobândite, la prestigiul și imaginea bibliotecii în care lucrează. Menționăm că toți bibliotecarii bălțeni își apreciază contribuția personală.

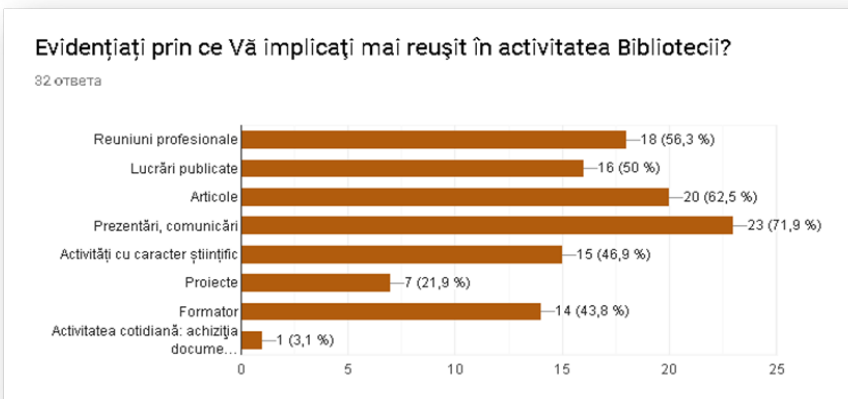

3. **Analiza celor mai importante competențe pentru un bibliotecar care se implică cu dedicație în activitatea Bibliotecii,** ne arată că cei mai mulți, 28 (87,5 %) optează pentru

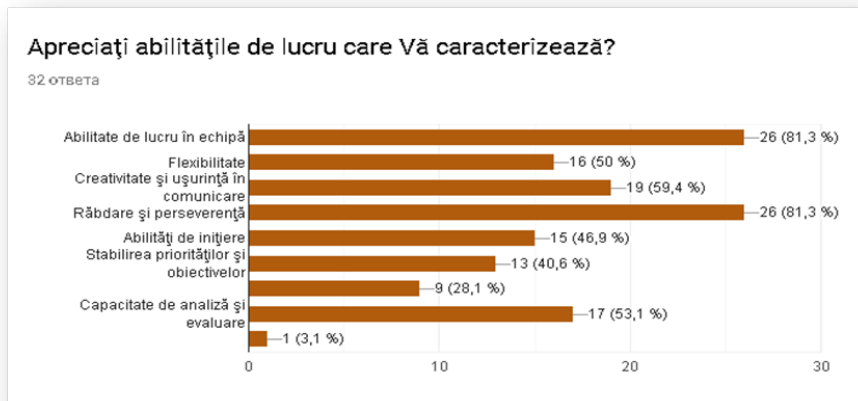
informare și competențe de comunicare, 25 (78,1 %) creativitate și curiozitate, auto-formare, 21 (65,6 %) gândire critică și gândire sistemică, tehnologii, 16 (50 %) identificarea, formularea și soluționarea problemelor, 12 (37,5%) management, 1 bibliotecar își exprimă propria părere (onest și consacrat domeniului profesionist), ceea ce ne duce la concluzia că bibliotecarii prin multiplele activități desfășurate, se implică creativ, intelectual în diversele acțiuni promovate de bibliotecă, remarcăm mai puțin implicarea directă în activitățile de management.

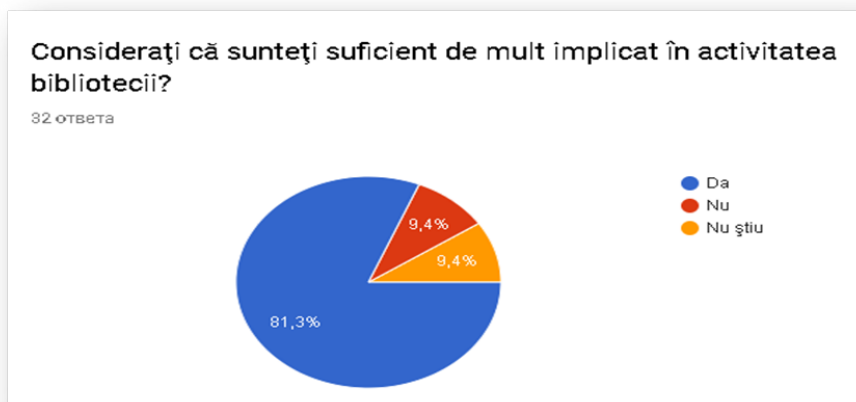
4. Implicarea cea mai reușită a bibliotecarilor în activitatea bibliotecii este evaluată prin: locul I îl ocupă 23 (71,9 %) prezentări, comunicări, urmată de 20 (62,%) articole, 18 (56,3%) reuniuni profesionale 16 (50 %) lucrări publicate, 15 (46,9%) activități cu caracter științific, 14 (43,8 %) formatori, 7 (21,9 %) proiecte, 1 bibliotecar completează cu opțiunea (activitatea cotidiană). Este bine că a fost menționată și activitatea cotidiană a bibliotecarilor. Constatăm că bibliotecarii s-au referit la diversele contribuții personale în activitatea bibliotecii.

5. **Variate sunt și abilitățile de lucru care îi caracterizează pe bibliotecari:** 26 (81,3 %) indică abilitate de lucru în echipă, răbdare și perseverență, 19 (59,4%) creativitate și ușurință în comunicare, 17 (53,1%) capacitate de analiză și evaluare, 16 (50 %) flexibilitate, 15 (46,9%) abilități de inițiere. 13 (40,6 %) stabilirea priorităților și obiectivelor, 9 (28,1 %) coordonarea activităților complexe, 1 (3,1 %) capacitate de analiză și evaluare. Este evident că bibliotecarii lucrează în echipă cu răbdare și perseverență, manifestă creativitate și ușurință în comunicare, abilități care au fost formate în cadrul diverselor întruniri profesionale organizate pe parcursul anilor. Am constatat că capacitatea de analiză și evaluare a fost indicată de mai puțini bibliotecari.

6. **Întrebați dacă considerați că sunteți suficient de mult implicați în activitatea bibliotecii,** 28 (81,3 %) au afirmat DA, 3 (9,4 %) NU și tot 3 (9,4 %) NU știu.

Cei implicați declară:

- Conferințe, manifestări culturale, lunarul Bibliotecii, elaborarea lucrărilor bibliografice;

- Prezentări de comunicări în cadrul acivităților profesionale;
 - Participarea în activitatea și strategia de dezvoltare continuă a BȘ USARB. Membrul grupului de lucru pentru redactarea noii versiuni a RMF-lui Bibliotecii;
 - Achiziția curentă și retrospectivă a colecției BȘ USARB;
 - Prin participări active la activități educaționale, culturale, științifice, parțial manageriale
 - Particip activ și mă implic în toate activitățile;
 - Completarea și valorificarea colecțiilor, prezentări, lucrări publicate, articole, gestionarea colecțiilor bibliotecii, promovarea documentelor din Colecția de Carte Rară;
 - Implicarea în dezvoltarea, modernizarea, promovarea Bibliotecii pentru a menține buna imagine;
 - Ofer informații bibliografice și întocmesc la cererea utilizatorilor sau potrivit domeniilor de interes liste bibliografice, bibliografii tematice;
 - Asigur satisfacerea unor interese de studiu și informare, a împrumutului interbibliotecar, de publicații;
 - Prin lucru calitativ, activități zilnice, ajutor la nevoie.
7. **La întrebarea considerați că sunteți un bibliotecar de succes,** 26 (81,3 %) afirmă DA sunt bibliotecari de succes, 6 (18,8%) Nu știu, și niciun bibliotecar nu a indicat că nu este de succes.

Facilitarea succesului acestor bibliotecari se manifestă prin:

- Pentru a fi un bibliotecar de succes trebuie să muncești mult, să-ți dezvolti competențe diverse: de lider, manageriale, tehnologice, să fii creativ, sociabil și inventiv, să ai spirit de echipă și să inspire, să accepți provocările și să nu pierzi clipa. Din toate calitățile enumerate mai sus eu parțial le posed și cu timpul am să fac tot posibilul ca să realizez totul la 100 de procente;
- Sunt de succes nu numai prin ceea ce am obținut personal dar anume prin faptul că alături de mine cresc autentice personalități - specialiști valoroși pentru domeniul biblioteconomic. Biblioteca universității bălțene este unica dintre instituțiile de învățământ superior cu cel mai mare număr de bibliotecari la categoria superioară de calificare și cred

- că, unica în care numai 3 persoane nu dețin categorii de calificare;
- Îmi plac toate procesele de lucru, cărțile;
- Nu sunt un simplu angajat, dar încerc să fiu un agent cultural și educațional și zilnic să-mi îmbogățesc cunoștințele profesionale;
- Răspund de calitatea lucrărilor îndeplinite;
- Mă implic activ în promovarea imaginii BȘ USARB prin diverse activități;
- Am obținut categoria de calificare I, mă implic activ în promovarea imaginii BȘ USARB
- Am devenit un profesionist receptiv la nou și fidel;
- Conform CV întrunesc toate cerințele unui bibliotecar de succes;
- Cel mai bun bibliotecar;
- Contribui la creșterea, promovarea imaginii Bibliotecii, centru informațional modern pentru educație și cercetare, Regina Cărții din Nord, prin acțiunile zi de zi, implementarea ideilor inovatoare, deschiderea la nou, schimbare, modernizare, virtualizare;
- Sper, că rolul cultural și social al bibliotecarilor în secolul 21 va fi mai bine apreciat și plătit în viitor;
- Cred, că profesia noastră va fi bine apreciată și plătită în viitor;
- Activitatea mea este apreciată cu distincții: diplome de nivel național, instituțional, mențiuni în rapoartele de activitate ale Bibliotecii;
- Elaborarea și implementarea de noi idei în activitate;
- Idei inovatoare implementate cu succes.

8. **Contribuția deosebită a bibliotecarului la activitatea bibliotecii este vizibilă prin activitățile pe care le realizează în echipă și personal.**

Specificăm cele menționate:

- Bibliotecarul este cel care îndrumă în universul atât de miraculos și fascinant al cărții. Este un îndrumător al culturii cărții, un intelectual foarte informat și dinamic. Bibliotecarul caută metode și soluții să pună în mișcare cartea;
- În toată activitatea mea am reușit, sper, că în cea mai mare măsură, să motivez personalul să-și aprofundeze mereu cunoștințele profesionale pentru a-și onora cu competență funcțiile de post, să se ambiționeze întru crearea noilor servicii și produse pentru utilizatori, să asigure accesul la cele mai valoroase și credibile resurse, fie tipărite, fie electronice. Competență și calitate - spre acestea trebuie să tindă fiecare angajat al Bibliotecii universitare din Bălți;
- Promovarea Bibliotecii în spațiul virtual, fidelitatea și munca cu dedicație, inițierea, preluarea și implementarea experiențelor și bunelor practici în activitate;
- Activitatea de zi cu zi, lucrul cu utilizatorii, lucrul calitativ, promovarea colecțiilor de bibliotecă;
- Corectitudinea catalogării și clasificării resurselor informaționale;
- Contribuții în organizarea „Zilelor informării” în BȘ USARB, elaborarea Indicilor bibliografici, articole științifice, descrierea articolelor;
- Activitatea profesională în diverse servicii BȘ USARB;
- Participări în diverse proiecte naționale și internaționale;

- Valorificarea, promovarea, prezentarea, securitatea Colecției de Documente Rare.
 - Idei inovatoare implementate;
 - Elaborarea, dezvoltarea și implementarea a mai multor aplicații informationale.
 - Cercetare bibliografică, informare;
 - Lucrul cu utilizatorii, servirea calitativă a utilizatorilor.
9. **Bibliotecarii au enumerat și câteva aspecte care ar putea îmbunătăți contribuția personală în evoluția bibliotecii:**
- Formarea continuă, contactul permanent cu cartea și cititorul, care la rândul său se răsfrânge în evoluția personalității bibliotecarului, care se autoperfecționează permanent;
 - Implicarea în activități și Proiecte naționale și internaționale, exigență profesională, verificarea și evaluarea activităților, relaționarea eficientă în avantajul Bibliotecii și bibliotecarilor, extinderea spațiului de promovare a instituției, profesionalismului angajaților, rezultatelor activității lor;
 - Formarea continuă, profesională, autoinstruirea, autoformarea 16 (46,8%) bibliotecari.
 - Implicarea în cercetarea științifică;
 - Creativitate, informare cu privire la noutățile în domeniu, utilizării tehnologiilor informaționale moderne;
 - Eliminarea unor activități depășite de timp;
 - Inițiativă, creativitate, capacitatea de planificare a muncii;
 - Promovarea serviciilor, ofertelor și metodelor inovatoare bazate pe lectură, informare și acces la informații digitale.

Sinteza cercetării

Din analiza chestionarului se poate afirma că bibliotecarii BȘ USARB își aduc o mare contribuție în dezvoltarea Bibliotecii prin competențe, aptitudini, deprinderi, cunoștințe de utilizare a tehnologiei informației și comunicării. Aceste valori ale bibliotecarilor sunt oglindite în performanța Bibliotecii (Bibliotecă Științifică USARB este un centru de asistență infodocumentară a proceselor de instruire și cercetare în cadrul Universității, care facilitează acces la diverse surse de informare și documentare prin crearea condițiilor și instrumentelor adecvate, dezvoltarea serviciilor prin utilizarea tehnologiilor moderne pentru satisfacerea deplină a necesităților informaționale complexe ale studenților, cercetătorilor, cadrelor didactice și altor categorii de utilizatori. Clasată de Guvern la categoria superioară de retribuire a muncii, are statut de Centru Biblioteconomic, Bibliotecă Depozitară Regională a Băncii Mondiale, este membru al Consorțiului REM (Resurse Electronice pentru Moldova), participantă la Proiecte naționale și internaționale. <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/despre-noi/biblioteca-in-timp>.

Managerii superiori și funcționarii ai BȘ USARB au reușit pe tot parcursul evoluției Bibliotecii să formeze adevărați bibliotecari, iubitori de carte, creativi în comunicarea cu utilizatorii, profesioniști în domeniu. Angajații bibliotecii care s-au format profesional pe parcursul anilor sunt mândri că activează la Biblioteca Științifică USARB.

CZU 378.12-057.4:004.9

CERCETĂTORII USARB ÎN CEEOL

USARB Researchers in CEEOL

Lilia ABABII

Abstract: *The changes that take place in the world of information require libraries to expand their activities to take on new roles to support the research area. In order to increase the quality, impact and international visibility, the USARB Scientific Library is looking for new ways and instruments to promote the research results of the Balti universities. The Central and Eastern European Online Library (CEEOL) is an international database providing access to academic and cultural publications in the socio-humanist field of Central and Eastern Europe. It is a database with special features, the only one in the world that advocates and makes content available in the native languages of the Center and Southeastern Europe.*

Keywords: *CEEOL; USARB Scientific Library, databases, indexing, USARB researchers*

Cerințele noi impuse de schimbările care au loc în lumea informației, impun noi concepte, care au drept țintă o tot mai complexă integrare a bibliotecilor în viața comunității pe care o slujesc și pentru care au fost create. Bibliotecile își extind activitățile, ele își asumă noi roluri orientate îndeosebi spre susținerea zonelor de cercetare. Într-o eră devenită din ce în ce mai mult a dezinformării, existența unor surse credibile de informații a devenit mai necesară ca niciodată. În lume există o competiție acerbă pentru cercetare, tot mai multă lume vorbește astăzi despre așa-numita știință participativă. În scopul creșterii calității, a impactului și a vizibilității internaționale, Biblioteca Științifică USARB este în continuă căutare de noi modalități și instrumente de promovare a rezultatelor cercetărilor universitarilor bălțeni.

Central and Eastern European Online Library (CEEOL) este o baza de date internațională care oferă acces la publicații academice și culturale din domeniu socio-umanist din țările Europei Centrale și de Est. Scopul acesteia este de a sprijini editurile culturale și academice și de a pune la dispoziția analiștilor, studenților, profesorilor din întreaga lume materiale valoroase academice și culturale care se concentrează pe temele politice, sociale, istorice, culturale ale Europei Centrale și de Est. Peste 1 030 de editori au încredințat CEEOL reviste și cărți electronice de calitate full text în format PDF. Actualizată zilnic, CEEOL crește cu aproximativ 4.000 de articole de reviste noi în fiecare lună. Este important de subliniat faptul că CEEOL oferă conținut științific și în limba română.

A fost înființată această bază de date în anul 2000 la Frankfurt am Main, Germania, cu intenția de a sprijini editurile culturale și academice din Europa Centrală și de Est.

CEEOL oferă utilizatorilor:

- Conținut specializat - acces la articole full text în format PDF,

- oferite de cele mai importante edituri academice și culturale din Europa Centrală și de Est;
- Conținut indexat - articolele sunt însoțite de informație bibliografică: titlu, autor, editura, anul de ediție, abstract, cuvinte cheie și sumar. Articolele conțin toate tabelele, pozele, graficele din varianta printată;
 - Conținut științific și în limba română - peste 320 titluri de reviste din România și Republica Moldova.

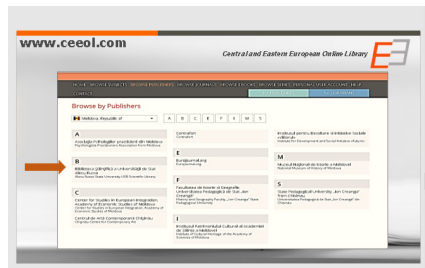
Este o bază de date cu caracteristici speciale, singura în lume care pledează și pune la dispoziție conținut, în limbile native din Centrul și Sud-Estul european - limbi denumite uneori „minore”. Pe această platformă, cititorul accesează articole sau publicații în limbile în care au fost publicate, în română, lituaniană, ungară, croată. Este unica în pledoaria sa împotriva curentului care susține că ești „cineva” doar dacă publici în limba engleză.

CEEOL lucrează în parteneriat cu **Clarivate Analytics**, companie americană independentă înființată în 2016 care gestionează baze de date și sisteme informaționale cum ar fi: Web of Science, Cortellis, Derwent Innovation, Derwent World Patents Index, CompuMark, MarkMonitor, Techstreet, Publons, EndNote. Editorii Web of Science au acces la platforma CEEOL, permițând o mai ușoară analiză, selecție și indexare în CEEOL a revistelor care trezesc interes comunității Web of Science. Clarivate Analytics este lider mondial în analizele și statisticile de încredere care accelerează ritmul inovării.

Important este faptul că CEEOL este recomandă editurilor academice ca partener și platformă de bază în domeniul științelor umaniste și sociale de către ministerele relevante din Polonia, România, Lituania și Bulgaria. Parteneriatul editorial cu CEEOL este gratuit. Articolele pot fi plasate în baza de date CEEOL în acces liber sau în calitate de conținut plătit, aceasta este decizia editorului.

În anul 2017 Biblioteca Științifică USARB a fost înregistrată în baza de date CEEOL www.ceeol.com cu statut de editor fapt ce-i permite să indexeze în această bază reviste științifice, monografii, materiale ale conferințelor publicate de USARB.

CEEOL are o rețea de coordonatori pentru aproape toate țările, iar rolul lor este, pe de-o parte să evalueze noile publicații on-line propuse de editor, iar pe de altă parte să țină contactul zilnic cu ei, să-i sprijine dacă întâmpină probleme cu indexarea. Coordonator de țară și reprezentant al Central and Eastern European Online Library pentru Republica Moldova și România este Iulian Țanea, trainer din România. În aprilie 2017 un grup de bibliotecari USARB, au participat la trainingul **CEEOL: cercetare și modalități de indexare** în cadrul căruia Iulian Țanea a prezentat conținutul bazei de date, modalități de accesare, criterii de căutare, regăsire, filtrarea informației, personalizare și analiza rezultatelor, precum și modalitățile de indexare a publicațiilor.

Publicarea electronică a lucrărilor științifice contribuie la sporirea audienței globale a activităților de cercetare și, de asemenea, la sporirea productivității academice. În ultimii ani, revistele electronice (e-reviste) sunt considerate un mijloc important de menținere a comunicării științifice între cercetători. Biblioteca Științifică USARB a indexat în CEEOL două titluri de reviste **Artă și Educație Artistică** și **Confluente Bibliologice**. Arhiva de reviste cuprinde perioada de publicare 2013-2017, în total 28 numere ce cuprind 283 articole.

În anul 2018 au fost indexate 7 titluri de carte.

Titluri de carte

1. Bălți important centru urban din nordul Moldovei (2016)
2. Colloquia „Bibliothecariorum „Faina Tlehuci” (2016)
3. Conferința internațională „MISISQ: Implicare. Creativitate. Durabilitate” (2018)
4. Manuscrise de Dimitrie Balica comisul (2012)
5. Rolul agriculturii în acordarea serviciilor ecosistemice și sociale (2014)
6. Tradiție și inovare în cercetarea științifică, Vol. 1 (2016)
7. Tradiție și inovare în cercetarea științifică, Vol. 2 (2016)

În urma indexării lucrărilor publicate de USARB în baza de date CEEOL, în jur de 75 cercetători bălțeni se regăses cu lucrări în această bază. Pentru fiecare autor înregistrat în CEEOL baza automat adună în contul acestuia toate lucrările indexate în bază de toți editorii.

Baza de date CEEOL oferă editorilor rapoarte statistice conform contului din care putem afla numărul de descărcări pe o anumită perioadă de timp. Rezultatele sunt împărțite în două grupe, în funcție de tipul de utilizator - Instituții și Utilizatori privați. Astfel în perioada 01.09.2017-31.05.2018 revista *Confluente Bibliologice* a înregistrat 194 descărcări (instituții - 8; utilizator privat - 186), *Artă și Educație Artistică* - 100 descărcări (instituții - 3; utilizator privat - 97).

Report 1 Publisher: Biblioteca Științifică a Universității de Stat Alecu Russo Journal(s): Confluente Bibliologice Period covered by Report: 01/09/2017 to 31/05/2018 Date run: 08/06/2018 Confluente Bibliologice		Report 1 Publisher: Biblioteca Științifică a Universității de Stat Alecu Russo Journal(s): Artă și Educație Artistică Period covered by Report: 01/09/2017 to 31/05/2018 Date run: 08/06/2018 Artă și Educație Artistică																													
Customer type: Institutions <table border="1"> <thead> <tr> <th>Issue</th> <th>Article Title</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-2/2014</td> <td>ПРИКЛОДИ ТИПЪ: ПРО И ЕИ CONTRA: Parteneriat educațional Copil - Familie - Comunicarea în bibliotecă</td> </tr> <tr> <td>3-4/2014</td> <td>Concetarea științifică - oglindă a manager</td> </tr> <tr> <td>3-4/2015</td> <td>Biblioteca „Ovidius” prin comunicarea mu</td> </tr> <tr> <td>3-4/2016</td> <td>O călătorie de reuitat prin România - Serviciul Dezvoltarea colecțiilor - Catalog</td> </tr> </tbody> </table>		Issue	Article Title	1-2/2014	ПРИКЛОДИ ТИПЪ: ПРО И ЕИ CONTRA: Parteneriat educațional Copil - Familie - Comunicarea în bibliotecă	3-4/2014	Concetarea științifică - oglindă a manager	3-4/2015	Biblioteca „Ovidius” prin comunicarea mu	3-4/2016	O călătorie de reuitat prin România - Serviciul Dezvoltarea colecțiilor - Catalog	Customer type: Institutions <table border="1"> <thead> <tr> <th>Issue</th> <th>Article Title</th> <th>Downloads</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2/2014</td> <td>Abandonul școlar ca strategie de evitare a izolații sociale</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2/2015</td> <td>Proiectarea și validarea unui instrument de evaluare a motivației</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Repere estetice în evoluția filmului - portret</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>		Issue	Article Title	Downloads	2/2014	Abandonul școlar ca strategie de evitare a izolații sociale	1	2/2015	Proiectarea și validarea unui instrument de evaluare a motivației	1		Repere estetice în evoluția filmului - portret	1						
Issue	Article Title																														
1-2/2014	ПРИКЛОДИ ТИПЪ: ПРО И ЕИ CONTRA: Parteneriat educațional Copil - Familie - Comunicarea în bibliotecă																														
3-4/2014	Concetarea științifică - oglindă a manager																														
3-4/2015	Biblioteca „Ovidius” prin comunicarea mu																														
3-4/2016	O călătorie de reuitat prin România - Serviciul Dezvoltarea colecțiilor - Catalog																														
Issue	Article Title	Downloads																													
2/2014	Abandonul școlar ca strategie de evitare a izolații sociale	1																													
2/2015	Proiectarea și validarea unui instrument de evaluare a motivației	1																													
	Repere estetice în evoluția filmului - portret	1																													
Customer type: Private Users <table border="1"> <thead> <tr> <th>Issue</th> <th>Article Title</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-2/2013</td> <td>Activitatea științifică a bibliotecarilor - pe Bibliotecari școlari din raionul Soroca în Cronica Basarabiei 1918-1944. O carte. Cunoașterea bibliotecii a sumă se transmite Depozit Legal Universitară - fond intang Educația incluzivă - o șansă egală pent</td> </tr> </tbody> </table>		Issue	Article Title	1-2/2013	Activitatea științifică a bibliotecarilor - pe Bibliotecari școlari din raionul Soroca în Cronica Basarabiei 1918-1944. O carte. Cunoașterea bibliotecii a sumă se transmite Depozit Legal Universitară - fond intang Educația incluzivă - o șansă egală pent	Customer type: Private Users <table border="1"> <thead> <tr> <th>Issue</th> <th>Article Title</th> <th>Downloads</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1/2014</td> <td>Actul artistic: delimitări terminologice și conceptuale cu</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Conceptul și practica predării cunoștințelor muzicale în baza</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Creația populară - sursă a imagologiei unei comunități (studiu</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Formarea culturii profesionale a învățătorului</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Influențe prandeliene în dramaturgia italiană în a doua</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Interpretarea operelor lirice în contextul educației literare</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Organizarea eficientă a bugetului de timp - succesul reușitei</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>		Issue	Article Title	Downloads	1/2014	Actul artistic: delimitări terminologice și conceptuale cu	4		Conceptul și practica predării cunoștințelor muzicale în baza	1		Creația populară - sursă a imagologiei unei comunități (studiu	1		Formarea culturii profesionale a învățătorului	1		Influențe prandeliene în dramaturgia italiană în a doua	1		Interpretarea operelor lirice în contextul educației literare	1		Organizarea eficientă a bugetului de timp - succesul reușitei	1
Issue	Article Title																														
1-2/2013	Activitatea științifică a bibliotecarilor - pe Bibliotecari școlari din raionul Soroca în Cronica Basarabiei 1918-1944. O carte. Cunoașterea bibliotecii a sumă se transmite Depozit Legal Universitară - fond intang Educația incluzivă - o șansă egală pent																														
Issue	Article Title	Downloads																													
1/2014	Actul artistic: delimitări terminologice și conceptuale cu	4																													
	Conceptul și practica predării cunoștințelor muzicale în baza	1																													
	Creația populară - sursă a imagologiei unei comunități (studiu	1																													
	Formarea culturii profesionale a învățătorului	1																													
	Influențe prandeliene în dramaturgia italiană în a doua	1																													
	Interpretarea operelor lirice în contextul educației literare	1																													
	Organizarea eficientă a bugetului de timp - succesul reușitei	1																													

Pentru Instituții, Biblioteci și comunități științifice CEEOL mai oferă:

- acces prin autentificare IP;
- conținut fără restricții DRM;
- nici o limitare de acces;
- nici o limitare a descărcărilor;
- modele flexibile de acces la colecții tematice;
- conținutul full-text al articolelor din reviste și cărților electronice;
- conținuturile CEEOL sunt indexate de către Google Scholar®, Primo®, Summon®, (ProQuest).

În comunitatea oamenilor de știință, fiecare este, pe rând, creator și consumator de informație. Această comunitate își pune singură probleme, cele mai multe țin de calitatea și fiabilitatea descoperirilor științifice. La acest capitol se poate stabili o constantă ezitare a indivizilor care alcătuiesc această comunitate, care balansează între poziția de autor și cea de receptor de informație. De aceea, rolul editorilor este nebanuit de mare, iar interfața dintre cele două categorii trebuie menținută suplă și mobilă. Pentru aceasta, informația și cunoașterea trebuie consolidate cu un terțiu inclus, înțelepciunea.

Referințe bibliografice:

1. *Tratat de biblioteconomie*. Coord., pref. M. REGNEALĂ. București : Ed. ABR, 2017.
Vol.III : Direcții moderne în biblioteconomia contemporană. 582 p. ISBN 978-606-93535-4-7.
2. *Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.)* [on-line] [citât 20 febr. 2019]. Disponibil: <https://www.connections.clio-online.net/project/id/fp-888>

CZU 028:027.7(478)

LECTURA ȘI CALCULATORUL ÎN VIAȚA UTILIZATORILOR USARB

READING AND COMPUTER IN THE LIFE OF USARB USERS

Diana GĂINĂ

Abstract: *The article is devoted to a current issue - the importance of reading in the personal development of young users from the University of Bali. The survey method, the results of which are detailed in the article, was used to specify the reading preferences (traditional format and virtual format). They have demonstrated that USARB's young students, arguing the benefits of both printed and electronic information, use both information resources in a harmonious environment, demonstrating the necessary knowledge and skills to use virtual information tools.*
Key words: *case study, analysis, research, reading, computer, users*

“Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțelesul și filozofia vieții.”
M. Eminescu

Cartea și lectura au fost și trebuie să rămână componente principale ale bibliotecii moderne. Prin carte, lectură, cunoaștere și informație de calitate societatea poate fi schimbată în bine. Tehnologiile moderne sunt foarte importante și pot contribui la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, dar numai în condițiile în care sunt utilizate adecvat. Informatizarea nu reprezintă scopul bibliotecii, iar tehnologiile sunt doar mijloace de realizare a misiunii bibliotecii.

Scopul: determinarea preferințelor de lectură (tradițională sau electronică) a utilizatorilor Bibliotecii Științifice USARB.

Obiectivele:

- analiza rezultatelor obținute în urma promovării sondajului care vor permite să fixăm acțiunile viitoare de schimbări și îmbunătățiri în problema lecturii, să cunoaștem poziția, locul documentelor în asimilarea profesiei, formare personală;
- cunoașterea opiniilor respondenților referitor la avantajele documentului tradițional și celui electronic;
- stabilirea scopului utilizării zi de zi a calculatorului;
- precizarea mijloacelor de provocare a utilizatorilor la lectura atât tradițională, cât și electronică.

Metoda de colectare a datelor:

În vederea acumulării datelor pentru acest studiu a fost utilizată metoda sondajului. Instrumentul de cercetare utilizat

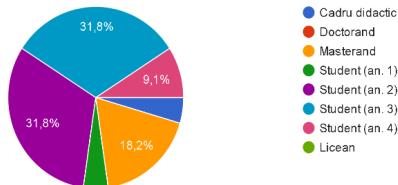

a fost chestionarul scris cu întrebări închise și deschise. Volumul cercetării a fost prevăzut pentru un eșantion de cel puțin 20 de respondenți.

Cercetarea a fost efectuată în format tradițional și on-line, utilizând platforma Google Forms.

În urma colectării chestionarelor completate a urmat prelucrarea statistică pentru fiecare întrebare în parte. Chestionarul a fost completat de 22 de utilizatori, din aceștia:

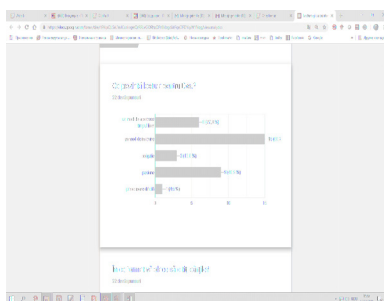
Ocupația
22 de răspunsuri

- Cadrul didactic – 1 (4,5 %)
- Masterand – 4 (18,2 %)
- Studenți – 17
 - Anul I – 1 (4,5 %)
 - Anul II – 7 (31,8 %)
 - Anul III – 7 (31,8 %)
 - Anul IV – 2 (9,1 %)

În dependență de facultăți:

- Facultatea de Litere – 9 (40,9 %)
- Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului – 2 (9,1 %)
- Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte – 9 (40,9 %)
- Facultatea de Drept și Științe Sociale – 2 (9,1 %)

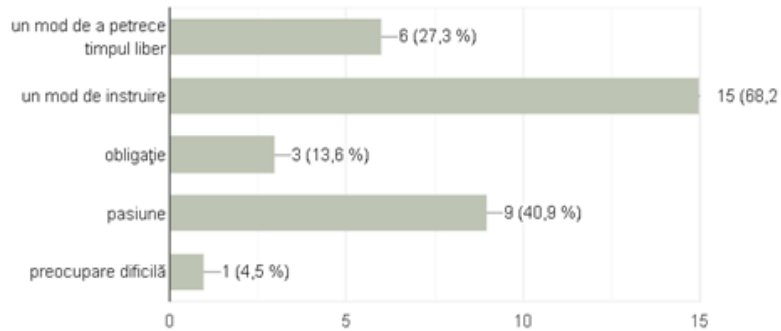

Rezultatele analizate au demonstrat următoarele:

La prima întrebare: **Ce prezintă lectura pentru Dvs.?** cu cinci variante de răspuns, rezultatele au fost următoarele: 68,2 % (15) din subiecți au afirmat că lectura reprezintă pentru ei un mod de instruire, pentru 40,9 % (9) din subiecți - este o pasiune, pentru 27,3 % (6) - este un mod de a petrece timpul liber, 13,6 % (3) au menționat că lectura pentru ei este o obligație, iar pentru un utilizator este preocupare dificilă. Putem afirma că pentru cea mai mare parte din subiecți lectura este un mod de instruire.

Ce prezintă lectura pentru Dvs.?

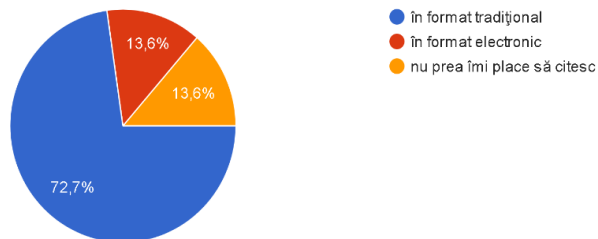
22 de răspunsuri

În ce format vă place să citiți documentele?: 72,7% (16) din utilizatori au afirmat că preferă documente în format tradițional, 13,6% (3) – în format electronic, 13,6% (3) – au răspuns că nu le place să citească. Rezultatele demonstrează că documentul tradițional rămâne a fi prioritar, cel puțin, în instruire și cercetare.

În ce format vă place să citiți cărțile?

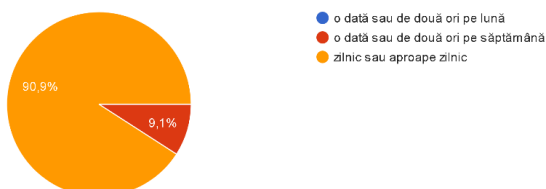
22 de răspunsuri

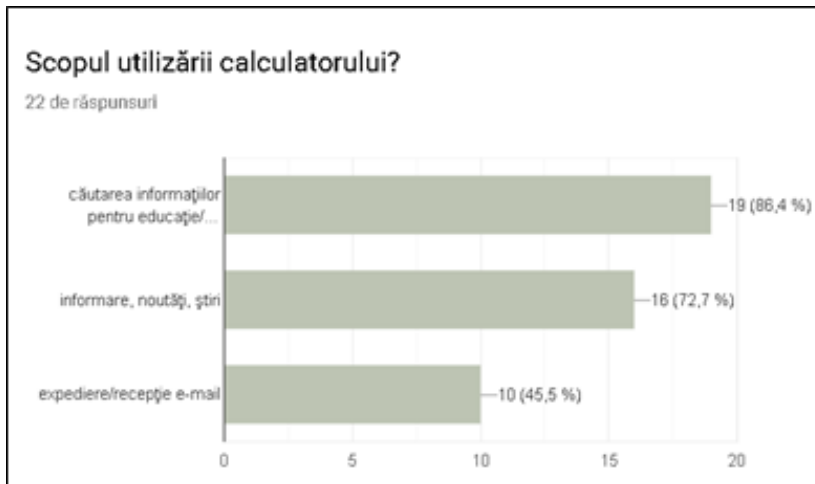
Cât de des folosiți calculatorul? Analizând afirmațiile subiecților am constatat că 90,9% (20) din subiecți utilizează calculatorul zilnic sau aproape zilnic, 9,1% (2) – o dată sau de două ori pe săptămână. Numărului mare de ore petrecute în fața calculatorului de către tineri indică faptul că rețeaua globală le oferă o gamă variată de servicii, aici ei pot comunica, se pot instrui, informa. Datele obținute ne mai demonstrează că utilizatorii dispun de un anumit nivel de pregătire în domeniul tehnologiilor informaționale.

Cât de des folosiți calculatorul?

22 de răspunsuri

Scopul utilizării calculatorului?: 86,4% (19) din respondenți utilizează calculatorul pentru colectarea informațiilor necesare pentru educație/studii/instruire, 72,7% (16) – pentru a se informa de evenimentele zilei și 45,5% (10) – expediere/recepție e-mail. Analiza rezultatelor denotă utilitatea calculatorului prin intermediul cărui poți găsi informația necesară în orice perioadă de timp indiferent unde te afli.

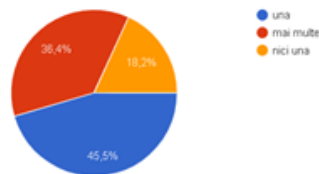

Care este numărul de cărți sau articole citite săptămânal în format tipărit?

Cei mai mulți din participanții la sondaj 45,5% (10) au afirmat că săptămânal citesc câte o carte, 36,4% (8) – citesc mai multe și 18,2% (4) din respondenți nu citesc nici o carte sau nici un articol.

Care este numărul de cărți sau articole citite săptămânal în format tipărit?

22 de răspunsuri

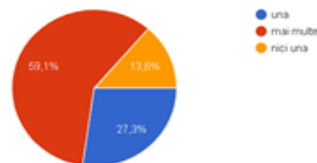

Care este numărul de cărți sau articole citite săptămânal în format electronic?

Cei mai mulți din respondenți (59,1% (13) au afirmat că săptămânal citesc mai multe cărți și articole în format electronic, 27,3% (6) – citesc o carte sau un articol și 13,6% (3) din respondenți nu citesc nimic în format electronic. În urma analizei rezultatelor putem menționa că utilizatorii participanți la sondaj preferă să citească în format electronic așa ca și în format tradițional.

Care este numărul de cărți sau articole citite săptămânal în format electronic?

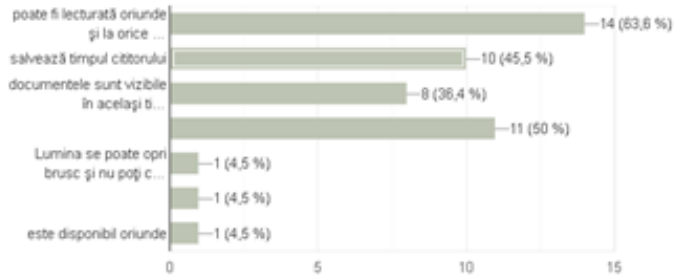
22 de răspunsuri

La întrebarea **Care sunt avantajele documentului electronic**, răspunsurile au fost următoarele: 63,6% (14) au afirmat că poate fi accesat oriunde și la orice oră, 45,5% (10) au răspuns că documentul electronic economisește timpul, 36,4% (8) – documentele sunt vizibile în același timp de către orice utilizator, 50% (11) – documentele sunt accesibile pe orice calculator conectat la Internet și 13,5% (3) au menționat alte avantaje.

Numiți avantajele documentului electronic?

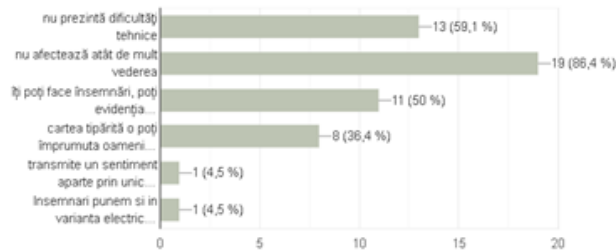
22 de răspunsuri

În continuare subiecții urmau să numească **avantajele documentului tradițional**. Astfel 86,4% (19) au precizat: nu afectează atât de mult vederea, 59,1% (13) – nu prezintă dificultăți tehnice, 50% (11) – îți poți face însemnări, poți evidenția sau sublinia frazele care ți-au plăcut, 36,4% (8) – cartea tipărită o poți împrumuta oamenilor apropiați, de orice vârstă n-ar fi, 9% (2) au numit și alte avantaje.

Numiți avantajele documentului tradițional?

22 de răspunsuri

La întrebarea **Cum credeți va supraviețui cartea tipărită în fața celei electronice**, cei mai mulți din respondenți, și anume, 90,9% (20) au afirmat că cartea tipărită va supraviețui și nu va fi un concurent celei electronice, și numai 9,1% (2) din participanți nu cred că cartea tipărită va rezista în fața celei electronice.

Cum credeți va supraviețui cartea tipărită în fața celei electronice?

22 de răspunsuri

Ne bucură răspunsurile la întrebarea **Considerați că în era calculatorului utilizatorul are nevoie de cărți?** 95,5% (21) au răspuns că utilizatorul întotdeauna va avea nevoie de carte, deoarece ea este cel mai sigur și cel mai bun prieten și numai 4,5% (1) din cei chestionați consideră că în era calculatorului utilizatorul nu mai are nevoie de cărți.

Concluzii

Rezultatele obținute în urma sondajului au demonstrat că cei mai mulți respondenți preferă să citească în format tradițional, dar utilizează frecvent texte în format electronic, căutând și colectând informații necesare pentru educație, studii, instruire. Ei consideră că cartea tipărită va supraviețui în fața celei electronice și utilizatorii întotdeauna vor avea nevoie de cărți, deoarece prin lectura cărții își dezvoltă cunoștințele, își îmbogățesc vocabularul, descoperind exemple demne de urmat.

Cartea reprezintă o lume însuflețită de eroi, care oferă tinerilor posibilitatea de a se transpune în rolul acestora, să trăiască viața lor încă mult timp după ce cartea a fost închisă.

Tentația calculatorului e mare, dar tinerii trebuie să-și consolideze capacitățile educaționale pentru a da undă verde nu doar calculatorului, dar și cărții. Internetul este instrumentul care oferă informații despre tot ce omul dorește să știe, dar nu este cel care înlocuiește plăcerea de a citi o carte, veriga de legătură între generații.

CZU 027.7(478):004

**PROMOVAREA VIRTUALĂ A BIBLIOTECII
ȘI BIBLIOTECARILOR USARB: PREZENTARE
FILME VIDEO, SPOTURI VIDEO, TUTORIALE VIDEO**

VIRTUAL PROMOTION OF THE USARB LIBRARY AND LIBRARIANS:
VIDEO PRESENTATION, VIDEO SPOTS, VIDEO TUTORIALS

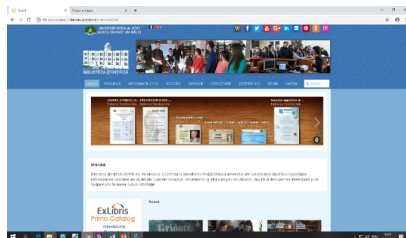
Mihaela STAYER

Abstract: *The article informs about the types of video tutorials, video spots, the ways of accessing some tools available on the USARB Scientific Library website useful for users.*

Keywords: *video tutorials, video clips, information, Open Access, web page, LOOM*

Bibliotecile încearcă să schimbe conceptul informației prin extinderea serviciilor inovaționale, dedicate diverselor categorii de utilizatori.

Promovarea eficientă a bibliotecii, informațiilor, resurselor, serviciilor, evenimentelor, conținuturilor elaborate, este foarte importantă pentru a atrage atenția utilizatorilor și, mai ales, a non utilizatorilor.

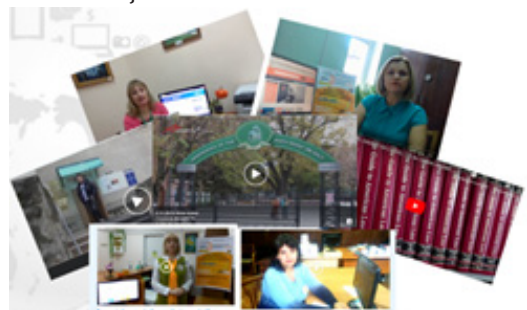
Sit-ul web libruniv.usarb.md este modalitatea modernă de promovare a serviciilor Bibliotecii Științifice USARB.

Biblioteca utilizează diverse metode moderne de promovare a colecțiilor, cele mai solicitate sunt expozițiile tradiționale și electronice, dedicate personalităților jubiliare, tematice, expuse în sălile de lectură, holul Bibliotecii, promovarea prin intermediul paginii web. Expozițiile tematice au rolul de a promova varietatea de colecții științifice care își găsesc locul pe rafturile bibliotecii.

Majoritatea utilizatorilor nu cunosc care sunt principiile de căutare într-o bază de date, catalog electronic, repozitoriu și preferă să le descopere în procesul de căutare. Acest lucru ne permite să vorbim despre necesitatea revizuirii sistemului de asistență informațională a utilizatorului mai ales în cazul unei căutări independente sau de la distanță.

Scopul tutorialelor online este ca utilizatorii de la distanță, accesând pagina web a Bibliotecii Științifice USARB, să cunoască modalitățile de utilizare a platformelor și instrumentelor oferite pentru căutarea și regăsirea informației.

Tutorialele online pot servi drept materiale destinate să ajute la îmbunătățirea abilităților digitale, de operare cu calculatorul și cu diverse

aplicații, supuse unui proces continuu de actualizare.

Sit-ul web este modalitatea modernă de promovare a serviciilor Bibliotecii Științifice USARB. Informarea, prin crearea spoturilor video informative, sporește vizibilitatea USARB.

Pentru o utilizare mai eficientă a resurselor informaționale și informarea utilizatorilor, pe pagina web a Bibliotecii Științifice USARB libruniv.usarb.md sunt disponibile 3 tipuri de videotutoriale, care informează și explică modalitatea de accesare a unor instrumente cum ar fi: Catalogul ExLibris PRIMO, Repozitoriul Instituțional ORA USARB, etc.

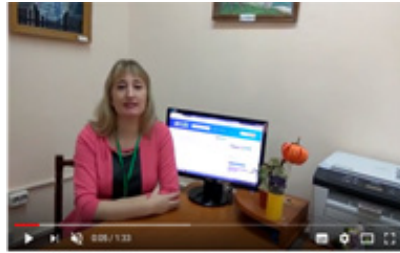
1. *Videotutoriale de utilizare a serviciilor noi*
2. *Expoziții tematice în format video*
3. *Video spoturi informative*

Actualmente, principiile de activitate ale BȘ USARB sunt: Informarea, crearea noilor servicii, operativitatea, ritmicitatea, sporirea vizibilității USARB.

Spoturi video informative, ex:

Indexarea lucrărilor USARB în Repozitoriul European ZENODO, <https://www.youtube.com/watch?v=WW9TVerAblU>

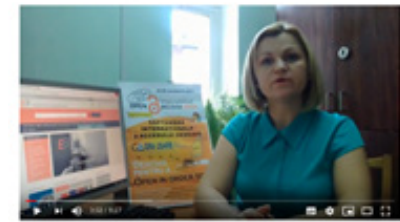
Indexarea lucrărilor USARB în baza de date CEEOL, <https://www.youtube.com/watch?v=4l3iSxJaiWw>

Staver Mihaela. Indexarea lucrărilor USARB în Repozitoriul European ZENODO

Videotutoriale de utilizare a serviciilor

Acționând pagina web a BȘ USARB, utilizatorii au acces la ghiduri și videotutoriale de informare și modalitatea de utilizare, elaborate de către bibliotecarii BȘ USARB: Staver Mihaela, Ababii Lilia, Hăbășescu Angela, Aculova Taisia. Un exemplu de vidotutorial este:

Ababii Lilia. Indexarea lucrărilor USARB în baza de date CEEOL.

Catalogul electronic LibUniv

<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/component/allvideoshare/video/catalogul-electronic-libuniv?Itemid=339>

Catalogul electronic LibUniv pe pl primo.libuniv.md/) – este un catalog partaj Republica Moldova. Acest produs este generat în cadrul proiectului TEMPUS „Modernizarea îmbunătățirea calității studiilor” (2013-2014) despre: cărți, articole, teze, reviste, CD-DVD, și un șir de resurse externe globale: baze de documente în acces deschis etc.

Videotutorial - Catalogul electronic LibUniv

Repozitoriul Instituțional ORA USARB

<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/component/allvideoshare/video/repozitoriul-instituțional-ora-usarb?Itemid=339>

Repozitoriul ORA USARB (<http://dspace.usarb.md:8080/jspui/>) - o arhivă

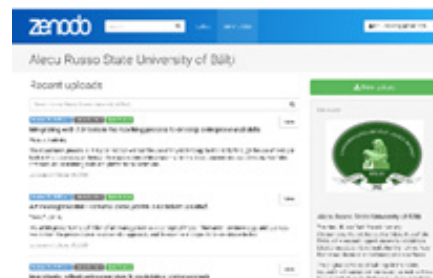
electronică a documentelor științifice, elaborate de către cadrele didactice și bibliotecarii USARB, precum și de alte persoane care au publicat materiale și la alte edituri, dar au transmis USARB-ului dreptul de a le plasa pe internet. Structura arhivei include: Colecția instituțională, Facultățile USARB, Istoria și managementul USARB, Colecția Bibliotecii Științifice. În interior materialele sunt clasate: articole, anale, anuare, conferințe, colocvii, dicționare, monografii, bibliografii, multimedia, publicații didactice, publicații periodice, publicații metodice, teze de Polishing pixels. Scopul: promovarea imaginii și vizibilității produsului științific al cercetătorilor USARB prin expunerea lucrărilor în Acces Deschis.

Repozitoriul European ZENODO

<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/component/allvideoshare/video/repozitoriul-european-zenodo?Itemid=339>

Repozitoriul ZENODO (<https://zenodo.org/communities/libruniv..>) este un depozit de date de cercetare ce pune la dispoziție cercetări și conținuturi educaționale și informaționale. Fiecare document din Zenodo include DOI (Identificatori Digital Object) și LICENȚE CREATIVE COMMONS. Repozitoriul este un serviciu simplu și inovator, și permite cercetătorilor, oamenilor de știință, să se împărtășească cu rezultatele cercetării. În Repozitoriul Zenodo sunt indexate lucrări ale cercetătorilor USARB.

Baza de date CEEOL

<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/component/allvideoshare/video/baza-de-date-ceeol?Itemid=339>

Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.) (<https://www.ceol.com/>) este o baza de date internațională care oferă acces la publicații academice și culturale din domeniu socio-umanist din țările Europei Centrale și de Est. Documentele indexate în CEEOL acoperă întreg spectrul social, politic și cultural, și sunt publicate de prestigioase instituții academice și cultural. Numărul revistelor din România indexate în această bază în prezent este de 320 de titluri. Din Republica Moldova sunt indexate 17 titluri de reviste. În CEEOL sunt indexate lucrări ale cercetătorilor USARB.

Tutorialele video oferă posibilitatea utilizatorilor de a cunoaște și folosi o varietate de instrumente în diverse formate și suporturi pe care le oferă noile tehnologii. Partajarea tutorialelor video în social media ne arată un impact

pozitiv de accesări și distribuire. Tutorialele video au fost realizate în instrumentul LOOM, ce ne ajută să transmitem mesajul, prin elaborarea filmelor video. Accesul în LOOM se face prin logarea din contul personal Google, descărcăm extensia în browserul Google Chrome pentru a începe înregistrarea.

Linkul de la înregistrarea video avem posibilitatea să o distribuim direct, să îl încorporăm pe un site web sau să utilizăm butoanele de partajare pe Facebook sau Twitter.

Expoziții tematice în format video

BȘ USARB este „inima societății informaționale” și utilizează mijloace inovatoare pentru informarea utilizatorilor, stimulând lectura și sporind imaginea Bibliotecii în comunitate, inclusiv prin elaborarea expozițiilor tematice în format video.

Aplicația cu care este prelucrat fișierul video pentru plasarea în pagina web, permite distribuirea materialului în social media și respectiv contorizarea accesărilor. La fel mai jos este anexat și accesul la formatul ppt.

<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/expozitii-on-line/video/contributiile-stiintifico-didactice-ale-profesorilor-si-bibliotecarilor-universitari-2017>

Expozițiile tematice permite dezvoltarea cât mai completă a colecțiilor valoroase a Bibliotecii pentru utilizatori, ținând seama de interesele și nevoile acestora.

Instituția își lărgeste la maximum sfera de influență, informând utilizatorii prin intermediul rețelelor de socializare. Partajarea expozițiilor tematice online din pagina web a Bibliotecii este posibilă în social media, astfel informând un public mai larg despre diverse evenimente importante.

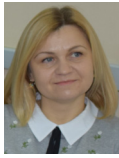

În pagina web a Bibliotecii este disponibil un nou meniu MEDIA, unde sunt expuse toate interviurile despre Biblioteca Științifică USARB online.

Sursele online de informare oferite de Biblioteca Științifică USARB au un rol important, atât pentru studenți, cât și pentru cadrele didactice și cercetători. În primul rând, ele permit accesul la cele mai noi informații, și, totodată, oferă multiple posibilități de accesare.

Biblioteca de azi trebuie să facă față necesităților în continuă schimbare ale utilizatorilor și în același timp să rămână depozitar al cunoașterii și culturii. Conținuturile on-line, expuse în pagina web a Bibliotecii Științifice USARBle oferă posibilitatea de a inspira și surprinde utilizatorii. Era Informațională provoacă bibliotecile să creeze noi conținuturi și să interacționeze pe nou cu utilizatorii.

AUTORII / AUTHORS

ABABIL LILIA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Pro-grame infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: ababililia@gmail.com

CECAN SVETLANA - bibliotecar, serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale BȘ USARB, e-mail: svetlana.cecan@gmail.com

CRISTIAN ELENA – șef serviciu Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale BȘ USARB, e-mail: elena.cristian12@gmail.com

CIOBANU SILVIA - șef Centrul Marketing. Activitate editorială, e-mail: sciobanu64@gmail.com

CUCU ADELA – bibliotecar principal, serviciu Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale BȘ USARB, e-mail: cucudadella@gmail.com

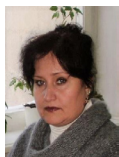
DASCĂL OLGA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Pro-grame infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: dascal.olga@gmail.com

GĂINĂ DIANA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Pro-grame infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: dianagaina52@gmail.com

GHEORGHÎĂ ANGELA - bibliotecar principal Biblioteca Științifică Medicală USMF „Nicolae Testemițanu”, e-mail: atb.library@usmf.md

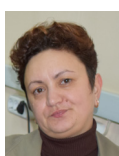
GORE MARIANA - bibliotecar principal Biblioteca Științifică Medicală USMF „Nicolae Testemițanu”, e-mail: atb.library@usmf.md

HĂBĂȘESCU ANGELA - bibliotecar principal, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: angelahabasescu@gmail.com

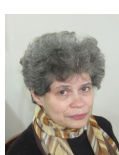
IULIC MARGARITA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: rita.iulic@gmail.com

POGREBNEAC TATIANA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: tatianapogrebneac@gmail.com

PRIAN TATIANA - bibliotecar principal, Centrul Informatizare și Activități în Rețea BȘ USARB e-mail: prian.tatyana@gmail.com

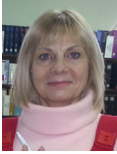
STAVER MIHAELA – bibliotecar principal, Centrul Cercetare. Asistență de specialitate, e-mail: staver.mihaela@gmail.com

ȘULIMAN MARINA – bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: raysablumina@gmail.com

TOPALO VALENTINA - șef CD a ONU, șef CIEUI, e-mail: valeandrew@gmail.com

ȚURCAN ELENA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: elturcan@gmail.com

UCRAINEȚ LILIA - bibliotecar, serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale BȘ USARB, e-mail: liliaucrainet@gmail.com

VACARCIUC VALENTINA – bibliotecar, Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: valentina.vacarciuc62@gmail.com

ZADAINOVA SNEJANA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing BȘ USARB, e-mail: znajanazadainova@gmail.com

GALERIE-FOTO / PHOTO-GALLERY

Colloquia Bibliothecariorum

